

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVOM.

13449/u

Tehnički fakultet univerziteta.
Zagreb

**VIJESNIK
INŽENJERSKIH
KOMORA
BANOVINE HRVATSKE**

1941.

IZDAJE:

**MEĐUKOMORSKI ODBOR INŽENJERSKIH KOMORA
BANOVINE HRVATSKE**

GOD. IX.

ZAGREB, SIJEČANJ, VELJAČA, OŽUJAK

BR. 1—3. (66-68).

JUGOSLAVENSKO SIEMENS

D. D.

ODIO ZA SLABU STRUJU
ZAGREB, BOGOVIČEVA UL. BR. 1
TELEFONI 27-0-55 i 27-0-056

**DOBAVLJA
MONTIRA I
UZDRŽAVA:**

TELEFONSKE UREDAJE — SIGNALNE UREDAJE — ELEKTRIČNE INSTRUMENTE ZA MJERENJE I KONTROLU — ELEKTRIČ. SATOVE KALORIČNE INSTRUMENTE ZA KOTLOVNIČNE I INE POGONE. — APARATE ZA MJERENJE KOLIČINE VODE I PARE, VLAGE I TEMPERATURE I T. D. I T. D.

SKF

Posjeduje u 5 industrijskih država 13 tvornica sa dnevnom proizvodnjom od 260000 kugličnih i valjkastih ležaja. SKF tehničku službu za muštenje posreduju 185 inženjerskih poslovnica, koje su rasprostranjene po cijelom svijetu.

Konačno naljepeno i za tuš!

To je Pelikan-Graphos sa izmenjivim čeličnim perima za pisanje i tehničko crtanje. Ostrbrinane crte uvijek iste jačine su rezultat rada sa Pelikan-Graphosom. Čak kod izvlačenja oštih uglova tuš neće isleteti.

a za punjenje ...

Pelikan-Graphosa, ali i svakog drugog pera za crtanje, Pelikan-tušpatrona. Spretni pribor za punjenje koji omogućuje čisto i tačno odmjerenno punjenje. Opišni prozopaketi o Pelikan-Graphosu i tušpatroni stoje na raspolaganje.

GUNTHER WAGNER K. D., ZAGREB

VIJESNIK INŽENJERSKIH KOMORA

BANOVINE HRVATSKE

GOD. IX.

ZAGREB SIJEČANJ, VELJAČA, OŽUJAK 1941.

BR. 1—3 (66-68)

ZAGREBAČKA INŽENJERSKA KOMORA

R. 411-694/41.

Zagreb, 7. ožujka 1941.

POZIV

ODBOR ZAGREBAČKE INŽENJERSKE KOMORE

temeljem tač. 12. st. 1 § 54. Zakona o odlaženim inženjerima saziva

IV. (XVI) REDOVITU SKUPŠTINU ZAGREBAČKE INŽ. KOMORE ZA NEDJELJU DNE 30. OŽUJKA 1941. u 8.30 SATI PRIJE PODNE

u vijećnici Trgovinske komore u Zagrebu, Wilsonov trg 21. sa sljedećim

DNEVNIM REDOM:

1. Pozdrav predsjednika;
2. Izbor dvojice ovjerenitelja zapisnika skupštine (čl. 13. Poslovnika skupštine Zagrebačke inženjerske komore);
3. Izbor trojice skrutatora (čl. 12 Poslovnika skupštine Z. I. K.);
4. Izvještaj o radu komore za 1940 godinu (§ 53. toč. 7. Z. O. I.):
 - a) tajnički,
 - b) blagajnički,
 - c) stručnih sekcija;
5. Odobrenje izvještaja i podjela razriješnice odboru komore za 1940 godinu na izvještaj:
 - a) tajnički
 - b) blagajnički;
6. Prijedlog Poslovnika stručnih sekcija (§ 53. tač. 1. Z. O. I.);
7. Prijedlog za izmjene i dopune Pravidnika Zagrebačke inž. komore;
8. Izbor jednog člana za vrhovno disciplinsko vijeće (§ 53. toč. 3. Z. O. I.);
9. Izvještaj o izboru novih članova disciplinskog vijeća i zamjenika po pojedinim sekcijama (§ 53. toč. 3. Z. O. I.);
10. Određivanje članova odbora Saveza inž. komora po stručnim sekcijama (§ 53. toč. 3. Z. O. I.);
11. Određivanje izaslanika skupštine Saveza inž. komora po stručnim sekcijama (§ 53. toč. 4. Z. O. I.);
12. Određivanje komorskih pristojba za 1941 godinu;
13. Određivanje i kategorizacija komorskih prinosa za 1941 godinu;
14. Prijedlog proračuna za 1941 godinu;
15. Najavljene prijedlozi i eventualija.

O p a s k a I: Skupštini Inženjerske komore mogu prisustvovati ovlašten inženjeri i pripravnici, ali pravo glasa i govora imaju samo oni ovlašten inženjeri, koji su kao takovi uneseni u matičnu knjigu ovl. inženjera članova Zagrebačke inženjerske komore. Skupština može donositi odluke, kad je prisutna jedna trećina ovl. inženjera, koji su članovi Zagrebačke inž. komore. Ako u zakazano vrijeme nije prisutna jedna trećina članova, skupština će se održati 1 sat kasnije u zakazanom mjestu i prostorijama bez obzira na broj prisutnih članova a to u smislu § 44. st. 1. Zakona o ovl. inženjerima.

O p a s k a II: Samostalni prijedlozi za skupštinu komore imaju se, u smislu čl. 4. Poslovnika skupštine Zagrebačke inženjerske komore, uručiti pismeno pretsjeddniku komore barem 5 dana pred skupštinu.
Za komorski uređ

Tajnik:

Ing. STJEPAN SZAUVITS-NOSSAN, v. r.

Pretsjeddnik:

Ing. ULADIMIR POTOČNIK, v. r.

SPLITSKA INŽENJERSKA KOMORA

Br. 273/41
L.B.

Split, 1. ožujka 1941.

POZIV

ODBOR SPLITSKE INŽENJERSKE KOMORE

na temelju § 54., stav 1. tačka 12, Zakona o ovlaštenim inženjerima saziva

IV. REDOVITU GODIŠNJU SKUPŠTINU

Splitske inženjerske komore

ZA NEDJELJU 23. OŽUJKA 1941. U 16 SATI
u prostorijama Komore, Narodni trg br. 2/II. sa slijedećim

DNEVNIM REDOM:

1. Pozdrav pretsjeddnika;
2. Izbor dvojice ovjervatelja zapisnika Skupštine;
3. Izvještaj stručnih sekcija o radu u godini 1940;
4. Izvještaj odbora o radu u godini 1940;
5. Izvještaj blagajnika o poslovanju u godini 1940;
6. Odobrenje i razrješenica računa Komore za godinu 1940;
7. Odobrenje i razrješenica rada Komore za godinu 1940;
8. Određivanje komorskih pristojbina za godinu 1941;
9. Određivanje visine članskih doprinosa za godinu 1941;
10. Prijedlog proračuna za godinu 1941;
11. Najvažniji prijedlozi i eventualija.

O p a s k a I: Skupština inženjerske komore može donositi odluke kad je prisutna $\frac{1}{2}$ članova. Ako u zakazano vrijeme nije prisutna $\frac{1}{2}$ članova, skupština će se održati 1 sat kasnije i sa manjim brojem došavših članova u smislu § 44. st. 1. Zakona o ovlaštenim inženjerima.

O p a s k a II: Prijedlozi za skupštinu Komore imaju se uručiti pismeno pretsjeddniku Komore 8 dana pred skupštinu.

Pretsjeddnik:

Ing. SENJANOVIĆ MATE, v. r.

Tajnik:

Dr. Ing. TONČIĆ ZDENKO, v. r.

Donošenje novih uslova za izvođenje građevinskih radova u Banovini Hrvatskoj

Ing. Stjepan Szauvits-Nossan, Zagreb

Ministarstvo građevina propisalo je 16. IV. 1940. nove opće uslove za izvršenje građevinskih radova a 13. lipnja iste godine specialne uslove za izradu i rekonstrukciju modernih putova. Ti uslovi vrijede za područje nadležnosti ministarstva građevina a u banovini Hrvatskoj će se primjenjivati za sve gradnje koje se plaćaju iz državnog proračuna odnosno iz državnih zajmova. Za radove koji se vrše u banovini Hrvatskoj iz banovinskog proračuna, banovinskih sredstava i banovinskih zajmova odlučila je Banska vlast da propiše svoje vlastite uslove. Time u vezi zatražio je odjel za tehničke radove Banske vlasti mišljenje Međukomorskog odbora inženjerskih komora banovine Hrvatske u pogledu promjena i nadopuna, koje bi se imale provesti u spomenutim ministarskim propisima. Zagrebačka inženjerska komora povjerala je posebnom odboru da prouči spomenute ministarske uslove te da sastavi i redigira svoje primjedbe i predloge radi promjena, koje bi se u dosadašnjem tekstu uslova imale provesti a u cilju da propisi općih uslova za izvođenje građevinskih radova i posebnih uslova za izradu i rekonstrukciju modernih putova u banovini Hrvatskoj budu u skladu sa današnjim prilikama i potrebama. Taj odbor izvršio je povjerenju mu zadaću te je Zagrebačka inženjerska komora dne 18. siječnja 1941. svoje predloge uputila odjelu za tehničke radove Banske vlasti sa molbom da isti budu uzeti na mjerodavnom mjestu u obzir kod redakcije novih banovinskih propisa. Ne ulazeći u sve detalje komorskog elaborata želim ovdje da iznesem čet glavne smjernice u okviru kojih su se kretali predlozi Zagrebačke inženjerske komore.

Težište komorskog elaborata leži na zahtjevu da se osigura elasticitet pogodnih cijena t. j. mogućnost njihovog primjerenog naknadnog povišenja ili sniženja, ukoliko bi za to nastali opravdani razlozi, a ti su nepredviđeno povišenje cijena radne snage ili materijala ili raznih dažbina kao poreza, pristojba, socijalnih doprinosa i slično. Kako bi se taj elasticitet cijena omogućio na jasnoj realnoj osnovici potrebno je da licitacioni elaborat, koji se stavlja na javnu jeftimbud, sadrži što jasniju analizu ci-

jena, iz koje bi jasno bio vidljiv udio pojedinih elemenata kod izračunavanja konačnih jediničnih cijena za pojedine radove. Ta analiza cijena treba da ude u uslove za poduzetnik koji je posao dostao, pa kad tokom izvođenja građevinskog rada nastupi promjena cijena odnosno radne snage ili materijala ili javnih dažbina, da se na temelju službene analize cijena izračunaju nove jedinične cijene. U normalnim vremenima sa prilično stalnim cijenama nije ta analiza od tolike važnosti ali u današnje doba neprestanih promjena temeljnih elemenata kalkulacije i jediničnih cijena ta je analiza kao sastavni dio ugovornog elaborata apsolutno potrebna. Ako se utvrdi za koliko su se promijenile cijene radne snage ili materijala ili javne dažbine može nadzorna vlast brzo i jednostavno proračunati i utvrditi nove jedinične cijene. Razumije se da ovaj princip važi toli za slučaj skupljenja komponenta jediničnih cijena koliko za njihovo sniženje. Bez takove analize gotovo je nemoguće proračunati i utvrditi novu jediničnu cijenu a da ne dođe do sporova među poduzetnikom i građevinskom vlasti. Postoji doduše i druga alternativa za utvrđenje novih jediničnih cijena bez zvanične analize ako se ugovornom elaboratu doda popis jediničnih cijena radne snage, materijala i javnih dažbina koje su važile na dan podnošenja ponude, samo što bi u ovakvom slučaju bilo daleko teže proračunati i utvrditi novu jediničnu cijenu, jer ne bi bilo sporazumno utanačenoj ključu po kojemu bi se u slučaju promjene kojih od komponenta jediničnih cijena mogle ustanoviti nove jedinične cijene. Ova druga alternativa samo je na oko jednostavnija ali u svojoj biti ona je daleko kompliciranija i mora dovesti na svakom koraku do diferencija među poduzetnikom i građevinskom vlasti. Elasticitet cijena mora biti na svaki način osiguran a analiza cijena bila bi oborano priznati instrument, kojim bi se nove cijene mogle u svako doba brzo i bez sporova utvrditi. Današnje prilike dovele su u privatnoj građevnoj djelatnosti već od elasticiteta cijena, jer se jednostavno pokazalo da je bez toga danas nemoguće izvođenje iole većih gradnja, budući nema poduzetnika, koji bi mogao da pre-

uzme građevinski posao sa nepomičnim cijenama na dulji rok. Tako će po mom mišljenju prilike prilično i u javnoj građevnoj djelatnosti dovesti do toga, da građevne vlasti usvoje princip elastičnosti cijena. Po predlogu Zagrebačke inženjerske komore ostale bi cijene ugovornog predračuna na snazi tako dugo dok se cijene radne snage ili materijala ili javne dažbine ne promijene za najmanje 5% u relaciji prema višini tih elemenata na dan podnošenja ponude. U slučaju povišenja spomenutih elemenata za više od 5% pripalo bi poduzetniku pravo primjerenog povišenja ugovornih jediničnih cijena i obratno t. j. kod sniženja spomenutih elemenata za više od 5% imala bi građevna vlast pravo na adekvatno sniženje ugovornih cijena. U koliko ne bi između poduzetnika i građevne vlasti došlo do sporazuma u pogledu opravdanosti povišenja ili sniženja ugovornih cijena, predložila je Zagrebačka inženjerska komora, da spor riješi arbitražni sud, koji bi sačinjavali jedan predstavnik građevne vlasti, jedan predstavnik nadležne inženjerske komore, a ti bi izabrali treće lice za protjelnika. Presuda tog arbitražnog suda trebala bi da bude konačna. Mišljenja sam, da bi do saziva arbitražnog suda došlo zapravo samo u izuzetnim slučajevima ako se osigura elastičnost cijena na gore iznesenom načelu. Takovim elastičnom ugovornim cijena odupalo bi sigurno 80% sviju sporova između poduzetnika i građevne vlasti. U detalje formuliranja takovog elastičnog ugovornih cijena ne želim ovdje da ulazim, već je to stvar daljnje razrade komorskih predloga po Bansknoj vlasti.

Nerazumljivo je da se prave poteškoće u pitanju povišenja ugovornih cijena za građevinske radove kad su vlasti u načelu takova povišenja odobrile u trgovini, obrtu i industriji, kojima uređ za nadzor cijena odobrava primjereno povišenje prodajnih cijena njihovih proizvoda ako dokažu pravovaljanost da za takovo povišenje postoji opravdan razlog i da nijesu više u stanju izvjesnu dobavu ili robu izvršiti po sadašnjim cijenama. Građevni rad isto je tako proizvod sastojeci se od utrošenog rada i materijala kao i bilo koji drugi proizvod obrta ili industrije ili kao bilo koja trgovačka roba, pa kad se za druge proizvode legalnim putem priznaje pravo na povišenje cijena nije ni razumljivo ni opravdano da se samo proizvodima građevne djelatnosti dosada još ne priznaje takovo pravo. Nije logično da vlast s jedne strane priznaje povišenje jedinične cijene recimo za že-

ljevo, drvo, opeku i t. d. a ne priznaje pravo na adekvatno povišenje jediničnih cijena građevnom poduzetniku, koji je odlukom nadležnih vlasti prisiljen da sada plaća povećanu cijenu za izvjeni građevni materijal odnosno radnu snagu. Za ilustraciju opravdanosti našeg stavovišta iznosim ovdje samo okolnost, da je uređ za nadzor cijena pri odjelu Banske vlasti za obrt, industriju i trgovinu dao nedavno saopćenje, da privrednici, koji imaju po oblasti nadzorništva za cijene odobrene cijene, mogu te cijene povisiti za razliku kasnije povišene i plaćene trošarine i poreza na poslovni promet čak i bez posebne molbe. Spomenuti uređ za nadzor cijena u svom saopćenju izričito navodi, da se ne će moći govoriti o nesavjesnoj spekulaciji ako privrednici povise cijene svojih proizvoda prema gore spomenutom, samo je potrebno da oni zadrže i pohrane sve dokumente, koji će dokazati opravdanost takovog povišenja cijena. Spomenuto saopćenje uređa za nadzor cijena navodi na koncu da će se na isti način postupiti ubuduće kod eventualnih povišenja ili uvođenja novih državnih, banskih, gradskih ili općinskih podavanja, ma pod kojim naslovom. Iz spomenutih saopćenja jasno je vidljivo da Banske vlast, odnosno njen uređ za nadzor cijena, priznaje opravdanim povišenje pojedinih cijena za razliku povišenih javnih dažbina ma koje vrste na taj način, da za takovo povišenje cijena nije potrebno ni tražiti posebnog odobrenja. Kad se dakle uređ za nadzor cijena Banske vlasti stavio na takovo jedino ispravno stanovište onda držim da se mora takovo tumačenje usvojiti i u građevnom resoru.

Osim ovog najvažnijeg i temeljnog zahtjeva komora je predložila daljni ni promjena i nadopuna, koje se odnose na poboljšanje pravnog položaja poduzetnika u relaciji prema građevinskoj vlasti, jer je poduzetnik danas praktički osjetljivo zapostavljen i bez efikasnih sankcija za svoja opravdana potraživanja.

Jedna skupina komorskih predloga odnosi se na zahtjev da građevna vlast do raspisa licitacije odnosno do ustupanja posla izvrši uistinu sve one tehničke i organizatorne predrađnje koje se od nje sa pravom mogu tražiti. Potrebno je da licitacioni elaborat koji se predaje na javnu jeftimu bude dobro prorađen i kompletan, tako bi mogao služiti jasnom direktivom podnagačima za njihove kalkulacije. Nedostavno

izrađeni licitacioni elaborat mora dovesti neminovno do velikih divergencija u podnešnim ponudama, do znatnih poteškoća kod kalkulacije ponude te konačno do sporova kod samog izvršenja i obračunavanja građevinskog posla. Kod sklapanja pogodbe treba poduzetniku predati dovoljan broj detaljnih planova, kako bi on mogao odmah započeti sa organizacijom posla i zaključiti potrebiti građevni materijal. Do dana uvođenja poduzetnika u posao treba da bude okončan izlavljen postupak, angažirani potrebiti krediti i faktično izvršeno sve ostalo što je potrebno za nesmetano izvršenje radova. Ukoliko bi nepravovremenom predajom zemljišta i izvedbenih elaborata za početak odnosno nastavak radova nastale štete za poduzetnika treba mu takove primjerenom odšteti. Notorno je poznato da znatni dio sporova pri izvršenju građevnih radova dolazi od tuda što građevinska vlast pri ustupanju posla nije još sve pripremila u dovoljnom opsegu za nesmetani početak odnosno nastavak gradnje. Osim toga prima poduzetnik često puta razne potrebne detaljne nacрте kasno tako da ne može svojim radovima primjerenom napredovati. Za to je apsolutno opravdan zahtjev da građevinska vlast prije ustupanja posla pripremi sve što je potrebno za nesmetani i brzi rad.

Na dan uvođenja u posao treba poduzetnik da nadzornoj vlast preda svoj program rada, a vlast je dužna taj program u najkraćem roku preispitati te donijeti odluku o njegovom prihvatu ili odbijanju. Odboreni predlog rada treba da bude glavna smjernica za organizaciju izvođenja posla kao i za sve druge građevne dispozicije a podjedno i kriterij ocjene da li poduzetnik napreduje u svojim radovima dostatnim tempom.

Izvjena skupina komorskih predloga odnosi se na ubrzanje administrativnog postupka kod odobrenja licitacija, ustupanja posla, donošenja svih odluka za vrijeme gradjenja, odobrenja privremenih obračuna poduzetnika, isplate njegovih zaslužbina te povratka njegove kaucije po dovršenju posla. Poznato je da u tom pitanju postoje brojni obrazloženi uzroci žalba protiv sadanjeg stanja gdje građevinska administracija funkcionira često puta spor, gdje se parcijalni obračuni poduzetnika revidiraju presporim tempom i gdje često puta mora on nerazmjerno dugo čekati dok mu se prizna zaslužbina i konačni obračun. Isto vrijedi i za povrat kaucije. Tu treba voditi računa

o današnjim teškim financijskim prilikama, gdje su krediti gotovo potpuno obustavljeni i gdje treba svaku dobavu platiti za gotovo. Brzin odvijanjem građevne administracije treba cjelokupno vodstvo gradnje ubrzati kako bi poduzetnik došao čim prije do svojih parcijalnih zaslužbina i time mu bilo omogućeno nesmetano financiranje daljnijeg posla. Držim da je u tom pogledu najveća ekspeditivnost potrebna i opravdana. Za svako zakašnjenje isplate poduzetnikove zaslužbine treba njemu osigurati financijske sankcije, a to je priznanje raskošnih kamata za onaj rok za koji bude prekoračena isplata pojedinih akontacija odnosno konačnih obračuna. Takove ili slične financijske sankcije treba da vrijede za sve one štete koje bi nastale poduzetniku uslijed zakašnjenja građevinske vlasti u izvršenju njezinih dužnosti. Nije dovoljno ako se poduzetniku za takav slučaj samo osigura produženje roka bez plaćanja penala, i to u jednu ruku zato, jer takovo produženje roka ne znači za poduzetnika nikakovu odštetu već u stvari samo povišenje režijskih troškova a u drugu ruku nema poduzetnik interesa da produlji građevni rok već obrnutu da ga skratiti. Predloge, opaske i eventualna traženja koja poduzetnik unosi u građevni dnevnik treba sa strane građevne vlasti uzeti u hitan postupak te po svim akcidentalnim pitanjima donijeti u najkraćem roku pravovaljane odluke. Treba izbjeći praksu, koja se dešava, da pojedina pitanja ostanu mjesecima a često i godinama neriješena.

Znati predmet spora je često puta rok za dovršenje pojednog posla, koji se dosada odredio uvjetel u kalendarskim danima. Komora je zauzela stanovište da bi se dovnori rok imao utvrditi u radnim danima računajući od dana kad poduzetnik bude faktično uveden u posao tako da isti može nesmetano započeti i nastaviti. Rok utvrdjen kalendarskim danima je jednostran i u stvari nepravedan, jer od tog broja kalendarskih dana često puta odpada razmjerno znatan procenat beskorisno, kad su vremenske i druge prilike bile takove da se nije moglo raditi. Sigurno je, da pitanje, koji su dani bili radni a koji ne, može dovesti do diferencija i spora, ali zato treba u novim uslovima tačno definirati koji i kakovi dani se smatraju radnim danima, odnosno navesti sve one uzroke, koji mogu izvestan kalendarski dan izlučiti iz pojma radnog dana. Pogotovo u današnjim abnormalnim prilikama nemogućnosti revidobne

dobave gotovo svega građevnog materijala i stalnih radničkih pokreta, ne može se poduzetniku dovršiti ov propisati izvjesnim brojem kalendarskih dana, jer se svi ti faktori danas moraju smatrati višom silom, čiji nastup ili nenastup leži potpuno izvan dohvata građevnog poduzetnika. Time u vezi želim naročito naglasiti da treba u novim uslovima jasno i iscrpivo utvrditi sve one uzroke koji se imaju smatrati višom silom, dakle uzrocima van dohvata poduzetnika, za koje on ne može biti odgovoran i za koje ne može da snosi posljedice. Uzmimo slučaj da neki građevni posao izvodi građevna vlast u svojoj režiji onda će gradnja mirovati na dane sa jakom kišom, sa oštrom burom i studeni, mirovat će nadalje na dane kad će gradnja uslijed današnjih poznatih prilika ostati privremeno bez kojeg od građevnog materijala (cement, željezo i slično) a da se kod toga ne će povući na odgovornost inženjera koji tim režijskim radom rukovodi, što je i logično, jer isti nije nikako u mogućnosti da takove pojave spriječi. Međutim to što se smatra logičnim za izvođenje u režiji ne bi se po dosadašnjim uslovima priznalo za isti taj rad i za iste te smetnje višom silom, ako bi taj rad izvađao građevni poduzetnik. Tu se dakle jedna te ista stvar mjeri sa dva posve opretna mjerila, što nije opravdano. Znamo iz vlastite građevinske prakse da se kod neke gradnje za državne željeznice nije niti poplava smatrala višom silom, ako nije bila «burna», jer u tamošnjim uslovima se kao viša sila osim rata i potresa spominje samo još «burna poplava». Vidljivo je dakle na temelju primjera, da treba jasno odrediti i taksativno navesti sve one uzroke, koji se priznaju takovima, da kalendarske dane na kojima su te smetnje nastupile izlučuju iz pojma radnih dana.

U pogledu posebnih uslova za izradu i rekonstrukciju modernih putova komora je u načelu sastavila slične primjedbe kao za opće uslove. Naročito je predložila da ugovorni elaborat sadrži također i nacrt razdiobe masa, jer u tom pitanju može kasnije kod izvešice doći do znatnih diferencija i sporova između poduzetnika i građevne vlasti, odnosno može građevni poduzetnik biti izložen takovoj šteti, da bude u svojoj materijalnoj egzistenciji uopće ugrožen. Građevna vlast treba dakle po izradi licitacionog elaborata da prethodno sama ispita mogućnost dobave potrebitih masa odnosno najekonomičnije uslove njihovog transporta. Do-

gada se da se materijal iz nekih usjeka za koje se predpostavljalo da je dobar za nasipe, pri odkopu uspostavi neuporabivim. Ako se tu radi o većim katururama mogu takove prilike staviti na glavu cijelu kalkulaciju poduzetnika. Tu se dakle pokazuje opravdanost komorskog traženja da sa strane građevinskih vlasti budu prethodno i pravodobno izvršene sve potrebite predradnje i ispitivanja kako bi ponuđač bio što bolje upućen u sve uslove raspisa gradnje. Slični zahtjev važi također u pogledu tačnosti snimanja poprečnih profila terena kao vrlo važnog obratunskog priručnika.

U pitanju osiguranja privremene prometna na privizornim obilaznim putevima za vrijeme izvođenja cestogradnja tražila je komora da licitacioni elaborat sadrži tačne podatke o načinu osiguranja tog privizornog obilaznog prometa, o opsegu saobraćaja koji taj privizorni put ima da svlada, kao i u pogledu načina gdje i kako da se privizorni put izvrši. Podaci koje danas poduzetnik u tom pogledu prima su nedostatni i dovode kasnije nemogućnosti do spora a po poduzetnika i do znatnih materijalnih šteta. To će sve odpasti i poduzetnik će moći tačno ukalkularati troškove omogućenja i održanja privizornog prometa obilaznim putem ili drugim načinom, ako takav propisani zahtjev ubuduće bude sadržan u licitacionom elaboratu.

Budući se pokazalo da građevinska vlast često puta povjerava građevni nadzor osoblju koje nema dovoljno prakse, to je komora stavila zahtjev da nadzorni inženjer, koji ima da rukovodi gradnjom puta sa modernim kolovozom, treba da ima položen bilo ispit za ovlaštenog inženjera bilo stručni činovnički ispit svog resora, kako bi se tim spriječilo bar ono najgore a to jest da nadzor nad izvođenjem vrlo važnih cestogradnja bude povjeren licima, koja nemaju dovoljnog iskustva u organizaciji i rukovođenju tako zamašnih radova, što opet dovodi do sporova ne samo na štetu poduzetnika nego i na štetu solidnosti objekta.

U slučaju da se poduzetniku povjereni radovi djelomično ili u cijelosti oduzmu, i ako mu se preuzme njegov inventar, to mu treba za taj inventar priznati vrijednost, koju isti ima na dan preuzimanja. Nije pravedno da mu se taj inventar preda u stanju u kojem se nalazi na dan kad građevna vlast dovrši poduzetniku oduzeti posao, jer je više nego sigurno, da će on tako moći da primi samo potpuno uništen in-

ventar. U pogledu dovršnog roka komora je i ovdje predložila da se isti utvrdi u radnim mjesto kalendarskim danima.

Najvažniji je problem kod izdavanja radova za putove sa modernim kolovozom pitanje od razdoblja garantnog roka po poduzetniku u razdoblju garantnog roka. Jasno je, da je poduzetniku teško održati kolovoz kroz vrijeme od 5 ili 6 godina, koji je izvrnut javnom prometu koji iz dana u dan raste i koji može svakog časa da po težini i brzini kao i po intenzitetu premaši mjeru koja je bila predviđena pri kalkulaciji ponude. Poduzetnik je civilna osoba koja nema nikakvih administrativnih ni izvršnih mogućnosti da utiče ili da dirigira saobraćaj na javnim putevima, niti da propiše oblike, dimenzije i t. d. vozila, a ni da izluči iz saobraćaja ona vozila, koja ne bi odgovarala cestovodstvenim propisima. Te mogućnosti imade u svojoj ruci jedino javna vlast. Stoga je komora stavila predlog, da poduzetnik na izvjesni rok jamči za solidnost po njemu izvedenog kolovoza, ukoliko se javni saobraćaj bude kretao u izvjesnim propisanim granicama time, da samo održavanje vrši javna vlast, a da višak troškova održavanja za ono trošenje kolovoza, koje premašuje normalnu propisanu mjeru, zaračuna na teret kaucije poduzetnika. Održavanje kolovoza u garantnom roku po poduzetniku zatajilo je praktički u više slučajeva iz gore spomenutih razloga, pa držim da je predlog komore opravdan i osnovan na realnim činjenicama sa kojima se mora računati.

U gore spomenutom izložio sam samo neke najmarkantnije tačke komorskih predloga, jer je radi ograničenog prostora ovdje nemoguće sve nabrojati i obrazložiti. Želim samo naglasiti, da je nastupio sigurno krajnji čas da se donesu novi uslovi za izvođenje građevinskih radova u banovini Hrvatskoj, ako ne želimo da nam zastane javna građevna djelatnost. Pozna-

Unapređenje tehničke djelatnosti kod nas

Zakon o ovlaštenim inženjerima je jedan od rijetkih naših zakona (pored Građevinskog zakona jedini) koji imade svrhu unapređenje tehničke djelatnosti. Od donošenja toga zakona prošle su tri godine. To razdoblje u postojanju jednog zakona nije toliko, da bi se o njegovoj vrijednosti mogao izreći konačan sud. Međutim i u tom vremenu provođenja pokazalo se već neke praznine i nejasnoće, o čemu će trebati voditi računa kad za to bude prilika. Kome je poznat rad oko donošenja zakona o ovlaštenim inženjerima

to je, a to nam pokazuju i primjeri u tehničkoj naprednom inozemstvu, da se veliki tehnički radovi mogu uspije i brzo sprovesti samo pomoću velikih inženjerskih građevinskih poduzetništva, koja raspolazu stalnim kadrom tehničkog i pomoćnog osoblja, kao i kadrom izvježbanih više ili manje stalnih stručnih radnika, bez kojih se građevni rad uopće neda uspješno izvršiti. Izvođenje javnih radova u režiji javnih vlasti pokazalo se u praksi iz pomjiljivih razloga neekonomičnim a pogotovo se režijskim radom ne može izvršiti veliki građevni investicioni program banovine. Da taj program uzmognemo izvršiti potreban nam je izvjestan broj solidnih, dobro snabdjevenih i financijski jakih građevinskih poduzetništva, kako je to slučaj i u drugim naprednim zemljama. Da se takova poduzeća uzmognu formirati i opstati potrebno je čim skorije donošenje odgovarajućih uslova, koji će morati voditi računa o današnjim prilikama, koje će sigurno potrajati još dugo vremena. Trebalo bi također ukloniti međusobno nepovjerenje koje danas, kako izgleda, načelno postoji između građevinske vlasti i građevnog poduzetnika i treba njihov rad dovesti na bazu uske harmoničke saradnje. Planskom raspodjelom izostajanja treba za dulji niz godina osigurati zaposlenje onim građevnim poduzetništvom, koja su na visini svog poziva, koja su se istakla solidnim radom i koja raspolazu odgovarajućim financijskim zaledem.

Sve što je komora iznesla u svj joj predstavi podneseno je u najboljoj namjeri i u duhu principa prijateljske saradnje sa građevnim vlastima. Mišljenja sam stoga da bi nadležni krugovi trebali da predlog komore uzmu u svestrano i nepristrano razmatranje i ocjenu. Čim će u tom pitanju prije pasti valjana i savremena odluka, prije će se moći početi sa većim građevnim investicionim i javnim radovima u banovini Hrvatskoj.

I one mnogobrojne zapreke, koje su se donošenju zakona suprotstavljale sa ramni strana, biti će zadovoljan i ovakvim zakonom kakovim je sada. To ne znači oduzeti od njegovog usavršavanja, koje je nedvojbeno potrebno za bolju zahtisi prava ovl. inženjera, unapređenje tehničke djelatnosti, a time i općih privrednih interesa!

Ne smije se kod prosuđivanja zakona o ovl. inženjerima mimoći činjenica, da je to jedan od rijetkih zakona ove vrste u Evropi, kojeg nemaju ni mnogi

napredniji narodi. Protivnici njegovi su i se služili tim argumentom da dokle njegova svotina. Taj argument doista bi bio na mjestu onda, kada bi kao na postojali oni i onakovi uslovi za razvitak tehničke djelatnosti kakovi postoje kod tih naroda. Njemačka, koja zauzima prvenstvo na tehničkom polju, nema takovog zakona. Mi možemo reći da Njemačkoj nije ni potreban takav zakon, jer uz ogroman broj tehničara, dakle uz konkurenciju stručnjaka, koju može pružiti jedna par excellence tehnička zemlja, nije potrebno dodatnije reguliranje pitanja što može i dokle može nešto u tehničkoj struci raditi. Radi toga se u takovim i sličnim sredinama, gdje se traži kvalitetni rad, može postići najveći tehnički uspjeh, jer nestručnjak u mnogobrojnu i solidnu konkurenciju ne može imati vidnog uspjeha.

Nikome ne pada na pamet da našu sredinu uporedi u tom stanju sa Njemačkom, Francuskom, Italijom i ostalim naprednim zemljama. Tu postoji ogromna razlika! Kod nas i u zemljama sličnog tehničkog napredka potreban je zakon, koji će omogućiti nesolidnu konkurenciju polutehničara i omogućiti konkurenciju uistinu spremnu ljudi, da nesmetani od polutehničara mogu u međusobno stručnoj utanki moći pružiti najbolja praktična rješenja. Nama treba pomoć javne vlasti, koja će zakonodavstvom mjerama odgojiti ono, što je u druge prilike, drugim narodima uspješno postići bez takovih mjera. Bez te pomoći mi ne bi nikada bili u stanju odgojiti dovoljan broj praktičnih tehničkih stručnjaka najviše teoretske spremne, jer s jedne strane nedovoljna mogućnost praktičnog usavršavanja, a s druge strane konkurencija stranih tehničara te polutehničara, kao i sam gospodarski liberalizam, koji se često šalje nesolidnim sredstvima, učinili bi, da kod nas bude tehnička djelatnost postavljena na vrlo labave i površne temelje. Što bi to značilo za opći kulturni napredak i opće privredne interese može biti svakome jasno u današnjem vijeku tehnike i tehničkog usavršavanja.

Rekli smo, da je narodima, koji se nalaze na višem stepenu tehničke djelatnosti uspješno dovinuti se dotle bez ovakvih mjera. Međutim uzme li se u obzir era mekantičniza na zapadu, kad se raznim i nepoverljivim mjerama vlasti nastojalo postići što savršenije proizvode i što jaču produkciju radi jačeg osvajanja novih tržišta i emancipacije od inostranstva nije sasvim tačno, da su danas tehnički naprednije zemlje dotle do tog stepena bez pomoći državne vlasti. Samo je naša sredina gledala na donošenje Zakona o ovlaštenim inženjerima sa perspektive liberalističkog gospodarskog sistema 20. vijeka.

Međutim unatoč zapreku zakona o ovl. inženjerima ipak je stupio na snagu, jer je pobjedilo ispravno gledanje na taj problem, koji nije problem jednog staleža, već problem naroda i države kao cjeline.

One iste sile koje su se suprotstavljale donošenju zakona o ovl. inženjerima, nažalost nijesu prestale djelovati ni nakon njegovog donošenja, što je osjeća njegovoj primjeni. Stoga će inženjerske komore čiji je zadatak i u inženjerske narodne privrede u vezi sa podizanjem tehnike morati ulagati još mnogo truda

i napora, da se svi kojih se zakon tiče imadu priznati njihovih propisa.

Doljednja primjena nalog zakona u današnjim vremenima, kad liberalistički gospodarski sistem ustupa mjesto novome sistemu, ne bi trebala nailaziti na zapreke. Može se reći, da kad zakon ne bi bio donesen pred 3 godine, to bi ga trebalo danas donijeti, iskoristiti produkciju u najvećem potencijalu, upskrbiti se potrebnim produktima ishrane, obrane i ostalim potrebšinama može se samo onda, ako se iskoriste porezi ostalog i sve tehničke mogućnosti. Treba znati čime se raspolože i što se može, izraditi plan i taj po sistemu izvesti. Može se utvrditi da u tom pogledu kod nas nema dovoljno inicijative. Naša industrija, koja se u pojedinim granama u mnogo slučajeva razvijala uz mnogobrojne olakšice sa strane države malo se trudi da usavrši svoj mehanizam; i da se i ne misli o tome koliko je to propust više se u danje manje vrijeme, a nitko ne zna koliko će se puta i kada će se ponoviti današnje prilike. Postavlja se pitanje iskorisćavanja odnosno preodavanja i opskrbljivanja domaće sirovinama. Tu su moglo barem povoljnije grane naše industrije uz malo napora nešto učiniti, da na takav način vrate ono, što su primile u obliku raznih polakšica od države dakle od cijelog naroda.

Naša industrija ne pokazuje međutim mnogo inicijative. Razlog tome je valjda osim pomanjkanja domaćeg kapitala još i naročito što ne raspolože sa dovoljno domaćih tehničkih stručnjaka, koji bi imali i volje i ambicije da novo stvaraju za opći gospodarski napredak.

Reći će netko, pa zašto inženjeri nešto u tome ne napravše? Prigovor je prividno na mjestu, jer su inženjeri prije zvanog da unapređuju tehničku djelatnost. Taj će prigovor međutim biti potpun tek onda, ako se inženjerima dade prilika da u tom polju rade. Prilika će im se dati, kad im se omogućiti praktičan i nesmetan rad, jer sama stručna sprema nije dovoljna bez praktične primjene. Ne može se reći da je naša industrija zato pokazala razumjevanje. Prema podacima Zagrebačke inženjerske komore u industriji je bilo koncem 1939. godine ukupno zaposlenih na području zagrebačke inženjerske komore svega nešto ispod 100 inženjera, za koje se predpostavljalo da imaju odgovorna mjesta u ukupno 793 industrijska poduzeća. Mislimo da u tom pogledu ne stoji mnogo bolje ni na područjima ostalih komora. Ako se uzme u obzir, da na tome području radi oko 100 inženjera, a još mnogo više raznih tehničara, vezanih stranih državljana, a od toga oko 60 inženjera u industriji pod imenima raznih narodnih specialista, — što predstavlja posebno poglavje na kojem ćemo se drugom prilikom zadržati, — jasno je vidno ne samo kakav stav industrija prema sredini u kojoj radi zaizama, nego i kako zastopavlja domaće tehničare i u čijim rubama se nalazi produkcija kod nas, a kraj toga treba uzeti u obzir da ti stranci imadu vođuću ulogu u našoj domaćoj industriji. Doda li se tome omeđenost i razne tehničke, koji stvarno vrše inženjerske poslove, to taj omjer postaje obrastan tj. u korist stranaca a na štetu domaćih inženjera.

Teoretsko smanje nije sve, i inženjer sa završnim teoretskim ispitom nije nikakav praktičar, već ga istom treba tek učiniti. Mi od naprednih naroda mnogo toga trebamo učiti i naučiti, a to će se postići samo onda, ako se našima daje prilika da barem kod kuće pored stranca učimo. Nama su često stoga takovi stranci potrebni, ali samo dotle, dok nemamo naših praktičara. Kad znamo kako su takovi stranci ljubomorni na svoje položaje i kako je naš čovjek pored njih u podređenom položaju a vodstvo takovih domaćih poduzeća se ni najmanje ne trudi, da položaj domaćeg prema stranu poboljša, kao da naši ljudi ne mogu naučiti i učiniti ono što i stranci, jer su oni naši a ne stranci, onda svakome može biti jasno, koliko se od takovih stranaca može naučiti.

Kad bi se naš zakon primjenjivao onako kako bi trebalo to da bude sigurno je, da bi stanje u tom pogledu bilo daleko bolje. Osim građevinskih inženjera, arhitekata, geodetskih i geodetsko-kulturmotehničkih te nešto strajarskih i elektrotehničkih inženjera, koji samostalno rade odnosno imaju vlastita poduzeća, samo neznan broj ih je uposlen u industriji (ispod

Konferencija privrednika o normalizaciji u Zagrebu

Na poziv potpredsjednika Jugoslavenskog komiteta za normalizaciju inž. Zvonimira Pavečića, odjelnog predstojnika za tehničke radove Banke Vlasti banovine Hrvatske, održana je 28. studenoga 1940. u dvorani Trgovinske komore u Zagrebu konferencija privrednika o normalizaciji. Svrha ove konferencije bila je, da se privrednicima razložiti korist normalizacije, kao i da im se razjasni, kako kod nas nastaju norme. Naročito se je isticalo, da norme nastaju u saradnji zainteresirane privrede, a ne, kao što se je to u stanovitim krugovima mislilo, dekretiranjem sa strane vlasti. Konferenciji su prisustvovali članovi Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju, predstavnici svih privrednih komora (uključujući inženjersku), pojedinih odjela Banke Vlasti, Tehničkog fakulteta, Ekonomsko-komercijalne visoke škole, kao i mnogo zainteresiranih privrednika, ukupno oko 80 učesnika, a predsjedavao je odjelni predstojnik za rudarstvo Banke Vlasti inž. Nikola Belančić.

Uvodnjom riječi pozdravio je kutedomaćina g. Mr. ph. Konstantin V o u k, predsjednik Trgovinske komore u Zagrebu, odjelnog predstojnika inž. Belančića, prof. inž. Vasića u Beogradu, te ostale prisutne naglasivši, da sudjeluje na ovoj konferenciji u ime Bana banovine Hrvatske, podbana i ostalih odjelnih predstojnika Banke Vlasti, kojima su poznate koristi normalizacije za narodno gospodarstvo, koji žele ovi konferenciji puni uspjeh. Naročito je pozdravio prof. inž. Vasića, predsjednika Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju.

Prof. inž. Josip Bončić, inicijator i agniti propagator normalizacije, uzeo je potom riječ i govorio o dosadašnjem radu oko organiziranja normalizacije u našoj državi, a napose u banovini Hrvatskoj. Napomenuo je, da je centralna uredba o normalizaciji donesena prije 2 godine i da se očekuje, da će u naj-

100), a većina ostalih inženjera danas nastoji osigurati svojlu budućnost u državnoj odnosno banovinskoj službi. Kad bi zakon bio ispravno sprovedan mogao bi se ljeppi broj inženjera zaposliti u privatnoj službi, razumije se, uz dostojne uslove, čime bi im se omogućio praktičan rad. To bi bilo na korist općeg tehničkog napredka i općih gospodarskih interesa, jer se danas tehnika od općih privrednih problema ne može odijeliti.

Opći je dakle interes da se omogućiti našim inženjerima da rasvoj tehnike praktički mogu pratiti i primjenjivati je obzirom na naše potrebe i naše prilike. To je smisao i svrha zakona o ovl. inženjerima i dosljednjim njegovim provedenjem ne promiču se samo interesi inženjera kao staleža, već opći gospodarski interesi. Saradnja i pomoć sviju inženjera na tom polju je narodni posao, koji treba biti nesebitan i poletan, unatoč svih gore iznesenih zapreka, da se tim putem osigura što veća naša gospodarska samostalnost.

Zagreb, 5. prosinca 1940.

Dr. M. Posinković

skorije vrijeme izaići i uredba o organizaciji odbora za normalizaciju u banovini Hrvatskoj, koji će naročito raditi u korist i za zaštitu hrvatske privrede. Zaštitu hrvatske privrede osigurava je time, što su članovi komiteta za banovinu Hrvatsku ujedno i članovi Jugoslavenskog nacionalnog komiteta, i što je za izglasaвање jedne norme potreban pristanak od 2/3 članova komiteta. Time je omogućeno da se donešu norme protiv kojih bi bili članovi komiteta banovine Hrvatske. Norme izraduju stručne komisije predvodnika, a normalizatori odobri ih nakon savjetnog proučavanja samo izdaje. Prema tome je bojazan privrede, da bi norme bile nestručno izrađene, kao i da bi bile donesene protiv interesa privrede, bez temelja.

Prof. inž. Pavle Vasić, predsjednik Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju govorio je o značenju i koristi normalizacije. Pokazavši momente, koji su utjecali na potrebe oko poboljšanja proizvodnje, prometa i distribucije, istakao je, da je jasno da je potrebno cijeli niz procesa u proizvodnji planski proučiti, srediti i poboljšati, da bi se odnos između uložene truda i sredstava s jedne strane, prema postignutim rezultatima s druge strane, što više poboljšalo. Skup svih ovih težnja nosi naslov racionalizacije u privredi. Dakle pod racionalizacijom se podrazumijeva skup i primjena svih sredstava, koje pružaju tehnika i planski smiljeni rad u cijlu podizanja stepena iskorisćavanja u privredi. Cilj koji se želi postići jeste: pojačtinjenje proizvodnje, povećanje prinosa i poboljšanje kvalitete proizvoda. Sredstvo za postizavanje ovako definirane racionalizacije u privredi jeste normalizacija, koja je vrlo povoljno sredstvo u borbi protiv rasipanja, protiv pogrešnog rada i mnogih nedostataka u industriji i privredi, kao što u mnogobrojnost tipova, loti

i nepovoljan izbor materijala s obzirom na kakvoću, loša i neodređena klasifikacija robe itd. Propisanim normi utvrđuju se izvjesni pojmovi, koji su proučeni kao najpovoljniji za pravilno rješavanje ovih odnosa. Pod normom se dakle razumijeva jasan popis, pravilo, uzus, koje veće ili manje zajednice ljudi sličnih interesa usvoji, radi što boljeg za dovođenja izvjesnih cijelova, koji su jasno definirani. Neposredne posljedice normalizacije vrlo su velike. Normalizacija koristi proizvođača, trgovca i potrošača. Uve koristi jesu sljedeće:

za proizvođača: olakšava projektiranje, smanjuje potrebnu radnu snagu, umanjuje pomoćni rad po jedinici proizvoda, umanjuje potrebnu količinu sirovina, umanjuje troškove ispitivanja i provjeravanja gotovih proizvoda, daje veći stepen iskoristivosti cijelovodstva, bolje korišćenje radne snage, umanjuje opasnosti od nezgoda, omogućuje rad za skladište, umanjuje porciban kapital, kako za pogon tako i za skladište gotovih proizvoda.

za trgovca: umanjuje skladište, omogućuje veći promet uslijed toga, što se na skladištu drži roba, koja se sigurno troši, olakšava rasgovore i pregovore sa zainteresiranim, olakšava izvršenje narudbe, olakšava održavanje stalnih cijena, svodi konkurenciju na najmanju mjeru, a naročito štiti trgovca od neljalne konkurencije.

za potrošača: olakšava mu izbor pri kupovanju, osigurava ga u pogledu kvalitete, snižava cijenu, omogućuje nabavu skoro svačemu i na svakom mjestu, smanjuje rok isporuke, odnosno u većini slučajeva omogućuje kupovanje za skladišta, daje često potrošaču predmete, koji su u potrošnji manje komplikovani, pruža veću sigurnost pri potrošnji, jer su predmeti sigurno dobro proučeni, osigurava preciznost i kvalitet izrade. Dobit od normalizacije je dobit za nacionalnu privredu.

Govorio je o desetakim dobavnim uslovima u sazevu sa zakonom o državnom računovodstvu, zakonom o radnjama i građevinskom zakonu. Međutim, iz svih gornjih zakona vidi se manjak jedinstvenih i jednoobraznih propisa, koji manjak se može nadoknaditi samo izdavanjem jedinstvenih normi.

Uredba o normalizaciji obraća veliku pažnju pitanju saradnje komiteta sa privrednim krugovima. Ova saradnja je osigurana članstvom u komitetu u kojem imade 1) predstavnika vlasti, 2) predstavnika privrede, 3) stručnjaka. Zjelja je komiteta, da saradnja sa privredom bude što tješnja, te preporuča, da pored predviđenika, koji su već članovi odbora, i drugi pojedinci saraduju sa komitetom u najvećoj mjeri. Govoreći o odnosu Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju i Hrvatskog odbora za normalizaciju, kaže, da je puna saradnja zamisljena i omogućena time, što će svi članovi Hrvatskog odbora biti i u državnom odboru, kako bi se rad razvijao na jedinstvenoj bazi, i kako bi sve potrebe banovine Hrvatske došle do izražaja. Među ostalim je izjavio da smatra potrebnim da se polazi sa stanovništa jedinstvenog privrednog područja, i da norma nije naredba,

već je to ono što privreda dobiva, jer joj je to potrebno i što privreda samo po svom najboljem znanju izrađuje.

Generalni tajnik Industrijske komore u Zagrebu Marko Bauer, izjavio je, da je bal industrijske najviše zainteresirana na normalizaciji. Radlost su industrijalno-komercijalne i industrijsko-tehničke naravi. Industrijski krugovi žele, da se izdaju norme, ali ne silom vlasti, već u sporazumu sa producentima. Konačno izjavljuju, da je Industrijska komora u Zagrebu izrazila svoju volju za saradnjom sa ovom komitetom u punoj mjeri.

Predstavnik Znanstve komore u Zagrebu i član komiteta Milošević, smatrao je korisnim, što će se norme protegnuti na sve krajeve u državi, jer je nejednakost u primjeni raznih propisa i običaja u različitim krajevima povukla za sobom zahtjev za korišćenjem normama. Preporuča privrednicima, da sami traže i saraduju na donošenju normi iz svoje struke.

Generalni tajnik Trgovinske komore dr. Vjekoslav Fleischer, istakao je, da je trgovac sporna između proizvođača i potrošača pa je kao takav izložen svim prigovorima u pogledu prodaje robe. Opitno je obradio potrebu donošenja normi za: surugate kave, surugate mirodija, pakovanje i opremu krhke robe, kakvoću i pakovanje konca i vune, tipiranje narodnog brašna, makarone, svijeće, laneno sjemenje, firmu, gumu, lak, boje, kozmetička sredstva, tehničke masnoće, ulja, građevno drvo, itd. Nakon nabiranja ovog artikala, za koje će biti potrebno izdavanje normi u interesu privrede, preporučuje normalizacionom odboru, da za vremena pripravi materijal, kako bi se u slučaju potrebe isti mogao objelodaniti. Završuje svoje izlaganje naglasio je, da je trgovčaku privreda spremna poduprijeti rad odbora za normalizaciju.

Predsjednik Zagrebačke Inženjerske komore ing. Vladimir Potonjak i predstavnik Medukomorskog odbora Inženjerskih komora Banovine Hrvatske, govorio je o ulozu inženjera u privredu kao izvađača, konzumenta i projektanta. Napomenu je, da za inženjerske komore, već godinama pokretale te pitanje, te je i nadalje biti zdruzi saradnici u radu oko normalizacije. Mišljenja je, da ne treba da bude ni razdvajanje normi i da svoje prijedloge stave komitetu na dalnji postupak.

Nadalje su govorili ing. Mate Crnić, građevinski poduzetnik, ing. Kani, predstavnik Zbroda za ispitivanje građiva u Zagrebu, dr. Marcel Mayer, tajnik Udruga znanstija u Zagrebu, ing. Brozović, predstavnik industrijalaca ciglarne struke, ing. Vjekoslav Mayer, potpredsjednik Zagrebačke Inženjerske komore, ing. Branko Japundžić, predstavnik Znanstve komore u Zagrebu, ing. Dragutin Koplj, predstavnik Saveza jugoslavenske cementne industrije.

Konačno je prof. ing. Vasić replicirao na izlaganja predgovornika zahvaljujući se prisutnima na pomoći i saradnji.

Konferenciju je zaključio prof. ing. Boncelj, zahvaljujući prof. Vasiću na opširnim informacijama, a prisutnima što su sa toliko interesa pratili rad ove

konferencije i svojom saradnjom dali novog poticaja za rad odbora za normalizaciju.

Ing. Math.

Izvjestaj o naučnom putu iz stipendijalne zaklade ing. Rudolfa Neumanna

Ing. Veljko Blühweiss, Varaždin

U ovom članku podnosi ing. Veljko Blühweiss, kojemu je bio podijeljen prvi putni stipendij iz zaklade ing. Rudolfa Neumanna, iz vijestaj o izobitnom naučnom putovanju. Orijiginalni izobitni nastup je na 38 vrhom prijedlogu, ali ga ovdje radi skraćene prostora donosimo u skraćenom izvodu. Uve prvi ovaj putni stipendij donio je lijep uspjeh i dobre rezultate tako, da je u cijelosti postupono po intencijama plemenitog utemeljitelja te zaklade. Nadamo se, da će i ubuduće naučnu putovanja iz tog fonda donijeti istih uspjeha i polužiti stručnoj specijalizaciji naših mladih domaćih inženjera, pa u to time sa zadovoljenjem objelodanjemo ovaj zanimiv izvještaj.

Primivši putni stipendij iz zaklade Ing. Rudolfa Neumanna odlučio sam da svoje putovanje posvetim studijama na području vodogradevina i to: 1) pregledom laboratorija za vodogradevine na tehničkom fakultetu u Ljubljani, 2) upoznavanjem važnijih hidroelektričnih centrala i 3) upoznavanjem hidrotehničkih radova u vezi sa obranom od vode. Težište mojih studija ležalo je na proučavanju iskoristjenja vodnih snaga.

Laboratorij za vodogradevine u Ljubljani.

Kad je god. 1875. francuz Fargue došao na temelju laboratorijskih ispitivanja do najboljeg rješenja problema regulacije rijeke Garonne uvidjeli su hidrotehici da će na ovaj način biti znatno olakšano ispravno prihvatanje vodogradevina. Nije za to čudo što je brzo prihvaćen laboratorijski način ispitivanja vodogradevnih problema, te danas postoje u Evropi oko 30 hidrotehničkih laboratorija.

Ing. Milovan Goljevićek je na temelju svojih iskustava iz vodogradevnog laboratorija u Brnu, gdje je više godina naučno i praktički radio, dao poticaj da se takav laboratorij osnuje i u Ljubljani. Dne 20. veljače 1937. otvoren je taj laboratorij pod upravom «Društva za ispitivanje hidrotehničkoga laboratorija».

Tako je i ako ispravno u najskromnijem obliku, mnogo pridonio već uspješnom rješavanju raznih za nas važnih hidrotehničkih i vodogradevnih problema. Ljubljanski hidrotehnički laboratorij sastoji se od dviju glavni prostora. U jednoj od ovih nalazi se stakleni hidraulički šljeh, koji omogućuje promatranje, precizna mjerenja i fotografiranje svih hidrauličkih elemenata vodotoka, u koji je ugrađena neka vještačka gradevina. Ukupna količina vode, koja se kod pokusa radi, iznosi približno 25m³ a dižu je dvije pumpe kapaciteta 50 l/sec i 20 l/sec u stabilizator, koji osigurava trajni dotok konstantne količine vode.

Iz stabilizatora dočite voda do Thompsenovog prelijeva, gdje se mjeri količina proticanja. Ing. Goljeviću uspješno je interesantnim napravama dobitno vodi odnuzi svu kinetičnu energiju i tako osigurati dotok vode stalnom brzinom i u stalnoj količini, potpuno bez vrtova i titraija, i ako voda dočite do prelijeva brzinom od približno 3m/sec. Protičući vodna količina mjeri se na Thompsonomov prelijevu velikom tačnošću. Prije nego sada ponovno uzburkava voda ude u hidraulički šljeh prolazi ona kroz membranu od opeka, a nakon toga kroz sistem kratkih horizontalnih cijevi sa tankim stijenama. Tačno izmjerena i ovako potpuno umirena voda dolazi konačno u sam stakleni hidraulički šljeh. Za boro boravka u laboratoriju bio je upravo ugrađen model splavarkog šljeha, kod kojeg se uništavala kinetična energija vode pri prolazu preko strmine 1:10 pomoću ugrađenih specijalnih pera.

U drugoj prostojnoj laboratorija izgrađen je školski model riječnog šljeha u koji se mogu ugraditi proizvoljne vještačke gradevine. Ovo riječno korito ima pokretno pješčano dno, koje omogućuje da se motre i mjere njegova gibanja i deformacije. Ne treba naročito naglasiti važnost ovog dijela laboratorija, koji omogućuje ispravno projektiranje oblika nosiva, brana, njihovih fundamenta i ostalih gradevina, koje mogu imati štetan utjecaj na riječno dno, a time posredno i na opstanak gradevine.

Osim ovim spomenutim eksperimentalnim istraživanjima bavi se Ing. Goljevićek u tom laboratoriju i drugim teoretskim hidromehaničkim problemima, a naročito pitanjem proticanja vode kroz cijevi, te je u tu svrhu uređio posebni odio u svom zavodu. Osim važnosti, koju ovaj laboratorij ima i u današnjem svom skromnom obliku za olakšanje studija hidrotehnike, treba naročito naglasiti i njegovo značenje za građevinski praksu.

Laboratorij omogućuje da se inače skupe i teške gradevine prethodno ispituju na jeftinim modelima, što čuva projektanta od sada i prečestih izmena. Tako je Laboratorij Ing. Goljevićeka smješten je na periferiji grada Ljubljane u pregrađenim prostorijama neke napuštene ciglane, koje su vrlo pretno iskoristene i gdje je sa minimalnim troškovima uspostavljen laboratorij, koji vrlo dobro udovoljava mnogim zahtjevima nauke i prakse. Ovim uspjehom pokazao je ing. Goljevićek to se sve daje postići i u skromnim prilikama sa skućenim sredstvima u čvrstom voljom i ustrojnicu.

Literatura:

1) «Hidrotehnički laboratorij u Ljubljani». — Izdanje Društva za gradbu hidrotehničkoga laboratorija u Ljubljani 1934.

2) voda i plin-čapsoja za vodnu, plinsku i sanitarnu tehniku, Zagreb, 1935, broj 3.

3) Inženjer-glasilo Saveza inženjerskih društava kraljevine Jugoslavije. — Zagreb, 1940, broj 1 i 2.

Hidroelektrične centrale.

Naska drava obiluje »bijelim ugljenom« tim trajnim i jeftinim izvorom energije. Međutim, gdje iz bilo kojeg razloga vodna snaga nije u mogućnosti da sama pokrije potrebe konzuma, potrebna je saradnja sa drugim t. j. kaloričkim izvorima energije. Jedino ova međusobne vezane električne centrale mogu dugoročno i trajno opskrbljivati potrošače električnom energijom, pa bi bilo pogrešno govoriti o priroci u bezvrijednoj i isključivoj prednosti hidroelektrične energije pred termičkom.

Nije u svakom dijelu države došlo do jednakog stepena razvika elektrifikacije, niti je organizacija opskrbe električnom energijom svagdje jednako unaprijeđena. U Sloveniji, gdje se zbog razvoja industrije najprije osjetila potreba elektrifikacije, iskorištenje je relativno visoko, a organizacija je najbolje provedena. U Hrvatskoj iskorištenje je relativno manje vodenih snaga, dok se opsežnoj elektrifikaciji tek u novije vrijeme posvetila veća pažnja, naročito nastupom Banovinskog električnog poduzeća. U Dravskoj banovini pregledao sam hidroelektrične centrale Fala, Žirovnica, Vintgar i Zaspik, dok centralu u Fužinama zbog iznimnih prilika nisam mogao posjetiti.

Najveća hidroelektrična centrala u Sloveniji jest ona kod Fale na rijeci Dravi uzvodno Maribora. Centrala je građena g. 1913. do 1918. pod teklinim stvarnim prilikama. Drava je pregrađena pomoću 5 željeznih zapornica svaka sa 15 m raspona. Ove dvovladne zapornice se upiru na stubove od armiranog betona, koji tvore lijevu i desnu građevinu. Ukupni pad vode u centrali iznosi oko 15 m a iskorišćuje se srednja vodna količina od približno 345 m³/sec. Fala je tip niskotlačne hidroelektrične centrale bez posebnog dovodnog i odvodnog kanala, jer je strojarznica izvedena prilično na brijunima. Svojedobno je ova centrala spadala među najveće te vrste u srednjoj Evropi. Strojarznici dvohidrocentrale sastoji od 5 Franciscovih turbina sa horizontalnom osovinom, 4 6.000 KS, te od 2 Franciscove turbine 4 10.000 KS, tako da ukupni instalirani kapacitet iznosi 50.000 KS. Ukupna godišnja produkcija energije iznosi oko 200.000.000 kWh. Pogon centrale skopčan je izvjesnim poteškoćama radi razorne snage velike vode Drave kao i radi leda i drugih nečistoća koje rijeka sobno nosi. Naročito je nezamislivo zima 1939/40. dovela u pitanje rad centrale, jer je led u obliku snijež kaše, koja je tekla ispod ledenog pokriva, omogućujući dotok do turbina. Obzirom na promet splavima izgrađena je do brane 70 m duga splavnica, koja omogućuje prolaz splavi iz gornje vode u donju manipulacijom od svega 20—30 minuta. Nesmetan prolaz riba preko brane omogućen je 180 m dugom ribljom stazom. Naročito je spomena vrijedan način šiščenja finih rešetki pomoću željeznog zahvalata i turbinskog vakuuma. Konačno rješavanje problema čišćenja leda u zimsko

doba nije jošte pronađeno. Proizvedena električna energija od primarno 10.000 V transformira se na 35.000 V, odnosno 80.000 V, za opskrbu konzumnog područja. Glavni konzument energije je elektro-kemijska tvornica u Rušama, koja troši približno 8% ukupne proizvodnje.

Viaokotlačna hidrocentrala u Žirovnici na potoku Zavrnici građena je pod ratnim prilikama god. 1914. do 1918. kao jedna iz niza već god. 1909. prvotektrinskih hidroelektričnih centrala na rijeci Savi. Probitična svrha centrale bila je pokriće lokalna konzuma u kolaboraciji sa niskotlačnom centralom na Savi, do koje gradnje međutim nije došlo. Hidrocentrala u Žirovnici iskorišćuje vodnu snagu potoka Zavrnice, koji je u gornjem svom toku pregrađen masivnom betonskom pregradom, čime se postizava akumulaci-oni bazen približne sadržine od 140.000 m³ vode. Fundacijom pregrade brane bilo je vanredno teško. Korisna sadržina akumulacionog bazena nalazilo se stalno u manjoj taloženju pijeska i bljunksa što ga donosi potok Zavrnica sa Velikog Stola. Prije ili kasnije morat će se taloženi materijal jaružanjem odstraniti. Pogonska voda uzima se pomoću kaptanog toranja, koji je snabjeven potrebnim uređajem. Od kaptanog toranja vodi 807 m dugački hidroelektrični vodne komore, providen automatskom zapornicom.

Od te komore do centrale, koja se nalazi tik obale Save, silni 1.000 m dugi željezni tlačni cijevod promjera 1000 mm. Od predviđena dva tlačna voda izgrađen je rasada sam jedan. Radi nedostatke vodne količine nalazi se u projektu izgradnja drugog znatno većeg akumulacionog jezera u blizini postojeće. Centrala iskorišćuje ukupni pad od približno 160 m, dok se vodna količina kreće između 0,4 i 1,0 m³/sec. U centrali postavljene su dvije Peltonove turbine svaka sa 1.500 KS. Godišnja proizvodnja energije vodi se u Jesenic, Bled i Kranj sa 10.000 odnosno 20.000 V napona a u Celje i Ljubljani diže se napon na 60.000 V. Črnače je danas polarna tačka elektrifikacije akcije Kranjskih deložnih elektrana, kojima ta centrala u Žirovnici pripada. Vodni minimum potoka Zavrnice nastupa izmi od siječnja do ožujka, te za ljetne suše u kolovozu i rujnu. Da bi se i u to vrijeme mogla pokriti potreba konzuma vezana je hidroelektrična centrala u Žirovnici sa termičkom centralom ružnika Velenje i to preko transformatorske stanice Črnače. Ova kolaboracija omogućuje akumulaciju vode potoka Zavrnice u nedjeljanja, kad termička centrala u Velenju opskrbljuje konzumente električnom energijom.

Kanjon Vintgara nisu samo atrakcija za turiste, već i nalazište hidroenergetičke energije, koju iskorišćuje teška industrija u Jesenicima. Na izlazu iz vintgar-skog tjesnaca duboko ispod svodenog viadukta željezničke pruge Jesenic-Bohinj stalna betonska brana omogućuje vodi ulaz u tunel, koji se nastavlja u željezni tlačni cijevod, te dovodi vodu do hidroelektrične centrale V i n t g a r. Ulaz u ruj štiten je drvenom prebom rešetkom a daje se zatvoriti posebnom zapornicom. Željezni tlačni cijevod imaše promjer od 1500 mm. Pad vode iznosi približno 22 m, a u stro-

jarnici nalazi se 3 Franciscove turbine horizontalnom osovinom. Proizvedena energija transformira se na 5.500 V napona te vodi do tvornice Kranjske industrijske družbe u Jesenicima. Centrala je sagrađena god. 1902. sa svrhom da provizorno dobavlja električnu energiju za bulenje i gradnju tunela kroz Karavanke. Tik uz strojarznicu u Vintgaru nalazi se ulazni uređaj visokotlačne centrale Z a s i p, koji prima vodu izlazu iz vintgarske centrale te ju vodi 195 km dugim betoniranim tunelom promjera 2.000 mm do modernog izgrađene vodne komore, odakle se voda spušta tlačnim cijevovodom promjera 1900 mm i cca 1200 du-žine do strojarznice u dolini Save, u kojoj su smještene 2 Franciscove turbine sa horizontalnim osovinama. Ukupni iskorišten pad ove centrale iznosi približno 50 m. Proizvedena energija dobavlja se Kranjskoj industrijskoj družbi u Jesenicima. Centrala Zaspik je vrlo moderno izgrađena sa automatskim uređajem, koji u slučaju bilo kojeg defekta preklada rad čilavog postrojenja, ispaše je dovodi vodu u centralu Zaspik također reguliran automatskim uređajem. Hidroelektrične centrale Vintgar i Zaspik sistematski su uklopane u energičko gospodarstvo Kranjske industrijske družbe te kolaboriraju uspješno sa termičkom centralom u Jesenicima.

Posve drugačiji su bili uvlovi za razvoj elektrifikacije u Hrvatskoj, gdje industrija u tom pogledu nije bila onako inicijativna kao u Sloveniji. Dok je bivša austrijska uprava sa svojim vodopravnim zakonodavstvom forsirala elektrifikaciju Slovenije, dokle su takovi napori bili i daleko manjoj mjeri vidljivi u Ugarskoj i Hrvatskoj, kao pretežno agrarnim zemljama. Ni jedan od velikih ruda g. 1902. nije se u stanju u Hrvatskoj bitno promijenilo, pa je tek u novije doba osnutkom Banovinskog električnog poduzeća započeta jača inicijativa i jači impuls za iskorištenje znatnih vodenih snaga, naročito u jugozapadnom dijelu Hrvatske. Od postojehih vodenih centrala u Hrvatskoj spomenuti su samo one koje sam posjetio. To je u prvom redu centrala grad Karlovca na Ozliju, sagrađena već god. 1907/1908. Tako se iskorišćuje prirodni pad rijeke Krke, koji je masivnom branom još povisuje tako, da iznosi ukupno oko 8% m. Znatne varijacije vodnih količina rijeke Kupe uzroku su izvjesnim smetnjama u pogonu centrale. Strojarznica smještena je na desnom kraju brane, a sadrži 3 Franciscove turbine sa vertikalnom osovinom od kojih je svaka građena za vodnu količinu od 11 m³/sec. a može proizvesti snagu od 1.000 KS. Vertikalna osovinna turbina bila je prebitna radi visokih donjih vodostaja za vrijeme velikih voda. Primarni napon struje od 5.000 V povisuje se na 30.000 V prema Karlovcu, odnosno na 30.000 V prema Zagrebu, sa čijom kaloričkom centralom kolaborira centrala na Ozlju već od god. 1931. Povoljni te-renski uvlovi na Ozlju omogućili su vrlo jeftinu gradnju tako, da je energija sa Ozlja bila za grad Karlovca od najveće ekonomske važnosti. Ova je hidrocent-ralna sigurno prva čiji je projekt izrađen po domaćem inženjeru, a to je bio tadašnji gradski inženjer u Karlovcu ing. Valerije Rieszner, danas profesor tehničkog fakulteta u Zagrebu.

Hidrocentrala Zeleni Vir nalazi se blizu istom-nog izvora gdje se hvata voda koja izlazi iz podzemlja. Dovodnim kanalom dužine 326 m dolazi vodu do vodne komore a odavde kroz tlačni vod du-žine 100 m a promjera 1300 mm do same strojarznice. Vodna količina koja se danas u Zelenom Viru iskorišćuje iznosi 2m³/sec. a pad približno 56 m. U strojarznici postavljena je jedna Franciscova spiralna tur-bina od ukrgulo 1200 KS. Proizvedena energija raz-vodi se u opširnom području od približno 25 km polunijera. Glavni potrošači energije su pilane i druge tvornice. Količina izvorne vode iznosi 0,5 do 60 m³/sec, dok srednja godišnja količina varira od 2—6 m³/sec. Smetnja redovnom pogonu za biti inje i led, koji nastaju na dalekovodima. Centrala je građena god. 1920. na 1921. Držim da će izgradnjom ba-novinske hidrocentrale kod Sušika ova centrala iz-gubiti svoju važnost.

Gradilište banovinske hidrocentrale Fužine-Sušik posjetio sam tek kratkorčno, a budući se njena izvođenja nalazi dobim dijelom u početnoj fazi teško bi bilo danas o tome djetu dati neki precizniji izvještaj.

U Dalmaciji posjetio sam dve hidrocentrale koje su vrlo važne za tamolnju opskrbu električnom energijom, a to je centrala na Krki i centrala na Cetinju.

Centrala na Krki, nekih 18 km od Šibenika, spada među naše starije hidrocentrale te je vlasništvo Ante Supuka i sinu. Pomoću 4 željeznih zapornica hvata se voda u dovodni kameni rov dužine 60 m, na čijem se kraju nalazi vodna komora iz koje prolazi voda u dva željezna tlačna cijevovoda prom-jera 2600 mm a daljnje približno 36 m. U strojarznici nalaze se dvije dvojne Franciscove turbine, koje iskorišćuju pad od 25 m i vodnu količinu od 15 m³/sec, a svaka proizvodi snagu od 4.000 KS. Pogon ove centrale skopčan je sa izvjesnim poteškoćama; u turbinama se taloži vapnacen, a proljeće se hvataju velike količine trave na rešetkama a u ljetno doba mala voda smeta pravilnom radu postrojenja. Vodne količine rijeke Krke variraju na tom mjestu od 10—200 m³/sec. Proizvedena energija transformira se na 15.000 V te transportira do ugljenokopa Dubravice i u grad Šibenik, a naročito do tvornice aluminijuma u Lozovcu kao glavnog potrošača energije Ova hidrocentrala saraduje sa termičkom centralom spomenute tvornice u Lozovcu. Centrala je podignuta početkom ovoga stoljeća pa nosi prema tome i osobine svoga vremena.

Druga znatno veća hidroelektrična centrala koju sam u Dalmaciji pregledao jest centrala u Kraljevcu na rijeci Cetini od prilike 50 km udaljena od Splita. To je danas hidrocentrala sa najvećom iskorištenom snagom u državi. Kanjon Cetine kod Zadarjara daje povoljno mjesto za ulazni uređaj, gdje je korito rijeke pregrađeno masivnom betonskom pregradom. Na branu se priključuje otvoreni dovodni kanal a njega iskorišćuje rov dužine 1260 m. Za vrijeme gradnje brane puštala se voda Cetine kroz obilazni rov dužine 180 m, koji još danas služi za odpuštanje velikih voda. Na otvorenom dovodnom ka-nalu smješten je veći broj otpusnih zapornica a kru-

na desnoj zida kanala izvedena je kao rešetkasti preliv. Na kraju tlačnog rava nalazi se vodna komora, iz koje se spušta 4 tlačne cijevi do stanjaerice. Prve dvije cijevi polodne su vod. 1912. a druge dvije god. 1930. Koristan pad iznosi približno 110 m, a iskoristište se vodna količina od ukupno 80 m³/sec. U strojarnici postavljene su dvije starije i dvije novije Francusove turbine koje proizvode godišnje blizu 100.000.000 kWh. Centrala je dovršena za vrijeme prvog svjetskog rata pod vrlo teškim uvjetima. Glavni potrošači energije su industrijska postrojenja oko Splita i Omisla te grad Split. Ova hidrocentrala predstavlja vrlo važan faktor u industriji Dalmacije.

Predviđene preglede hidrauličkih centrala na rijeci Plivi u Jajcu, na gradskom vodovodu u Sarajevu te na rijeci Trzenci kod Nisopolja nisam mogao izvršiti radi zaprijetke koje su bile van moje moći.

Vodovodi i kulturna tehnika

U nastavku svoga puta pregledao sam vodovod grada Beo grada. Uredaj tog vodovoda nalazi se u selu Zarkovu približno 9 km od Beograda, gdje se iz 54 cijevnih bunara crpi temeljna voda, kojoj se kamnije pridonose izvrsna količina savske vode, koja se vodi direktno cjevovodom od hvatišta do uređaja za čišćenje. Savsku vodu treba naročito čistiti, jer bez toga ne bi bila podnesna za pitke svrhe. Voda se čisti ponajprije od grubih suspenzija a po tome se mutnoj vodi dodaje amorfni aluminijev sulfat i natrijev karbonat u količinama, koje ovise u stepenu mutnoće vode. Voda za tim prolazi dvjema taložnicama u kojima se ulijedi male protjecanje brzine vode bistrilo taloženjem mutča. Nakon dvosatnog bistrjenja ulazi voda u brze pješkane filtere, u kojima se dovlaže mehanički bistrjenje. Tako mehanički očišćena voda sterilizira se dodatkom klora u plinovitom stanju. Definitivno očišćena savska voda mijša se u izvijenom omjeru sa vodom dobivenom iz bunara. Omjer mješavine iznosi od prilike 3/4 savske i 1/4 bunarske vode. Budući podzemna voda sadrži prilike količinu željeza te se ona odjeljenjem zračenjem i raspravljenjem vode u fine kapljice, a poslije se podvrgava još i filtriranju. Kroz tri cjevovoda tlači se voda u grad Beograd.

Na povratku kroz Osijek razmotrio sam također i problem vodovoda grada Osijeka. Vodovo-

dno pitanje još i danas nije u Osijeku riješeno, jer postojeći gradski osječki dravski vodovod ne udovoljava zahtjevima koji se s pravom nametaju na takav uređaj. Djelomično postojeći osječki vodovod razvio se iz vatrogasnih razloga gašenja požara. Čišćenje vode vrši svaki potrošač na vlastiti trošak pomoću filteraskog uređaja. Stariji projekt predviđali su više načina opskrbe grada Osijeka dobrom vodom, od kojih većina danas nije više aktualna. Tako na pr. prijašnja osnova da se grad opskrbi vodom iz planinskih vrela kod Orahovice ne dolazi više u obzir zbog male izdašnosti izvora kao i zbog velikih troškova dugackog dovodnog cjevovoda. Danas se radi na novom projektu, koji predviđa opskrbu vodom iz dubokih bunara. Iako bakteriološki čista, ipak ta duboka voda nije u svom prvotnom sastavu podnesna za uporabu radi velike sadržine željeza i velike tvrdoće. Postoji predlog da se odjeljevanje i omekšanje vode vrši istodobno. Razmotrena je danska metoda katalitičkog čišćenja »lebedim filterom«, koji omogućuje da se u najkraće vrijeme izloženim vapneni talog ponovno iskoristi u filteraskim svrhe. Projekt nadalje predviđa da se voda tlači u gradsku mrežu izravno bez posredovanja rezervoara.

Na zavjetku putovanja dana mi je prilika da posjetim Zadrugu za regulaciju Vuka u Osijeku i Vodnu zadrugu za regulaciju Vučice i Karašice u Dolu. Miholjci. Velitina zadrugno područja i opsežnost vodogradnih problema nisu mi dali mogućnost da rad tih ustanova iscrpivo razmotrim. Vidio sam važne i zanimive objekte, galene kanale obiju zadruga kao i plodna polja na mjestima gdje su nekada bile neplodne močvare. Ipak i kraj tog letimičnog posjeta ovim ustanovama dobio sam ipak uvid u ogromnu njihovu važnost za narodno gospodarstvo.

Na koncu primjećujem, da sam se dao na naučno putovanje sa najboljom voljom, da putem. Bio više odmah i naučim, pa u tom pogledu mogao mirno daleko utvrditi, da sam mnogo toga novo vidio o čemu sam dosad samo slušao na tehnič ili čitao u stručnoj literaturi. Izuzetne prilike koje su vladale za vrijeme mog naučnog puta onemogućile su mi da vidim i pregledam sve ono što sam namjeravao, ali i tako bio je taj put za mene potpun uspjeh.

Na predlažu pretstavku je Splitska inženjerska komora dobila od Ocjela za tehničke radove Banke vlasti sljedeći odgovor pod br. 50246-VIII od 12 studenog 1940 iz kojega se razabire, da su određene konačne smjernice, kako i na koji način se imade izgraditi bolnica u Splitu:

»Imade se dovršiti paviljon za hirurgiju, zatim izgraditi gospodarska zgrada i spoj sa hirurškim paviljonom, upravna zgrada bolnice tik paviljona za hirurgiju i paviljon za internu medicinu, kao čet-

ući i svi ostali odelji koji ne dolaze u hirurški paviljon. Paviljon za tuberkulozu imade se podignuti u istočnom dijelu internog paviljona. Iz iste se imade staviti pod krov, a dovršenje imade prezeći gradsko poglavarstvo odnosno fond za zaraze bolesti. Za provedenje čitavog ovog plana potrebno je još cca 16.000.000 Dinara o čemu će g. Ban donijeti svoju konačnu odluku.»

Ozirom na izvanrednu važnost ovog predmeta zponemute su se komore složile u tome, da deputacija sastavljena od pretstavnika splitskih komora intervenira kod gosp. Bana i da ga zamoli da ovom pitanju posveti punu pažnju. Gospodin Ban je primio deputaciju dne 6 prosinca 1940, koja mu je potanko izložila sve važnije momente u vezi sa ovim predmetom. Gospodin Ban se u je velike interesirao za ovo pitanje i da gospodi pretstojnicima odelja za financijalne poslove, za narodno zdravlje i za tehničke radove potrebite upute, kako bi se osigurao nastavak gradnje splitske nove banovinske bolnice. Ovom prigodom ista je deputacija zamolila gospodina Bana da bi izvolio osigurati potrebite kredite i za gradnju sudske zgrade sa tamičnicama u Splitu. Deputacija je se pozvala na pretstavku komore i gradske općine od 7 studenog 1940, koja je bila predana gospodinu Banu od gradskog načelnika.

Tom pretstavkom je umoljen gospodin Ban da bi uvažio sljedeće predloge: 1. da se odobri izrada konačnog projekta i detaljnih planova za sudsku zgradu i tamičnice po izabranoj i nagradenoj idejnoj skici, 2. da se odobri upotreba ostataka od već odobrenih 2.300.000.— iz »Fonda za pokriće troškova krivičnog postupka« za izradu planova i početak gradnje, 3. da se pristupi odmah izgradnji u etapama i to prvenstveno sa tamičnikom zgradom,

In memoriam inženjeru Isi Menzeru

Nesmiljeno smrt ugrabila je iz naše sredine dana 6. prosinca 1910. uglednog člana Zagreb. inž. komore

koja je najpotrebitija iz higijenskih, humanih i estetskih razloga, obzirom na izgled i položaj današnjih tamičnica, 4. da se utvrdi trogodišnji plan za potpuno izgradnju svih objekata i da se svake godišnje proračun banovine Hrvatske osigura odgovarajući kredit, 5. da se u proračun banovine Hrvatske za godinu 1911 predviđeni iznos od 8.000.000.— kojim će se uz već raspoloživo cca 2.150.000.— dinara iz »Fonda za pokriće troškova krivičnog postupka« izgraditi kao prva etapa tamičnice u cjelosti i dio sudske zgrade. Iz pouzdanog izvora saznajemo da je »Fond za pokriće troškova krivičnog postupka« u pologu kod filijale D.R. hipotekarne banke u Splitu. Fondom rukuje pretsjednik apelacije u Splitu. Za vađenje iznosa iz fonda potrebno je odluka ministarstva pravde uz rješenje kontrole (Mjesne ili Glavne). Ministarstvo pravde spremno je na zamolbu Pretstojništva za pravosuđe odnosno pretsjednika apelacije — uz motivacije — utstupiti cijeli iznos jednog ili drugom. Ministarstvo pravde tvrdi da je fond i tako vlasnost suda u Splitu, pa prema tome nema nikakove smetnje da se odmah izgrade projekti za sudsku zgradu i paralelno s time počine odmah sa gradnjom tamičnice. Gospodin Ban je pomnjivo saslušao izlaganja deputacije, te otvoreno izjavio da za gradnju sudske zgrade sa sada nema raspoloživih sredstava, ali da će se početi sa gradnjom tamičnica.

Iz gornjeg proizlazi da će se u najskorije vrijeme dovršiti paviljon za hirurgiju, gospodarska zgrada i spoj sa hirurškim paviljonom, te izgraditi upravna zgrada bolnice, paviljon za internu medicinu i paviljon za tuberkulozu, a da će se započeti gradnja sudačkih tamičnica, dok će se izgradnja sudske zgrade odložiti na neizvjesno vrijeme.

ing. Isidor Menzer, tehničkog savjetnika u m. i ovlaštenog građevinskog inženjera. Rođen 27 travnja 1879 u Virovitici iz stare slavončke obitelji, svršio je srednjoškolske nauke na realnoj gimnaziji u Zagrebu sa matrom god. 1897 a po tom je na tehničkoj visokoj školi u Budimpešti učio građevno inženjerstvo poluživši god. 1901 diplomu građevinskog inženjera. Odrastao u skromnim obiteljskim prilikama školovao se u Budimpešti velikim marom i samoprijezorom bez stepidjenja vlastitim čednim sredstvima. Još kao slušač visoke tehnike prakticirao je na raznim građevinskim radovima koje je izvoditi bivša kr. hrv. slav. dalm. zemaljska vlada a po svršenim inženjerskim studijama ošao je u zemaljsku službu, u kojoj je kao tehnički inspektor i kotarski inženjer službovao u Sidu, Vukovaru, Vinkovcima, Krapini i Novoj Gradiski, na kojem ga je položaju zatekao svjetski rat. Kao poručnik topništva pošao je na frontu te je kasnije bio dodjeljen č. kr. okružnom zapovjedništvu u Beogradu a zatim u Valjevu, gdje je kao časnik austro-ugarske vojske u tada okupiranoj Srbiji uspio kod tamoničjeg stanovništva u najljepšoj osmornoj radi plemenitosti i do-

Gradnja Banovinske bolnice i sudske zgrade u Splitu

U listopadu prošle godine na predlog g. ing. arh. Fabijana Kaliternec, ovlaštenog inženjera za arhitekturu iz Splita, Splitska inženjerska komora povelja je akciju u svrhu da bi se nastavilo sa gradnjom splitske banovinske bolnice. Akciji su se pridružile Advokatska, Liječnička, Trgovinsko-Industrijska, Zanatska i Radnička komora, te gradska općina. Sastavljena je pretstavka za gosp. Bana, u kojoj je prikazan historijat stare bolnice i dokazana neophodna potreba da se nastavi gradnja nove.

brototud nastupa prema civilnom pučanstvu zaposjednih krajeva. Poslije svjetskog rata postao je član tehničke sekcije za izgradnju kliničkih bolnica u Zagrebu, te je kao takav rukovodio novogradnjom kliničkih zgrada na Salati, adaptacijom klinika u Draškovićevoj ulici i novogradnjom zema. rolišta u Petrovoj ulici. Polovili u mirovnu službu je god. 1933 ovlaštenje Ministra građevina za ovlaštenje samostalne civilne inženjerske prakse kao ovlašten inženjerski nadzornik na sjedištem u Zagrebu. Postavili time članom Zagrebačke inženjerske komore zauzео je u toj staleškoj instituciji doskora vrlo ugledan položaj. U stručnim krugovima uživao je radi svoje spretnosti, savjesnosti i čistog karaktera svestrano i nepodijeljeno poštovanje. Kao član komore aktivno je surađivao u svim važnijim akcijama u vezi sa zaštitom staleških interesa i promicanje tehnike i građevne djelatnosti u Hrvatskoj. Njegov savjet bio je vazda rado saslušan i uvažen. Bio je i dugi niz godina članom upravnog odbora inženjerske komore, gdje se vazda odlikovao neobičnom revnošću i nesebičnim radom, a naročito je mnogo truda uložio kod predražanja oko sastava honorarnih propisa za radove ovlaštenih inženjera. Za vrijeme svjetskog rata sabrao je u Srbiji mnogo interesantnih tehničkih bilježaka ali se sve to našlo kod povlačenja god. 1918 izbrisalo. Rado je malo prihati mnoge zanimive događaje iz svoje dugogodišnje inženjerske prakse, od koje je dobar dio pao još u predratnu Hrvatsku. Svestrano povjerenje i ugled koje je pokojnik uživao u krugu hrvatskih inženjera najbolje dokazuje činjenica da je na prijedlog Zagrebačke inženjerske komore imenovan članom vrhovnog disciplinskog vijeća za ovlaštene inženjere kod odljaza za tehničke radove Banke vlasti u Zagrebu. Pokojnik je i inače kao ovlašten inženjer

razvio dugogodišnju svestranu aktivnost, naročito kao tehnički vještak, te se u stranke i sudovi u mnogim sporovima koristili njegovim znanjem i nepristranošću kod imalaženja materijalne istine u tehničko-pravnim sporovima. Kao tehnički vještak i obrambnik fungirao je također u grovačko-industrijskoj i obrtnoj komori, a bio je i članom stala dobrih ljudi u Zagrebu. Prožet od uvijek istinskih hrvatskim osjećajima i ljubavlju za hrvatsku domovinu, iz koje je nikao, odlikovao se pokojnik žarkim rodoljubljem, koje se više osnivalo na neumornom, aktivnom i tihom radu u korist hrvatskog naroda nego na bilo kakovim glasnim nastupima. Svoга hrvatskog rodoljublja nije se odrekao ni u najtežim prilikama nacionalne minute prošlosti. Rado je potpirao sve hrvatske kulturne težnje pa je kao takav bio niz godina članom Matice Hrvatske u Zagrebu. Pok. ing. Ivo Menzer odlikovao se kolegijsalitetom i odušno prema svojem staležu i svojim drugovima, pa je naročito mladim kolegama bio vazda očinski prijatelj i savjetnik. Kao neprikonovni i ugledni član inženjerskog staleža ostavila ja sebe svijetao spomen preminuvši u 62 godinu života nesebičnim radom ispunjenog života od bolesti srca, koja ga je već dulji niz godina mučila. Svima koji su ga imali sreću posmatrati ostavila pokojnik lijepu i svjetlu uspomenu, a kraj toga tebe sa zahvalnošću zabilježiti da je dijelom i njegova zasluga što je ing. Rudolf Neumann ostavio Zagrebačkoj inženjerskoj komori svoju stipendijalno zakladu. Pokojni kolega Menzer ostavila ja sobom teško uciviljenu udovicu i troje djece, od kojih je sin Slavko kao građevinski inženjer pošao stopama svoga oca. Neka bude inženjeru Ivi Menzeru lahka hrvatska gruda i svijetao spomen u Zagrebačkoj inženjerskoj komori!

S. S. N.

STRUČNE VIJESTI.

Konferencija o izvođenju javnih radova. — Po želji p. odjelnog predstojnika za tehničke radove Ing. Zvonimira Pavečića održana je u Zagrebačkoj inženjerskoj komori 15. siječnja o. g. u njegovom priuču konferencija o pitanju eliminacije ovih poteškoća, koje se danas suprotstavljaju izvođenju javnih građevnih radova, naročito radi aspićenje građevnih poduzetnika od javnih licitacija. Dan prije održan je u komori sastanak njenih članova građevnih poduzetnika u svrhu da se pripremi materijal, odnosno sastavi rezolucija, koja bi se izdala dana prigodom ankete predlaga p. odjelnom predstožniku. Na samom početku bio je glavnim izvješćem Ing. Amadeo Ča i u t t koji je u općem koncipiranju izložio p. odjelnom predstožniku sve težbe koje danas terete građevnog poduzetnika kod preuzimanja i izvođenja javnih radova. Sva gramatika koja je Ing. Carnelutti kao poznata su ovlašten inženjerima pa ih zato ne citiramo. U smislu zaključka predkonferencije predana je p. odjelnom predstožniku rezolucija u pitanju elasticiteta ugovornih jediničnih cijena, financijskog olakšanja poduzetnicima za izv-

lenje preuzetih radova, arbitražnog suda, raskida ugovora te uslova za brzo i redovito izvršenje preuzetih radova.

U pogledu osiguranja elasticiteta cijena uopćenito je uglavnom ono što je inčeno u svrednjem ovoga broja time, da je spomenuta također i alternativa izvođenja javnih radova u režiji građevnih poduzetnika, koji bi gradnje preuzimali i rešili time, da bi dal sveukupni potrebi inventar, strojeva, alat, skela i t. d., isradili sve detaljne nacрте, uposlili i isplaćivali radnike, te nadzirali i rukovodili građanjma. Za svoj trud, organizaciju, administraciju te za odštetu svoga inventara primili bi poduzetnici izvještaj postotak na sve po njima isplaćene svote za radnike nadnice, građevni materijal, svojelažna podavanja i druge režijske troškove. Potrebna novčana sredstva za izvođenje gradnje trebala bi građevniva vlast da stavi poduzetnicima na raspoloženje bar svakih 14 dana, uključivši i ugovorni režijski postotak. Na ovaj način usao se izvoditi radovi u godinama neposredno poslije prvog svjetskog rata, kad su bili, slično kao i danas, na dnevnom rdnju neprestane fluktuacije cijena radne snage i građevnog materijala. Ing. Carnelutti je ispravno naglasio da je ovaj alternativa izvođenja gra-

devnih radova u režiji građevnih poduzetnika bila samo skrajna kompromisna, koja bi se morala po građevnoj vlasti primiti, ako ne bi uspjelo na drugi način u jedinice cijene osigurati izvršenje gradnje. Naglasio je međutim da bi za Banuku vlast bila najekonomičnija alternativa izvođenja građevnih radova sa elastičnim jediničnim cijena.

U pogledu financijskog olakšanja građevnih poduzetnicima predloženo je u rezoluciji da se biljezivanja na ugovor ne plaća unapred za cijelu ugovornu proračunsku svotu, već da se iznosi biljezivoje po stepeno odobro prilikom svake isplate u relaciji isplaćene situacije. Svaka situacija imala biti isplaćena u roku od 15 dana od dana njegova podnošenja nadležnoj vlasti. Visina javnih potraživanja za licitacije trebala bi iznositi na 3% od svote službenog predražanja, dok bi se kasnicija za predložene radove utvrdila sa najviše 3% od licitirane svote. Državni izvještajni papiri trebali bi se računati po nominalnoj vrijednosti. Ukoliko se usvoje ovi predlozi financijskog karaktera olakšanja, što je sigurno u intencijama g. odjelnog predstožnika, koji želi da se što većem broju poduzetnika omogući sudjelovanje na javnim jeftinama.

U pitanju konačnog rješavanja sporova između poduzetnika i poslodavca predlaže rezolucija ustanovu arbitražnog suda, koji bi se sastojao od 3 člana, od kojih bi jednoga imenovala građevna vlast, drugoga nadležna inženjerska komisija, a ovi bi birali sporazumno trećega za predstojnika. Presuda takovog arbitražnog suda trebala bi da bude konačna i obavezna za obe stranke bez prava na privi. Djelovanje arbitražnog suda sigurno bi u mnogomeuspješilo odvijanje građevne administracije i likvidaciju sporova. Nema sumnje da na postojeće prilike, koje iskušaju bar i elastičan rad, ali ne to, da se u izvrsnoj mjeri odmaknemo od krutog birokratskog sistema u smjeru prema sistemu komercijalizacije.

Poduzetniku trebalo bi priznati pravo da može tražiti svakovremeno raskid ugovora, ako za to imade opravdanog razloga. U današnjim prilikama sa neprestanim rastišnim pokretima, sabotazama, pasivnim rezistencijama i t. d. imade našlost često opravdanog uzroka traženju raskida ugovora, jer ni poboljšanje rastišnih nadnica ne koristi, ako radnici, izvršujući raznim upliva, vode na građnji pasivnu rezistenciju, tako da onemogućuju poduzetnika nastavak radova. Ne možemo se ovdje upustiti u daljne razlaganje tih prilika, koje su svima poznate a koje našlost i ne najsirođnijeg poduzetnika da obustavi daljnje izvođenje preuzetog posla i da traži raskid ugovora kao manju štetu za se.

G. odjelni predstožnik sazvala je glavnog izvješćea g. Ing. Carneluttia kao i primjedbe drugih govornika, te je obćao, da će predloge i sugestije inženjerske komore pripisati, te po njima čim skorije donjeti svoju odluku. Mi se pouzdano nadamo da će odluka Banke vlasti biti takva, da će ona omogućiti izvođenje javnih gradjevina u Hrvatskoj, gdje su ti radovi gotovu dva decenija bili isto zapostavljeni.

Sjedenja upravnog odbora Saveza inženjerskih komora u Novom Sadu. — Povodom posvete doma Inženjerske

komore održana je u Novom Sadu, T. studenoga sjedenja upravnog odbora Saveza inženjerskih komora, koja je bila više formalnog i informativnog karaktera, jer važniji zaključci načelne prirode nijesu doneseni. Tajnik Saveza Ing. Nećić u ovi d. v. d. predložio je najprije svoje izvješćaje odbora Saveza održane u proljeću o. g. u Ljubljani, koji je primljen bez primjedaba. Zatim je ukratko izvjestio o nekim tekućim pitanjima Beogradske inženjerske komore i to: o važnosti komorskog glasila "Tehnički vjesnik", o akciji komore kod vojnih vlasti da se moderniziraju propisi o izvršenju radova utvrdivanja, o akciji da se sastavi katastar inventara građevnih poduzetnika radi racionalne raspodjele postojećeg alata i drugog inventara za alužaj potrebu u interesu zemaljske obrane i t. d. U pitanju javna upotreba sredstva tehničke škole na tehnički fakultet u Zagrebu razvila se općena diskusija, pa je sa šalženjem useto do znanja, da je taj prelaz sada omogućen bez nadopune srednjokolske mature. Zauzeto je stanovitiše da apovisjeti srednje tehničke škole mogu biti samo saradnici i pomoćnici inženjera, pa bi se tom načelu imalo prilagoditi i nastavni plan te škole. Sada bi trebalo poradiati na tome da selekcija kandidata prigodom polaganja prijemnog ispita bude što stroga, kako bi konačno mogli preći na srednje na visoku tehniku samo istinski sposobni i talentovani mladići. U pitanju pod koji rešio da podnapadne srednja tehnička škola priklonila se većina odbornika stanovitu Ljubljanski inženjerske komore, da bi srednja tehnička trebala da ostane i nadalje u resoru obrta, industrije i trgovine, kako bi time bio više naglašen njezin zanatski karakter. U pogledu pravilnika o nagradama za rad ovlaštenih inženjera moralo se našlost konstatirati da se donošenje tog pravilnika još uvijek oteže u nedogled. Predsjednik Saveza sasopio je mišljenje da bi trebalo poduzeti korake da se u vezi § 2, st. 2. Zakona o ovlaštenim inženjerima usvoje među struke ovlaštenih inženjera još i struka inženjera za tehničko loženje (Feuerungstechnik), budući imade sve veći broj naših inženjera, koji su na tehničkim školama u inozemstvu stekli takovu diplomu, specijaliziravši se za podražje tehničkog loženja, pa bi im trebalo omogućiti da is te struke počnuje ulazivanje za vrienje samostalne prakse. Predsjednik Saveza izložio je da bi bilo uputno da se prouči pitanje do kuda stize odgovornost nadornog inženjera na građanjma, jer se u Beogradu više puta desilo, da su pojedini nadornzi inženjeri bili gloubljeni pa i hapšeni i sudski osuđivani radi propusta građevnih poduzetnika tih gradnja, a da pitanje fakične materijalne odgovornosti nadornog inženjera nije bilo u pojedinim slučajevima dovoljno razjašnjeno. Budući se na taj način češava da nadornzi ovlaštene inženjeri budu kažnjavani dosta puta bez ikakove vlastite krivice, to se ovao pitanje treba smatrati aktualnim i pristupiti njegovom proučavanju.

U pogledu donošenja raznih tehničkih propisa i odredaba u nadležnosti ministarstava i u nadležnosti Banke vlasti inženjerske Hrvatske inčeno je mišljenje, da bi se prije donošanja različitih odredaba trebalo potpuno sporazumno glodeti ministarstava i Banke vlasti, kako bi tehnički propisi na obim utavnim podražjima ispali po mogućnosti što jednoličniji i skladniji. Na predlog bivšeg predsjednika Ing. Smiljanica zaključio je odbor Saveza da za žrtve bombardiranja Bitolija doprinosu svoj

prilog u iznosu od Din 10.000.—, time da svaka od inženjerskih komora nadoknadi Savezu udio od Din 1.000.—. Pošto se još bila razmatrala otkazna klauzula plaćanja i time savršena sjedinica upravnog odbora Saveza razgledana je nova monumentalna palaša Banke uprave Dunavske banovine.

Djelovanje i važnost ovlaštenih inženjera u svijetlu statistike. — Statistika je danas vrlo važan faktor kod ocjenjivanja i proučavanja ne samo naučnih, već i privrednih problema. Mnoge javne i privatne ustanove imaju stoga uvedenu vlastitu statističku službu, koja sakuplja podatke svoje specifičnog područja i koja ih obrađuje za svoje stanovništvo i za svoje potrebe. Statistička služba danas je već postala važan dio javne uprave, jer se na temelju njenih podataka danas i postavljaju osnovice budućnosti, programi rada i poduzimaju potrebite mjere, te uspjesi ranih polihvata ovise u velikoj mjeri od tačnosti i potpunosti statističke evidencije. Obradivanje mnogih problema naučne, privredne i administrativne naravi bez potrebnih statističkih podataka sliči tapanju u tami i pokušavanju sreće na slijepo. Zagrebačka inženjerska komora bavi se toga radi također i problemom uvođenja specijalne tehničke statistike i na ovom području i na ovom djeloženju. Uspješnih teškoća komore ovise u velikoj mjeri o što svestraniji saradnji članova komore, povodom prikupljanja statističkih podataka u vezi sa unapređenjem tehničke djelatnosti uopće, a zahtije djeloženja i pozicije ovlaštenih inženjera u javnom sektoru i privrednom životu napose. Da bi se moglo ustanoviti barem i približno kakav su privredno-socijalni faktori ovlaštenih inženjera kao poduzetnici i samostalni privrednici razasala je Zagrebačka inženjerska komora pred kratko vrijeme svojim članovima okružnicu sa upitnim anketom, pa se članovi komore i na ovom mjestu umoljavaju, ukoliko to već nijesu učinili, da komori dostave čim prije konkretnim podacima ispunjene formulare. Treba imati u vidu da će se komora sa pruženim joj podacima poslužiti svakom prilikom kad ona bude konsultirana kao privredna ustanova za zahtije prava svojih članova. Tom prilikom umoljavaju se ovlaštenih inženjeri da bi i inače u svom vlastitom interesu kao i u interesu stala pojedinačno vodili svoje vlastite statistike o svom radu kao poduzetnici i privrednici, o kretanju broja i kvalifikacije svojih namjenskih i d., kako bi se u radu i unatragnoj strukturi ovlaštenih inženjera kao tehničkih, privrednih i socijalnih faktora mogla dobiti što bolja pozitivna slika.

Predstavnici Zagrebačke i Splitske inženjerske komore u stručnim pododbora za normalizaciju. — Na zamolbu Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju delegirao su Zagrebačka i Splitska inženjerska komora sporazumno u pojedine stručne pododbore za izradu normi sljedeće svoje članove: I. norme za ispitivanje cementa: Ing. Antun Rečnitzer, ovl. grad. inž.; Ing. Josip Podušec, Ing. Mirko Fijember, ovl. grad. inž.; Ing. Stjepan Bulat, ovl. inž. kemije; Split: I. norme za razne izrade od cementa i cementnog betona: Ing. Antun Rečnitzer, Ing. Mirko Fijember, Ing. Stjepan Bulat;

II. norme za cementne ploče za popločavanje: Prof. Ing. Zvonimir Vrkljan, ovl. inž. arh. Ing. Antun Rečnitzer i Ing. Stjepan Bulat; 4. norme za dijrove krovova i ugrađivanje njihove ekvivalenosti: Ing. Dragutin Rex, ovl. grad. inž.; 5. norme za vatrogasni materijal: prof. Ing. Josip Boncelj, ovl. stroj. inž. Ing. Dragutin Domačko, inž. kemije. Ing. Ivan Šiftar, ovl. inž. kemije; Capragi 6. Norme za tektine proizvode: prof. Ing. Josip Boncelj, Ing. Zvonimir Horvat, inž. kemije, specijalno za vunu i In. Mladen Žerđik, ovl. inž. kemije specijalno za pamuk i umjetnu svilu; 7. norme za ogrjevno drvo: Ing. Dragutin Kačić, ovl. građ. inž.; 8. norme za sisteme u prahu i tečnosti: Ing. Vajzlar Kravjanova, ovl. inž. kemije; 9. norme za parterne radove: prof. Ing. Zvonimir Vrkljan; 10. norme za papir: Ing. Teodor Šoemog-Sudovec, ovl. maš. inž. Sulak.

Medukomorska organizacija u banovini Hrvatske. — U više navrata opaženo je da bi bilo u interesu hrvatske privrede kad bi postojala medukomorska organizacija za zajedničko iznapanje u svim privrednim pitanjima na teritoriju banovine Hrvatske. Slična organizacija postojala je već u god. 1939. pod naslovom »Medukomorski radni odbori no ta se organizacija razšla, ma da je u početku služila korisno radila. Današnje prilike nisu privredno da u svojim istapanjima bude što kompaktija i slojnija, a kako su udaljenosti pojedinih privrednih komora od Banke vlasti dosta velike, to pojedina privredna područja često puta u važnim pitanjima nemaju mogućnost da podnesu svoje želje i predloge. Da se svemu tomu doskoči raspravilo je predsjedništvo Trgovinske komore u Zagrebu na svojoj sjednici održanoj 8. prosinca 1940. kompleks tog problema i donijelo jednoglasno zaključak, da ovo pitanje treba načelno raspraviti sa ostalim privrednim komorama. Time u vezi razvila je Trgovinska komora u Zagrebu među ostalima Zagrebačku inženjersku komoru da prouči pitanje potrebe osnutka medukomorske organizacije. Održav Zagrebačke inženjerske komore na svojoj sjednici održanoj 6. prosinca usvojio je predmet u pretres i došao do zaključka da bi zajednička saradnja privrednih komora bila naročito u današnjim naređenim vremenima od znatne koristi. Odbor Zagrebačke inženjerske komore prihvaćajući iste osnutak medukomorske organizacije delegirao je istodobno u istu kao svoje predstavnike predsjednika Ing. Vladimira Protivnjaka, ovl. inženjera arhitekture, te članove upravnog odbora Ing. Mirka Fijembera, ovl. istenog građevinskog inženjera i dr. phil. Ing. Dragutina Raukara, ovl. istenog rudarskog inženjera.

Izmjene nadničkih razreda. — Narodnom Banom hrvatske Održav od 6. prosinca 1940. propisana je izmjena nadničkih razreda koji su dosada bili propisani prijašnjim naredbama Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja te novi nadnički razredi vrijede na području banovine Hrvatske od 1. studenoga 1940. Tablica ovih nadničkih razreda dostavljena je u Narodnom Novinama broj 280 od 7. prosinca 1940. gdje je interentni mogu naći.

TEHNIČKE VIJESTI

Vodograđevni laboratorij na tehničkom fakultetu u Ljubljani. — Zahvaljujući naporima nalih stručnih kolega u Ljubljani a naročito neumornom trudu Ing. Milovana Goljčevića a docenta temeljnog tehničkog fakulteta, uspjelo je stvoriti vodograđevni laboratorij na tehničkom fakultetu kralja Aleksandra I., koji već svojim dosadašnjim obiljnim i uspješnim radom zavrijeduje i našu punu pažnju. Laboratorij pripojen je temeljnoj katedri za vodograđevine a podignut je pod pokroviteljstvom Društva za podizanje vodograđevnog laboratorija u Ljubljani. I tečnog početka uspjelo je živim naporima stvoriti zavod, koji je već i dosada dao pozitivnih tehničkih rezultata, koji su osim toga i od velike ekonomske važnosti za narodno gospodarstvo. Kolegi Ing. Goljčeviću u Ljubljani uspjelo je da neumornim naporima i velikim trudom isnaoprimitivnijih početaka stvorio zavod koji služi ne samo nastavnim potrebama tehničkog fakulteta u Ljubljani već u najvećoj mjeri također i privrednim interesima slovenačke industrije. Otvarenje tog laboratorija predstavlja rezultat zajedničke akcije ljubljanskih inženjera, pri čemu treba naročito naglasiti zaluge sada već pokojnog univerzitetskog profesora Ing. Cirila Znidarića. Unatoč svim poteškoćama uspjelo je realizirati laboratorij za vrijeme najveće gospodarske krize. Društvo za građnju hidrotehničkog laboratorija u Ljubljani uživao je punu naklonost banke uprave Dravske banovine, odnosno gradačke općine kao i većeg broja interesiranih naročito iz krugova industrije a u to dalo je i Ministarstvo provjeloje svoju pripomoc. Upravu je nevjerojatno da je uspjelo taj laboratorij podignuti troškovno od samo 250.000.— Din. Iste služi dokazom da se u dobru volji i idričljivo i čednim novčanim sredstvima mogu polučiti odlični rezultati. Izrada projekta laboratorijskog uređenja i opremanja gradnje bila je god. 1935. povjerenja Ing. Milovana Goljčeviću, koji je prije toga dugo vremena borovao u naučne svrhe u vodograđevnom laboratoriju Češke tehničke visoke škole u Brnu. Laboratorij je dovršen u proljeće 1940. pa njegovim stvararicima pripada puno priznanje stručnih krugova. Opia laboratorija objelodanjen je u drugoj svesci »Publikacije savoda za vodne zgrade univerze u Ljubljani«, čiji je predstojnik univ. prof. dr. Ing. Miroslav Kasaš.

Modelo ispitivanje projektirane krovne brane na Savinju kod Celja. — U vodograđevnom laboratoriju tehničkog fakulteta u Ljubljani izvršeni su modelni pokusi u vezi sa projektom građenje krovne brane na rijeci Savinji kod Celja. Brana trebala je da služi dobivanju hidroelektrične energije kao i podizanju slobodnog kapaciteta naspjovoljnije riječnice za hidrauličnog i ekonomičnog stanovišta. U nizu laboratorijskih ispitivanja riječnica je čitava serija problema pa sa strane zavoda bila u uspornoj zoni brane. Prije izvedbe konačnog projekta trebalo je pomoću modelnih pokusa u laboratoriju za vodograđevine predložene izvorne izmjene u prvobitnom projektu, čime bi se moglo polučiti uštednje i tehnička poboljšanja. Tim ispitivanjem pružen je i kod naš dokaz od kolike su važnosti pokusi na modelima za vodograđevnu praksu. Ova pokusa i dobivene rezultate objelodanio je Ing. Milovan Goljčević u I. svesci

»Publikacije zavoda za vodne zgrade univerze u Ljubljani«, pa se interentni na ovo zanimljivo publikaciju ovisno upozoravaju.

Izgradnja hidro-električne centrale u okolini Sarajeva. — Prema primljenim vijestima pristupit će gradska itedionica grad Sarajeva građnji već hidro-električne centrale na rijeci Zeljenici kod sela Bogatića. Istejama zamisao da se iskoristi vodna snaga spomenute bosanske riječnice sile već godina unatrag, a sada se pristupilo njenom ostvarenju. Građevinski radovi povjereni su ljubljanskom građevnom poduzeću Ing. Josip Deželić, hidro-mehaničke uređaje sa turbina ma dobiti će tvrtka I. M. Voith (St. Pölten), generatore tvornica Brown Boveri (Mannheim), transformatore firme Siemens (Berlin) i Češko-moravska Kolben-Danek (Praga), kapitalne uređaje tvrtka A. E. G. Kao geološki stručnjak konsultiran je prof. dr. Luka Marič (tehnički fakultet u Zagrebu) a kao građevinski i hidro-tehnički stručnjak prof. Ing. Valerij Rietzner, ovl. građevinski inženjer i profesor tehničkog fakulteta u Zagrebu. Ugovori sa pojedinim poduzetnicima su potpisani te pošto izgradnja sada da će se nova hidrocentrala moći staviti u pogon do proljeca 1942. god. Uredništvo će pokušati da pribavi najvažnije podatke tog zanimivog projekta.

Norme za parkatarske radove. — U Službenom vjesniku br. 3. od 1. rujna 1940. odtampam je prijedlog normi za parkatarske radove izraden pod Zagrebačkom inženjerskom komori. Budući u danom ruku nijesu komori stigle nikakve primjedbe na prijedlog to je spomenuti načrt normi upućen Jugoslavenskom komitetu za normalizaciju u Beogradu na daljni zakonski postupak.

Dopuna pravilnika o zaštiti od napadaja iz zraka. — Ministar vojske i pomorice svojom odlikom od 9. listopada 1940. propisao je izvrsne promjene i dopune u pravilniku o zaštiti od napadaja iz zraka IV. dio tehničke službe »B-1« u to pogledu zahtije zgrada od požara nastalih sapaljivim bombama. Ove tehničke promjene i dodatne obnarodovane su u Narodnim Novinama br. 238 od 12. studenoga 1940. te popraćene potrebitim črtama.

PRIVREDNE VIJESTI

Motormetani d. d. u Zagrebu. — U registru trgovačkog suda u Zagrebu izvršen je opis tvrtke »Motormetani d. d. sa sjedištem u Zagrebu. Svrha je društva osnivanje i pogon postrojenja tvornica za iskoriscavanje, upotrebu i preradu zemnog plina, osnivanje i pogon postrojenja tvornica za konstrukciju i izradu strojeva, naprava i pribora, koji su za iskoriscavanje upotrebu i preradu zemnog plina potrebni, promet i svakomrno raspažavanje zemnog plina u svim agregatnim stanjima, strojeva, naprava i pribora, koji su u vezi sa zemnim plinom kao i tjeranje svih, sa proizvođnjom i trgovinom zemnog plina, svih silisli komercijalnih i industrijskih poslova te poslovanje u ostalim privrednim i drugim poslovima. Dionička glavnica iznosi 4.000.000.— Din. Kao članovi ravnateljstva upisani su: Dr. Dragutin Čekić, predsjednik Industrijske

komore u Zagrebu, dr. Branko Pliverić ravnatelj Prve hv. štedionice u Zagrebu te dr. Ing. Fran Bošnjaković profesor tehničkog fakulteta u Zagrebu.

Tečajevi drž. vrijednosnih papira za kaucije. — Ministar financija svojim rješenjem od 30. listopada 1940. donio je odluku o tečajevima državnih vrijednosnih papira u svrhu polaganja kaucije. Tečajevi vrijede od 1. studenoga 1940. do opoziva i imaju se primjenjivati od svih državnih ustanova i samoupravnih tijela u slučajevima kad se ti državni papiri na osnovu spomenutih zakona, uredbala ili pravilnika imaju primati kao kaucija po njihovom burzovnom tečaju. Ovom odlukom Ministar financija određena vrijednost tih papira ostaje na snazi za sve vrijeme trajanja jamstva obratnog po toj vrijednosti te se njome pojedino stavila van krijevnosti od izdavanja takove rješenja od 29. rujna 1939. Popis tih državnih vrijednosnih papira i njihov tečaj je objavljen u Narodnim Novinama br. 255 od 8. studenoga 1940.

Podizanje poljoprivredne tvornice u Velikom Bukovcu. — Ministar financija svojom odlukom od 30. studenoga 1940. odobrio je podizanje i rad poljoprivredne tvornice u Velikom Bukovcu (rez. Ludbreg), vlasništvo Pavla grofa Dražičića. Novoj tvornici odobreno je prodajni kontingent u količini od 900 hl čistog alkohola.

RAZNE VIJESTI

Valne odredbe uz proratan odjela za tehničke radove Banke vlasti za god. 1941. Uredbe o provedbi proračuna Banke vlasti za god. 1941. o banovinskim prihodima za god. 1941. sadrži dva zanimljiva člana, koji su svakako srebrnjedi da budu ovdje naročito istaknuti. Član 52. Uredbe određuje da Ban banovine Hrvatske može na teret izvanrednih materijalnih izdataka na stupcu 762. banovinskog proračuna uzimati na rad pomoćne inženjere, arhitekta i geodete za izvođenje većih tehničkih radova. Za tako postavljena lica vrijede u svemu odredbe zakona o radnjama i Zakona o osiguranju radnika. Iz kredita, na teret kojega takova lica primaju svoja beriva, plaćaju se i banovinski doprinosi za okružni ured. Isto tako može Ban na teret spomenutog stupca odobriti isplatu putnih troškova i paulinskih naknada za putne troškove vanjskih uređivanja stručnjacima, koji inače nisu u banovinskoj službi, a narav posla zahtjeva njihovo sudjelovanje kod izvrsnih uređivanja i tih kredita može Ban u pojedinim slučajevima odobriti paulinske svote kao nagrade članovima specialnih povjerenstava, gdje ta povjerenstva sastavljaju su banovinske stručnjake i stručnjaci koji nisu u službi banovine. Mi se nadamo da će se odjel za tehničke radove idealno poslužiti ovim odredbama i da će za veće javne radove uzimati na rad što veći broj inženjera, kojima bi se tako pružila prilika sticanja korisne stručne prakse.

Član 53. Uredbe određuje da Ban može na predlog predstojnika odjela za tehničke radove iz odgovarajućih materijalnih izdataka banovinskog proračuna kao i iz građevnih glavnica odobrenih na teret banovinskih zaj-

mova odobriti posebne nagrade projektantima i nadzorim inženjerima za izvanredno uspješni projekt i naročito dobro izvedenu gradnju. Odredbe ovog člana bit će inženjeri ovdje za najvećim zadovoljstvom, jer su ovlasteni lišenju sigurne prve kao što je uvijek salaša za pravedne nagrade inženjerskog rada. Razumije se samo po sebi da su u javni službenici u svakom slučaju dužni da povjerenice poslove vrše sa najboljim svojim stručnim znanjem ali isto tako je opravdano da se naročito uspješni projekti kao i naročito dobro i uspješno izvedene građevine honoriraju i priznaju primjerenom nagradom inženjerima, koji su te projekte izradili odnosno takvim gradnjama rukovođili. Netoma je činjenica da se inženjerski rad danas još vrlo malo cijeni i da se za uspješne rezultate takovog rada u većini slučajeva nema nikakvog naročnog priznanja. Mi se nadamo da će se Banaka vlast idealno poslužiti danim joj ovlastima iz člana 53. banovinskog proračuna i da će ona svojim inženjerima, koji su se istakli naročito uspješnim projektima ili koji su već radove nakovodili i izvršili na puno zadovoljstvo Banke vlasti i u najbolje obaveštenim interesu banovine i naroda, doprijeti primjerenom nagradu i time svo inženjerskom osoblju dati podršku za daljnji uspješni rad. Kraj svega idealima mora se ipak uvijek računati na ljudskom pibom kao i sa činjenicama da je materijalna nagrada sa uspjeli rad uvijek bila i da će biti najčešći podrška za još bolji i uspješniji rad. U čl. 53. Uredbe vidimo dakle konture novog i zdravog shvaćanja o vrijednosti inženjerskog rada, pa za to smo odredbe spomenutih dvaju članova Uredbe o provedbi banovinskog proračuna ovdje sa narocitim zadovoljstvom zahvaljili i istaknuli.

Prilazni ispit vršenih učenika srednjih tehničkih škola kod prelaza na tehnički fakultet. Svojom odlukom od 18. prosinca 1940. potpisao je ban banovine Hrvatske naredbu o polaganju prilaznog ispita vršenih učenika srednjih tehničkih škola, koji će nastaviti stručne nauke na tehničkom fakultetu u Zagrebu. Taj prilazni ispit mogu polagati učenici koji su završili koju srednju tehničku školu na području banovine Hrvatske kao i pripadnici banovine Hrvatske koji su takovu školu završili izvan banovine. Svrha je ispita, da kandidati pokažu spremu iz predmeta opće naučbaše, koje se u manjem opsegu uče u srednjoj tehničkoj školi. Ispit se polaze iz predmeta hrvatske i srpske književnosti, narodne i opće povijesti i zemljopisa i to u opsegu koji je propisan za više razrede redne gimnazije pred povjerenstvom koje postavljaju odjel za prosvjetu Banke vlasti banovine Hrvatske, i to u obliku, lijepu i rujnu a mora se položiti najkasnije do konca II. semestra. Kandidat koji ne položi ispit u tom roku gubi semester. Molbe se podnose dekanatu tehničkog fakulteta u Zagrebu, a protiv odluka fakulteta o odbijanju molbe imade molbitelj pravo žalbe u roku od 8 dana na odjel za prosvjetu Banke vlasti. Prilazni se ispit sastoji iz pismenog i usmenog dijela a kandidata ocjenjuje sporaazumno predsjednik i ljepočevski. Ocjenjivanje se vrši na temelju općeg utiska, koji su članovi ispitivački komisije dobili, iz pismene radnje i usmenog odgovora kandidata. Kandidat koji ne zadovolji molbu ispit ponoviti u kojem slijedećem roku, ukoliko ispitna

komisija izričito ne odredi drugi rok. Iz gornjih odredaba je vidljivo da se prijamnom ispitu pripisuje svi apsolventi tehničkih srednjih škola na području banovine Hrvatske, bez obzira na to, da li su ti apsolventi prije toga na području banovine Hrvatske ili ne, a povrh toga pripisuje se ispitu i oni pripadnici banovine Hrvatske, koji su završili srednju tehničku školu izvan banovine. Budućnost će pokazati kakove će posljedice donijeti prelas apsolventata srednjih tehničkih škola na tehnički fakultet u Zagrebu, čija će se prenatrpanost svim prilazima još povećati, a time uslovi nastave rada pogođati. Opetovanje neuspjelog prilaznog ispita po jednom te istom kandidatu nije nam ograničeno, pa će kandidati uspjeli ispiti opetovati toliko puta dok komisije ne uspije. Ocjenjivanje uspjeha odnosa neuspjeha ispita sa temelju općeg utiska dosta je problematično, ba e i u tom pogledu buduća iskustva pokazati ukoliko su ti propisi ispravni. Okolnost, da se apsolventi srednjih tehničkih škola mogu bez daljnjeg upisati na tehnički fakultet time, da su prijami ispit dužni položiti najkasnije do II. semestra dovest će do abnormalnog prenatrpanja prvog godišta tehnike, jer će selekcija kandidata uslijediti tek naknadno. Bolje bi svakako bilo da se prijami ispit vrši prije početka školske godine, tako bi se u prvo godišće mogli upisati faktično samo oni apsolventi srednjih tehničkih škola, koji su prijami ispit u svakom pogledu uspješno položili. Ovakvo će se načelno u prvom i drugom semestru vjbi znatno balast koji tereti nastavnike i njihove pomoćne sile preko svake mjere i koji će svakako letno djelovati na uspjeh nastave. Držimo da je prije donošenja te naredbe trebalo saaluhati molbe ostalim i mišljenje Međukomorskog odbora inženjerskih komora banovine Hrvatske.

Prilazna uprava rudarsko-topioničkih poduzeća. — Odlukom Bana banovine Hrvatske od 4. prosinca 1940. protugena je na područje banovine Hrvatske Uredba o prilaznoj upravi rudarsko-topioničkih poduzeća donesena odlukom ministarskog vijeća broj 1025 od 26. srpnja 1940. Prema toj uredbi, odnosno banskoj naredbi, ne mogu rudarska i topionička poduzeća, koja po nahođenju Bana banovine Hrvatske moraju u javnom interesu napredovati da rade, obavštati svoj pogn bez prethodnog odobrenja Bana. Da se zajamci smetnati rad može Ban banovine Hrvatske postaviti primidnu upravu kod takovih poduzeća, bilo na zahtjev vlasnika odnosno suvlasnika takovog poduzeća, bilo pak po svom nahođenju, kad nađe da to zahtjeva javni interes. — Prilazna uprava se sastoji iz jednog ili više lica po nahođenju Bana. Prilazna uprava vodi tehničke radove u poduzeću po unaprijed utvrđenom planu, koji odobrava odjel za rudarstvo. Troškovi primidne uprave i svega Ban je u vezi sa njenim radom snosio odnosaću. Organi primidne uprave ovlasteni su da poduzimaju sve poslove i pravna djela koja iziskuje redovno vodenje poduzeća. Vlasnici poduzeća, upravni odbor, registrirani predstavnici odnosno zastupnici mogu podnijeti žalbu Banskog vijeća, odjelu za rudarstvo, protiv svih odluka i radnja primidne uprave za koje smatraju da nijesu u suglasnosti sa interesima poduzeća. Ban banovine Hrvatske može po svom nahođenju smijeniti organe primidne uprave. Za svoj rad odgovaraju organi primidne uprave materijalno i kri-

vično. Cjelokupni nadzor nad radom primidne uprave vrši će Ban banovine Hrvatske preko odjela za rudarstvo Banke vlasti. Naredba kojom se proleže spomenuta Uredba ministarskog vijeća sa banovinom Hrvatske objavljena je u Narodnim Novinama broj 282 od 10. prosinca 1940. te je istim danom stupila na snagu.

Sjednica izvršnog odbora komiteta za normalizaciju. — Due 6. veljače održao je odbor Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju u kabinetu ministra trgovine i industrije sjednicu na kojoj je među predstavnicima ostalih ustanova sudjelovao i prof. Ing. Josip Božević, kao predstavnik inženjerskih komora. Osim tekućih poslova obrazovane su po prvom stručne komisije nad motenje raznih normi, i to kako slijedi: 1. komisija za sobolikarstvo i lištilače radnje sa sjedištem u Zagrebu, predsjednik Josip Milišić, anodilarski obrtnik; 2. komisija za parketarstvo radove sa sjedištem u Zagrebu, predsjednik prof. Ing. Zvonimir Vrkljan, ovl. inž. arh.; 3. Komisija za poljoprivredne sprave i alate za sadnju u Beogradu, predsjednik Ing. Srb. Todorović, upravnik zavoda za ispitivanje poljoprivrednih sprava; 4. komisija za tekstil sa sjedištem u Beogradu, predsjednik Ing. Milo Arsenijević, nastavnik tehničkog fakulteta; 5. komisija za općenito drvo sa sjedištem u Zagrebu, predsjednika će odrediti Banaka vlast; 6. komisija za cement sa sjedištem u Ljubljani, predsjednik Dr. Ing. Alojzij Král, profesor tehničkog fakulteta; 7. komisija za liševne namirnice, predsjednik Ing. Ivo Reiter; 8. komisija za tipove kolovoza sa sjedištem u Beogradu, predsjednik Ing. Mihajlo Petrović; 9. komisija za vatrogasne sprave i alate sa sjedištem u Zagrebu, predsjednik Ivo Milošević. Obrazovanje ostalih komisija odloženo je za kasnije. Na sjednici je dalje diskutirano pitanje izdavanja normalizovnog formulara za opće udovne javnih radova i nabavaka kao i formiranje kritična povjerenstava najpovoljnijeg ponašanja. Istodobno raspravljeno je i pitanje izdavanja vlastitog organa pod nazivom: «Glasilo Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju». Končno su diskutirana i rješenja razna pitanja unutarnje administrativne organizacije.

Povjeta doma inženjerske komore u Novom Sadu. — Due 7. studenoga povećen je u Novom Sadu dom tamolje inženjerske komore u prisutnosti predstavnika upravnog odbora Saveza inženjerskih komora. Zgrada podignuta je u ulici Cara Nikolaja br. 41. u razdoblju od lipnja do studenoga 1939. Gradonitnica uslove vanjske nalazi se u lijepoj i prostornoj novoizgrađenoj ulici moderne četvrti oko nove banske palače. U prizemlju nalaze se sa jedne strane prostorije Inženjerske komore a sa druge strane Društva inženjera. Ukupni građevni troškovi dostigli su iznos od približno Din 300.000.— od čega je Inženjerska komora u Novom Sadu doprinijela iznos od Din 250.000.— u gotovu dio je ostatak u iznosu od Din 250.000.— namaknut u obliku građevnog materijala i drugih potrebitna darovanih od industrijskih, tehničkih i drugih poduzeća, koja stoje u vezi sa ovlastenim inženjerima. Sadanja vrijednost zgrade sa zemljištem iznosi od prilike Din 800.000.— a za vrijednost stalno raste, jedno radi porasta cijena nekretninama, a drugo radi postepene izgradnje okoliša. Mjesečni bruto prihod doma iznosi oko 5.000.— Din. Prigodom povrate pozdravo je

Novosadski inženjerski komoru predsjednik Saveza inženjerskih komora Ing. Klementin Bakavac a u ime Zagrebačke i Splitke inženjerske komore najprije zajednički predstavnik Ing. Stjepan Savitina-Nosana četvrti bratskoj komori lijevo polueta uspjeh. Povodom povete inženjerskog doma održan je u Novom Sadu iste večeri drugarski sastanak u Trgovačkom domu, koji je pozvao kolege u prijatnom raspoloženju, te time pružio priliku nevezanog drugarskog kontakta.

Godišnja skupština Kluba građevinskih inženjera. — Klub građevinskih inženjera Društva inženjera u Zagrebu održao je 12. veljače o. g. svoju VIII. redovitu godišnju skupštinu kojoj je u prisutnosti predsjednika Ing. Milivoja Petrika predjedavaju potpredsjednik Ing. Stanišavlje Bačkrač. Izvještaji o godišnjem radu Kluba i o novljanom poslovanju uzeti su bez primjedaba sa odobrenjem od pisanja pa je doadaojing upravi izračen zapisnički zadržalnost. Iz tajničkog izvještaja se naročito moglo razabrati živo djelovanje Kluba oko priređene stručnih predavanja odnosno referata, kojih je bilo ukupno 12. I u pogledu zaštite stalnih članova bilo je djelovanje Kluba u minulog godišnjem izmahu. Kao što je izabrano novo uprava kako slijedi: potpredsjednik Ing. Juraj Zagoda, gradski viši inženjer; predsjednik Ing. Mirko Fijember, ovl. grad. inž.; prvi tajnik: Ing. Dragan Carić, ovl. grad. inž.; drugi tajnik: Ing. Dejan Rajčić, inž. Banke Vlasti, blažanjik Ing. Vladoje Nevečerić, gradski inž., odbornik; Ing. Dragutin Paulić, gradski viši inženjer, Ing. Marijan Zlatičević, inženjer drž. željeznica i Ing. Lidija Žilavić, inženjer Banke vlasti, revizori: Ing. Aleksander Perić, bankari savjetnici i Ing. Zorko Domaćinović, inženjer gradskog vodovoda. U eventualnijim izvještajima je Ing. Stjepan Savitina-Nosana da se zavod za Geotehniku sa laboratorijem za mehaniku tla nalazi u izgradnji u novoj palači tehničkog fakulteta i da će svi radovi biti dovršeni predvidivo za približno 2 mjeseca. Skupština uzela je sa zadovoljstvom do znanja da se odloženost tog važnog zavoda imade salvirati prvenstveno odjelnom predjodniku za tehničke radove Ing. Zvonimira Pavečića i višem tehničkom savjetniku Banke vlasti Ing. Filipu Rosenzveiga. Nakon kraće diskusije o raznim tehničkim poslovima zaključio je glavnu godišnju skupštinu novoizabrani predsjednik Ing. Zagoda, salvirajući se na iskazanom nu povjerenju.

Fond za asanaciju sela banovine Hrvatske. — Ban banovine Hrvatske svojom odlukom od 7. studenoga 1940. donio je naredbu o fondu za asanaciju sela banovine Hrvatske. Prema odredbama te naredbe osnovan je taj fond pri odjelu za narodno zdravlje Banovine vlasti sa svrhom podijeljivanja beskatnih asanacijskih sredstava upućenim na privrednim zašlugama i sličnim ustanovama radi izvedbe asanacijskih radova od opće koristi. Pod asanacione radove, koji će se prvenstveno izvoditi iz toga fonda spada dispozicija opadnog materijala (zaboda, gnojista, kanalizacije i slično), općina vodom kao i drugi slični radovi iz područja zdravstvenog unapređenja sela. Prihodi fonda jesu: 1. doprinosi banovine Hrvatske, 2. povrat podijeljenih zajmova, 3. kamati na uložena sredstva fonda, 4. razni drugi prihodi. Zajmovi će se dobiti beskatno na rok od 1—10 godina, a ne mogu se ni u ko-

jem slučaju otplaćivati. Ban može i svog banovinskog fonda odobriti davanje pomoći pojedinim općinama u korist asanacijskih fondova za asanaciju sela, koji će se fondovi općinski kod pojedinih općina. Zajmovi i pomoći mogu se upotrijebiti uključivo za asanacione svrhe. O prihoduima i rashodima banovinskog asanacionog fonda voditi će se posebno knjigovodstvo. Odjel za narodno zdravlje Banke vlasti vršiti će u sporazumu sa odjelom za unutarnje poslovne organizacije asanacijskih općinskih fondova i nadzirati njihovoj djelovanje. Osmatka banovinskog i općinskih asanacijskih fondova bit će nedvojbeno od velike koristi za asanaciju sela širom banovine Hrvatske, a time i za podizanje narodnog standarda i poboljšanja zdravstvenih prilika na asanacijskim obradovanim u Narodnim Novinama broj 259 od 13. studenoga 1940.

Ulica inženjera Ursiny-u u Bratislavi. — Odlukom vladinog povjerenika prozvana je u Bratislavi jedna ulica imenom inženjera Mihajla Ursiny-ua, bivšeg zagrabačkog gradskog inženjera. Ta je vijest sa zadovoljstvom primljena u krugu hrvatskih inženjera, budući je Mihajlo Ursiny svoga višegodišnjeg djelovanja u Zagrebu stekao trajnih zaslugu za grad Zagreb kao i za osnutak Hrvatske visoke tehničke škole. Roden god. 1865. u Slovačkoj djelovao je kao gradski inženjer u Zagrebu od god. 1895. do 1900, kada je bio imenovan profesorom tehničke mehanike na novoustanovljenoj tehničkoj visokoj školi u Brnu. Za vrijeme svog djelovanja u Zagrebu stekao je naročiti zaslugu za proširenje vodo-vodne strojarne, kod studija i predavanja za osnutak gradske elektricne centrale kao i sa odstup i proširenje gradske plinare. Oim toga znanstveno je vrlo aktivno u tadašnjem »Vijestima hrvatskog društva inženjera i arhitekata» u Zagrebu. Na skupštini toga društva 21. veljače 1898. stavio je sa svojim zaslugama drugom gradskom nadničarjem Milanom Lenuzzi-jem prijedlog da se u Zagrebu osnuje građevinsko-inženjerski odsjek tehničke visoke škole. Bio je i članom deputacije koja je tadašnjem hrvatskom banu predala obrazloženo predstavljanje o potrebi osnutka visoke tehničke u Zagrebu, te se živo zauzeo da dođe do osnutka tog zavoda naročito i prepuganom u dnevnim novinama. Eto bi na mjestu kad bi i grad Zagreb imenovanjem jedne ulice vidio sačuvao upomenu na tog po Zagreb zaslužnog slovačkog inženjera.

Konferencija o normalizaciji u Ljubljani. — Na inicijativu Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju održana je 27. studenoga o. g. u Ljubljani pod predsjedanjem bivšeg ministra i generalnog tajnika tamnoje Obrtničko-industrijske komore Ivana Mohorića, fira konferencija tehničkih, privrednih i naučnih stručnjaka o akuelnim pitanjima normalizacije. Predsjednik Jugoslavenskog nacionalnog komiteta za normalizaciju prof. Ing. Vazir Obradović je u duljem govoru važnost normalizacije upoznao, a naročito njenu važnost za naše prilike. Protivudnju treba kontrolirati, pojednostavniti i pojedinititi. Ito vodi do matnih oltačka u narodnoj privrdi kao i racionalnoj organizaciji rada uopće, a proizvodnju i potrošnju napose. Od normalizacije imadu svi nam koristiti pa je u općem interesu. Naglasio je važnost utvorenja plana o radu, kojim će se postupati pri pripremi i donošenju normi, kako bi se iskautni cilj postigao što brže i bolje. Dosada stavljeni

su u tom postupu sa normalizacijom sličnijih radova odnosa proširivši sehođnjačkih i ličičkih radova, parketarskih radova, sapuna za pranje, ispitivanja ugljena, ispitivanja sirita, norme za cement i predmete izradne od cementa, tekstil, klasifikaciju i formatizaciju papira, drvenog gradiva, gorivo drva, poljoprivredne svrhe i orude i t. d. Komitet za normalizaciju poziva cjelokupnu privredu da se sa svojim korisnim sugestijama obrate komitetu, kako bi posao normalizacije teško kod nas to lačlje i brže. U diskusiji uzela su učestva prof. dr. Vidmar, prof. Ing. Fürstner, prof. arh. Vurjak, Ing. Kildmar i drugi. Konferencija koja je održana u Beču, u kojoj je dala je pozitivan doprinos pospješuju djelotvornosti naše normalizacije.

Stođavedeset-godišnjica tehničke visoke škole u Beču. Dne 6. studenoga 1940. proslavila je tehnička visoka škola u Beču stođavedesetgodišnjicu svoga osnutka. Već 27. rujna 1797. izdao je car Franjo II. naređenje da se izradi načrt osnutka »Politehničkog instituta«, a 14. godina kasnije odobren je organizacijski statut te visoke škole. Osim toga prethodni završeni inženjer Juraj Joseph Ritter v. Precht i tada ravnatelj realne i navigacione akademije u Trstu, Precht bude imenovan prvim ravnateljem »K. politehničkog instituta« u Beču, na kojem od predavanja počela dne 6. studenoga 1815. Inženjer Precht, organizator te visoke škole ostao je najem ravnateljem sve do god. 1849. God. 1872. dobila je imena zvanje »Tehničke visoke škole«, a god. 1901. pravo promocije. Tehnička visoka škola u Beču bila je od vjekaada istaknutno farične naučnog i praktičkog tehničkog inženjerskog rada u prijatelju monarhiji. Za hrvatske bračve je ta škola od naročnog značaja, jer su u pomenjkanju domaće tehničke visoke škole mnogi naši inženjeri stekli svoje temeljito stručno znanje na bečkoj tehnici, koja se stalno mogla doći ponajboljim nastavnim silama. Stogodišnjica osnutka škole, koja je pala u god. 1915. nije radi tadašnjih prilika mogla biti proslavljena, te se sada ikostivost stođavedeset-godišnjih jubilej za dostojno proslavilo tog velikog događaja. Proslava održana je u osbitilnom ali dostojnom okruženju u Beču, a trajala je tri dana. U sadržajnim vremenima velikih tehničkih podhvata (automobilske ceste, velike hidroelektrične centrale i t. d.) ovaj tradicije bečke tehnike ponovno je uskrbio. Brojni hrvatski inženjeri bili su učenici te čuvene škole sjetiti će se tom prilikom sa zadovoljstvom dačkih vremena provedenih na tehničkoj visokoj školi u Beču.

Stogodišnjica montanističke visoke škole Leoben. Prije ravno 100 godina otvorena je prva montanistička škola u susjednoj Štajerskoj i to škola za rudarstvo i topioničarstvo u Vordersberg-u. Dne 4. studenoga 1840. utemeljeno je najmlađi Štajerske nadvojvoda Ivan t. zv. »Steierische ständliche Montan-Lehranstalt«, koja je kasnije prenesena pod nazivom montanističke škole u Leoben, gdje se još i danas nalazi. God. 1868. postala je ta škola montanističkom akademijom a god. 1904. C. k. montanističkom visokom školom, koja je kasnije dobila i pravo doktorske promocije. Poitlje svjetskog rata je škola znatno proširena i modernizirana, pri čemu treba naročito naznačiti otvorenje zavoda za topioničarstvo gvožđa. Ta u škola soka škola, čiji je odlični glas bio poznat širom cijelog

svijeta, od važnosti je i za rudarstvo hrvatskih krajeva, jer su mnogi naši rudarski inženjeri u pomenjkanju domaće rudarske visoke škole, naročito u prijatnijim decenijama, sticali svoje znanje i stručnu spremu u Leobenu. Kako rudarstvo i topioničarstvo obnaše u javnom tehničkom, industrijskom i privrednom pogledu sve veću važnost za narodno gospodarstvo, to se spomenutoj visokoj školi bez sumnje otvara velika budućnost.

Savjetodavni odbor za banovinsku imjeru. Odlukom g. Bana imenovani su za članove savjetodavnog odbora za banovinsku imjeru: Ing. Stjepan Horvat, prof. tehn. fakulteta; Ing. Rene Golubović, tehnički nadzornik komasacijskih radova; Ing. Anđelko Krčić, inženjer gradskog poglarstva u Zagrebu; Ing. Bolidar Eki, sveučilišni asistent i ovlašten geodetsko-kulturotehnički inženjer te Dragutin Dorask, ovlašten inženjer geodeta. Po posjednim odjelima Banke vlasti delegirani su kao članovi savjetodavnog odbora: Franjo B. inž. željeznica za katastar i pojedno predsjednik odbora; Nikola Met, financijski savjetnik; Ivan Filipović, sudac apelacionog suda; Ing. Miroslav Stojčić, tehnički savjetnik, Dr. Aleksandar Šibenik, inž. upravnog odjela, Ing. Franjo Salaj, gospodarski nadzornik; Ing. Petar Ostojčić, šumarski savjetnik; Ing. Milan Cubelić, rudarski savjetnik te Dragutin Jemrić, ovlašten geometar kao predstavljenik Gospodarske škole. Tajnikom odbora postavljen je dr. Ljubomir Gregov, prvotonični vjebnički financijski ravnatelj. Imenovanje savjetodavnog odbora za banovinsku imjeru pozdravljamo u uvjerenju da će njegov rad biti koristan za reformu zemaljske imjere u banovini Hrvatskoj.

Rudarsko-značajni tečaj. Odlukom Bana banovine Hrvatske od 5. studenoga 1940. odobreno je da rudarska i talionička podružja u banovini Hrvatskoj mogu osnuti rudarsko-značajni tečaj, čija će pravila i nastavnji plan odobriti Banaka vlast. Odlom za rudarstvo u sudarstvu sa odjelom za provjetru i odjelom za obrt, industriju i trgovinu Banke vlasti. Istom bankom odlukom odobreno je osnivanje prvog katkov tečaja u Sliverku s time, da odjel za rudarstvo nastoji da se što prije osnuju takovi tečajevi i na drugim rudnicima, da se nad njima vrši nadzor preko izaslanika odjela za rudarstvo i prvotoničnih rudarskih vlasti, i da se brine o što uspjelijem njihovom radu na korist unapređenja rudarskih i talioničkih radnika u njihovu zvanju. Osmatka rudarsko-značajnih tečajeva moraju u na ovom jestu poduzeti, jer predstavlja znatan napredak u hrvatskom rudarstvu i talioničarstvu valjanom izobražavanj tamo potrebnih stručnih radnih sila.

Gradveni propisi za grad Zagreb. U Narodnim novinama god. CIV, broj 292 od 21. XII. 1940. obnarodovana je Uredba o izvođenju generalnog regulaturnog plana za grad Zagreb, Uredba o izvođenju regulacionog i konzervatorskog plana za historijske dijelove grada Zagreba te Gradjevinski pravilnik za grad Zagreb. Ovim dvjema uredbama i pravilnikom određene su smjernice gradnog razvika grada Zagreba za drugi nit godina unapred, pa čemu se na isti ovostupni pogledu približom. Spomenuti propisi izdani su po (tampovani) Narodnim novinama kao separatni otisk u obliku brošure, koja se može nabaviti u

upravi lista za cijenu od Din 7.—, na što ovime naročito upozorujemo sve zainteresirane.

Natječaj za kliničke zgrade u Zagrebu. Društvo inženjera u Zagrebu dostavilo je odjelu za tehničke radove Banke vlasti prestatku u kojoj predlaže da se za nagradu u javnom natječaju za dobivanje planova novih kliničkih zgrada u Zagrebu odobri iznos od Din 270.000.— kao minimalan, obzirano na opsežnost zadataka i visinu građevne sume od približno 40 milijuna dinara no time, da se nagradama ne bi nikako diralo autorsko pravo. Povod predstave Društva inženjera bila je činjenica da su prvobitno predviđene nagrade u ukupnom iznosu od samo Din 120.000.— bile prilično odmjernere.

Poreske uprave u gradu Zagrebu. Nakon osnutka poreske uprave IV. u Zagrebu jest teritorijalna podjela poreskih uprava u gradu Zagrebu sljedeća: I. poreska uprava I, Primorska ul. 2, poreski kotari I, V, i VI; 2. poreska uprava II, Katančićeva ul. 5/ I, poreski kotari VII i VIII; 3. poreska uprava III, Vlaška ul. 86/a; poreski kotari IX, X i XI; 4. poreska uprava IV, Katančićeva ul. 5/priročno: poreski kotari II, III i IV. Primjećujemo da je poreska uprava IV, za grad Zagreb započela sa poslovanjem 1. siječnja o. g.

SLUŽBENE VIJESTI I SAOPĆENJA

ZAGREBAČKA INŽENJERSKA KOMORA

Novi ovlaštani inženjeri:

Ing. Galešić Ante, ovlaštani rudarski inženjer, savjetnik u općini grada Split, svršio Tehnički fakultet Univerziteta u Ljubljani god. 1931., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 22. listopada 1940. broj 42.102-VIII-1940, sa sjedištem u Zagrebu.

Ing. Klemenčić Alojzije, ovlaštani rudarski inženjer, savjetnik u općini Botanj (srez Kriko), svršio Tehnički fakultet Univerziteta u Ljubljani god. 1924., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske 15. studenoga 1940. broj 9835-1940-VI sa sjedištem u Zagrebu.

Ing. Knežić Anđelko, ovlaštani inženjer arhitekture, savjetnik u općini grada Dubrovnika, svršio Njemačku visoku tehničku školu u Pragu god. 1933., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 21. studenoga 1940. broj 51.526-VIII-1940, sa sjedištem u Zagrebu.

Ing. Mekko Viljem, ovlaštani strojarški inženjer, savjetnik u općini Velika Nedelja (srez Ptuij), svršio Cisku visoku tehničku školu u Brnu god. 1934., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 22. studenoga 1940. broj 49.341-VIII-1940, sa sjedištem u Zagrebu.

Ing. Frolav Viktor, ovlaštani geodetsko-kulturno-tehnički inženjer, savjetnik u općini grada Bjelovara, svršio Tehnički fakultet Univerziteta u Zagrebu god. 1933., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 22. studenoga 1940. broj 49.342-VIII-1940, sa sjedištem u Bjelovaru.

Ing. Bradat Mirko, ovlaštani elektrotehnički inženjer, savjetnik u općini grada Sarajeva, svršio Tehničku

visoku školu u Dresdenu god. 1928., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 2. prosinca 1940. broj 32.102-VIII-1940, sa sjedištem u Zagrebu.

Ing. Csičko Emil, ovlaštani rudarski inženjer, savjetnik u općini Vareš (srez Visoko), svršio Visoku školu za rudarske i šumarske inženjere u Sopronu god. 1925., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 4. prosinca 1940. broj 9819-VI-1940, sa sjedištem u Zagrebu.

Ing. Gubarev Pavle, ovlaštani geodetsko-kulturno-tehnički inženjer, svršio Tehnički fakultet univerziteta u Zagrebu god. 1936., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 10. siječnja 1941. broj 1212-VIII-1941, sa sjedištem u Daruvaru.

Geodeta Fliks Vladimir, ovlaštani inženjer geodeta, dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 16. prosinca 1941. broj 58.497-XI-3-1940, sa sjedištem u Zagrebu.

Geodeta Pfaff Ksto, ovlaštani inženjer geodeta, dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 16. prosinca 1940. broj 58.496-XI-3-1940, sa sjedištem u Zagrebu.

Geodeta Čadež Ivan, ovlaštani inženjer geodeta, dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 10. prosinca 1940. broj 55.001-XI-3-1940, sa sjedištem u Osijeku.

Geodeta Kurent Milan, ovlaštani inženjer geodeta, dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 13. siječnja 1941. broj 945-XI-5-1941, sa sjedištem u Zagrebu.

Geodeta Vrećec Ljudevit, ovlaštani inženjer geodeta, dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 23. siječnja 1941. broj 946-XI-5-1941, sa sjedištem u Zagrebu.

Ing. Jurđana Stanko, ovlaštani inženjer arhitekture, savjetnik u Zagrebu, svršio Tehničku visoku školu u Zagrebu god. 1937., dobio ovlaštenje gospodina Bana banovine Hrvatske dne 28. siječnja 1941. broj 3730-VIII-1941, sa sjedištem u Zagrebu.

Preuzeti ovlaštani inženjeri:

Ing. Grasi Dorde, ovlaštani elektrotehnički inženjer, Beočin, preuzet je od Novosadske inženjerske komore danom 16. prosinca 1940. radi prelaza sreza lok pod banovinu Hrvatsku.

Dr. Ing. Dreksler Josip, ovlaštani inženjer tehničke kemije i tehnologije, Beočin, preuzet je od Novosadske inženjerske komore danom 16. prosinca 1940. radi prelaza sreza lok pod banovinu Hrvatsku.

Dr. Kornfeld Pavle, diplomirani kemičar, Beočin, preuzet je od Novosadske inženjerske komore danom 16. prosinca 1940. radi prelaza sreza lok pod banovinu Hrvatsku.

Ing. Jancšić Leon, ovlaštani rudarski inženjer, Beočin, preuzet je od Novosadske inženjerske komore danom 16. prosinca 1940. radi prelaza sreza lok pod banovinu Hrvatsku.

Registrirane radnje ovlaštenih inženjera:

«Građevno poduzeće Ing. Stjepan Cernjak, ovlaštani građevinski inženjer», Zagreb, koja će se baviti svim poslovima iz struke građevinske. Radnja je registrirana 5. listopada 1940. Vlasnik radnje je Ing. Stjepan Cernjak, ovl. građevinski inženjer u Zagrebu.

«Građevno poduzeće Ing. Josip Neumann, ovlaštani građevinski inženjer», Zagreb, koja će se baviti svim poslovima iz struke građevinske. Radnja je registrirana 14. listopada 1940. Vlasnik radnje je Ing. Josip Neumann, ovl. građevinski inženjer, Zagreb.

«Hidrogradsko građevinsko poduzeće Ing. Emil Janjaček Zagreb, koja će se baviti svim poslovima iz struke građevinske. Radnja je registrirana 28. studenoga 1940. Vlasnik radnje je Ing. Emil Janjaček, ovl. građevinski inženjer u Zagrebu.

«Mašinsko-tehničko poduzeće Ing. Baltazar Kovač, ovlaštani mašinski inženjer Sušak, koja će se baviti svim poslovima iz struke strojarške. Radnja je registrirana 16. prosinca 1940. Vlasnik radnje je Ing. Baltazar Kovač, ovl. mašinski inženjer Sušak.

Promjena sjedišta ovlaštenih inženjera:

Ing. Jansaček Emil, ovlaštani građevinski inženjer, prenio je svoje sjedište iz Ljubljane u Zagreb danom 12. listopada 1940.

Ing. Franječić Radoslav, ovlaštani građevinski inženjer, prenio je svoje sjedište iz Osijeka u Zagreb danom 16. listopada 1940.

Ing. Kloc Josif, ovlaštani rudarski inženjer, prenio je svoje sjedište iz Laškoga u Zagreb danom 25. studenoga 1940.

Promjena prezimena:

Odlukom Banke vlasti banovine Hrvatske, odjela za unutarnje poslove broj 95.179-I-1-1940, odobrena je na osnovu čl. 16. Zakona o ličnim imenima od 19. veljače 1929. god. Ing. Kleinkind Skendero Aleksandru iz Zagreba, ovlaštenom građevinskom inženjeru, promjena porodičnog imena u »Klanjšček«.

Naknadni prijedlog članarine komore za god. 1940.:

Ing. Galešić Ante, ovl. rud. inf. Din 750.—, Ing. Klemenčić Alojz, ovl. rud. inf. Din 750.—, Ing. Palčić Branko, ovl. geodet. kult. teh. inf. Din 750.—, Ing. Rapajčić Vladeta, ovl. geodet. kult. teh. inf. Din 750.—, Ing. Vučić Ivan, ovl. elektr. inf. Din 400.—

Novi pripravnici za ovlaštene inženjere:

prijavljeni u raspoložbu od 16. listopada 1940. do 15. prosinca 1940.

Ing. Starčan Ćiril-Metodo, elektrotehnički inženjer, prijavljen 6. studenoga 1940.

Ing. Steiner Rudolf, inženjer tehničke kemije i tehnologije, prijavljen 29. studenoga 1940.

Ing. Mautner Feliks, građevinski inženjer, prijavljen 18. studenoga 1940.

Ing. Šabunić Milivoj, inženjer arhitekture, prijavljen 15. studenoga 1940.

Ing. Prek Janz, strojarški inženjer, prijavljen 19. studenoga 1940.

Ing. Ermenec Kazimir, strojarški inženjer, prijavljen 5. studenoga 1940.

Ing. Milinašević Branko, kulturnotehnički i geodetski inženjer, prijavljen 5. studenoga 1940.

Ing. Kostrenčić Zlatko, građevinski inženjer, prijavljen 18. studenoga 1940.

Ing. Slaček Eduard, strojarški inženjer, prijavljen 5. studenoga 1940.

Ing. Dokmanić Mladen, elektrotehnički inženjer, prijavljen 5. studenoga 1940.

Ing. Kovač Miroslav, elektrotehnički inženjer, prijavljen 6. studenoga 1940.

Ing. Prerai Gvido, elektrotehnički inženjer, prijavljen 6. studenoga 1940.

Ing. Ulrich Ladislav, građevinski inženjer, prijavljen 21. studenoga 1940.

Ing. Juhász Nikola, građevinski inženjer, prijavljen 20. prosinca 1940.

Ing. Boranić Vilim, inženjer tehničke kemije i tehnologije, prijavljen 20. prosinca 1940.

Ing. Stehlik Miroslav, inženjer tehničke kemije i tehnologije, prijavljen 20. prosinca 1940.

Ing. Lederer Josip, rudarski inženjer, prijavljen 22. siječnja 1941.

Ing. Klausner Dragutin, rudarski inženjer, prijavljen 16. siječnja 1941.

Preuzeti pripravnici za ovlaštene inženjere:

Ing. Brumat Adolf, strojarški inženjer, sa namjerenjem Ibd it. Škodovoy zavody, Plzen, zastupstvo Ljubljana premešten je zastupstvo iste tvrtke u Zagrebu te je preuzet od Ljubljanske inženjerske komore danom 28. listopada 1940.

Ing. Stegu Anita, elektrotehnički inženjer, namjerenica kod it. Elin u Zagrebu te preuzeta od Ljubljanske inženjerske komore danom 31. prosinca 1940.

Pečat geodeta sa ovlaštenjem inženjera geodetske struke. Na osnovu §-a 2. stav 1. toč. 12 i §-a 24. stav 1. Zakona o ovlaštenim inženjerima a po savjetlanju Međukomorskog odbora inženjerskih komora banovine Hrvatske Banaka vlasti, odjel za tehničke radove, propisala je svojom odlukom broj 48.320-VIII-1940, od 21. studenoga 1940. da pečat geodeta, koji su dobili ovlaštenje inženjera geodetske struke po §-u 3. stav 5, spomenutog zakona imade da glasi: »Geodet N. N., ovlaštani inženjer geodeta«. Inženjerima je očišćen dugi peripetija ispravno rješenico pitanje, koje je od donošenja zakona o ovlaštenim inženjerima do danas bilo kamen smutnje u geodetskoj struci. Time su geodeti apsolventi geodetskih tečajna na visokim tehničkim školama dobili i vanjski vidljivi atribut svoga karaktera kao ovlaštani inženjeri geodetske struke u smislu §-a 2. toč. 12 Zakona o ovlaštenim inženjerima.

Evidencija cijena građevnog materijala i radne snage. Zagrebačka inženjerska komora odlučila je da vodi statistički pregled dnevnih tržišnih cijena radne snage i gra-

devnog materijala pa se u to ime umoljavaju članovi komore građevni poduzetnici da bi izvolili svaki mjesec komori dostaviti podatke o cijennama radne snage i građevnog materijala kako su njima poznati, da bi komora mogla svoja evidencije voditi što potpunije i ažurno. Članovi komore građevni poduzetnici dobiti će u tom predmetu još i poseban raspis ali se i na ovom mjestu umoljavaju da bi te podatke izvolili periodički komori dostaviti. U više navrata pokazala se potreba da komora tim podacima raspolaže pa držimo da je takova evidencija u interesu inženjera građevnih poduzetnika kao i u interesu jačeg privrednog karaktera komorskog djelovanja. Komora se nada da će se njome članovi što zamahli odazvati. Primjećujemo da Beogradska inženjerska komora vodi takav cjeloviti radnik radne snage i materijala već od prije u vrlo opsežnom i iscrpnom opsegu na puno zadovoljstvo svih zainteresiranih. Naročito u danalije doba neprestane fluktuacije tih cijena osjeća se potreba jedne centralne evidencije.

Nova Uredba o ovlaštenim mjerjnicima u banovini Hrvatskoj. (Važna upozorenja svim ovl. inženjerima koji imaju pravo na vršenje javne geometarske (mjerjnicke) prakse).

U Narodnim Novinama od 4. II. 1941. broj 28 objelodana je «Uredba o ovlaštenim mjerjnicima u banovini Hrvatskoj» od 22. I. 1941. koju je stupila na snagu danom objave. U vezi toga upozoravaju se svi ovl. građevni inženjeri, koji imaju geodetsko ovlaštenje, kao i ovlaštene geodetsko-kulturnotehnički i geodetski inženjeri na sljedeće propise:

1. Svaki promjena svoga sjedišta dužni su ovl. inženjeri prijaviti nadležnoj Inženjerskoj komori, da ona o tome u smislu čl. 20. izvjesti nadležno Financiarno ravnateljstvo;

2. Ovlaštene građevni inženjeri, koji imaju i geodetsko ovlaštenje dužni su radi sačinjavanja stečenog prava podnijeti na reviziju svoje geodetsko ovlaštenje u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu t. j. do 4. kolovoza 1941. godine.

3. Geodetska ovlaštenja ovlaštenih građevni inženjera, u koliko uživaju mirovnu (čl. 8. tač. c), prestaju vrijediti po navretku dva mjeseca od stupanja na snagu Uredbe t. j. 4. travnja 1941. godine.

4. Legitimacije pomoćnog kvalificiranog osoblja u roku od 2 mjeseca po stupanju Uredbe na snagu t. j. 4. travnja 1941. godine moraju se poslati Financiarnom ravnateljstvu radi obnove i pregleda. Kao kvalificirano osoblje smatraju se svi pripravnici za ovlaštenje inženjer geodetske i geodetsko-kulturnotehničke struke toliko i ostalo tehničko osoblje zaposleno u geodetskim odnoso geodetskim poslovnicama ovlaštenih inženjera. Sva ta lica treba prijaviti Financiarnom ravnateljstvu preko nadležne Inženjerske komore kao i tražiti obnovu njihovih legitimacija.

5. Geodetske nacerte treba u smislu § 23. Zakona o ovlaštenim inženjerima podnijeti nadležnoj Inženjerskoj komori na registraciju, ali su isti prigodom registracije kod komore oslobođeni sviju banovinskih taksnih biljeza.

Na prednje se svrća pažnja svim zainteresiranim ovlaštenim inženjerima, kako bi u određenim rokovima u smislu propisa Uredbe postupili u gornjem smislu.

Na uredbu o ovlaštenim mjerjnicima u banovini Hrvatskoj koja je objavljena i stupila na snagu dne 4. veljače 1941. daje se sljedeći

Naputak

Po čl. 8. točka (1) c, a u vezi sa članom 32 stav (2) prestaju važiti dva ovlaštenja mjerjnika (geometara) umirovljenika, stečena po dosadašnjim propisima, u roku od 2 mjeseca od stupanja na snagu Uredbe o ovlaštenim mjerjnicima.

Kako je ta Uredba stupila na snagu 4. veljače 1941. god. to ta ovlaštenja prestaju važiti 4. travnja ove godine.

Takve ovlaštene osobe dužne su likvidirati svoju poslovnicu u gornjem roku, a u koliko to ne izvrše onda će, u smislu čl. 21. stav (1) i (3) to učiniti nadležno financiarno ravnateljstvo imenovanjem likvidatora.

U koliko bi takve osobe htjele i unaprijed izvršiti praksu ovlaštenih mjerjnika, moraju podnijeti novu molbu za sticanje novog ovlaštenja, obloženu dokazom školske spremne sv. svjedodžama na temelju kojih i svojedobno bili primljeni u mjerjnicku službu kao činovnici. Osim toga podnijeti će još podatke nadležnih vlasti, da u smislu čl. 8. točka (1) c. ne uživaju mirovnu, odnosno da su se, odrekli mirovine. Ovakve molbe za sticanje novog ovlaštenja treba taksirati sa Din 2.000.—.

Umirovljenici koji, nakon što su se odrekli mirovine, podnu novu molbu za ovlaštenje do 4. travnja 1941. god. ne moraju likvidirati svoje poslovnicu po čl. 32. stav (2) ove Uredbe.

Gornji naputak ne odnosi se prema čl. 35. stav (1) na osobe koje imaju ovlaštenje po Zakonu o ovlaštenim inženjerima t. j. na geodetske i geodetsko-kulturnotehničke inženjere, dok se to odnosi na građevni inženjere, koji imaju mjerjnicko ovlaštenje.

Ovlaštenci, koji imaju članovi inženjerske komore, a koji imaju ovlaštenje po dosadašnjim propisima, te mijesu učitali mirovnu moraju u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Uredbe t. j. do 4. kolovoza 1941. god. podnijeti svoja ovlaštenja na reviziju i registraciju Banjskoj vlasti banovine Hrvatske, odjel za financijske poslove, odjel za katastar.

Ovlaštenci, članovi inženjerske komore, moraju to isto učiniti preko inženjerske komore.

Molbu za registraciju treba taksirati po tar. broju i sa 10.— Din a po tar. br. 3. i 4. sa 20.— Din i priložiti dosadašnje ovlaštenje u originalu ili ovjerenjelenom prijepisu.

Ovo se odnosi i na ovlaštene građevni inženjere, koji imaju ovlaštenje za mjerjnicko poslovanje, dok se to odnosi na ovlaštene geodetske i geodetsko-kulturnotehničke inženjere, koji uživaju ovlaštenja po Zakonu o ovlaštenim inženjerima.

Sve prednje odnosi se također i na ovlaštene za vršenje mjerjnickog poslovanja, koji borave izvan banovine Hrvatske, a žele da vrše te poslove na području banovine Hrvatske, a to sve u smislu čl. 32. i čl. 33.

Po čl. 32 stav (5) imaju kvalificirani mjerjnicki pomoćnici u roku od dva mjeseca po stupanju na snagu Uredbe t. j. do 4. travnja 1941. god. podnijeti nadležnom Financiarnom ravnateljstvu svoje legitimacije na obnovu i pregled.

Kao kvalificirano pomoćno osoblje smatrać će se lica, koja imaju školsku spremu propisanu za sticanje mjerjnickog ovlaštenja. Ta ista spremna lica se priznati i umirovljenicima, koji rade kao kvalificirano tehničko osoblje, ako dolazna spremna na svjedodžama na temelju kojih su bili primljeni u službu kao činovnici mjerjnicke struke.

Za pripravnike geodetske i geodetsko-kulturnotehničke inženjer vrijediti će kao pravovaljane legitimacije izdane po nadležnoj inženjerskoj komori.

Po čl. 30. stav (2) c) imaju ova ovlaštenja u svom djelojstvu sve državne banovinske i samoupravne vlasti, vodne zadruge, imovne općine i slične javne ustanove, ako imaju u svojoj ustanovi stalno i namjensku osobu, koja ima školsko obrazovanje i ostale uvjete za sticanje ovlaštenja prema ovoj Uredbi, ili prema Zakonu o ovlaštenim inženjerima.

Prema tome moraju sve gornje vlasti i ustanove podnijeti Banjskoj vlasti banovine Hrvatske, odjel za financijske poslove, odjelku za katastar, popis onih stalno namjenskih osoba, koje imaju napred spomenuto školsko obrazovanje i ostale uvjete za sticanje ovlaštenja na vršenje mjerjnickog poslovanja. One pak osobe, koje nemaju gore spomenutih uvjeta, a imaju školsko obrazovanje za kvalificirano osoblje, moraju se prijaviti nadležnom Financiarnom ravnateljstvu u svrhu da budu izvršene u popis mjerjnickog pomoćnog osoblja.

Operati izrađeni od takvih osoba ne mogu se primiti u postupak ako nije takav operat supotpisan po osobi ovlaštenoj, koja se nalazi kod takve vlasti ili ustanove. Ako takva vlast ili ustanova nema stalno namjensku osobu, koje su ovlaštene na potpisivanje u njihovom djelojstvu, tada se operat ne može primiti u postupak potom samo od pomoćnog osoblja.

Poslije 4. travnja t. g. ne smije se uzeti u provedbu nikakav kat. operat potpisan po umirovljeniku, jer toga dana prestaju njihova ovlaštenja. Takvi operati, izrađeni prije 4. travnja, a još ne provedeni moći će se uzeti u postupak samo uz supotisa likvidatora.

Isto to vrijedi poslije 4. kolovoza za one osobe, ne umirovljenici, koje ne budu registrirale svoje ovlaštenje te prema tome ne budu se nalazile u popisu ovlaštenih osoba, koji će biti dostavljeni Financiarnim ravnateljstvima, katastarskim upravama i svim sreskim sudovima. U Zagrebu, dne 8. ožujku 1941.

Za odjelnog predstojnika,
Seif odjeka za katastar:

Bon. v. r.

NACRT

Naredbe o izmjeni o dopuni Pravilnika o radu
Zagrebačke inženjerske komore
M. G. br. 42697/38

Čl. 1.

U čl. 7. iz «predsjednička» briše se zarez i dodaje se «i da» a iz «potpredsjednika» briše se «blagajnik».

Čl. 2.

U čl. 9. st. 2. briše se: «najstariji član odbora» a mjesto toga stavlja se: «drugi potpredsjednik» a iz «samnjeprije-umeće se «prvog potpredsjednika» i na kraju stava dodaje se: «ili kad najstariji član odbora zamjenjuje drugog potpredsjednika».

Čl. 3.

Čl. 11. briše se u cjelosti a mjesto istoga dolazi novi tekst koji glasi:

«Kao stručni pomoćni organi komore postoje unutar iste u smislu Naredbe g. Bana Banovine Hrvatske od 11. veljače 1940. god. br. 5523-VIII-1940 sekcije po strukama čiji djelojstvo i rad određuje Poslovnik stručnih sekcija».

Čl. 4.

U čl. 13. st. 3. u prvom rečenici iz «blagajničkih knjiga» dodaje se u opeć vođenja financijsko-gospodarskih poslova komore» a iz «odborna komore» briše se: «određiti će» a umeće se «ekonomski odbor, koji se sastoji od predstelnika i dva» a dalje se briše «će» te «svjestiti» mjesto čega se stavlja «svjjetavaju». U sljedećoj rečenici briše se «odložiti će članovi i stavlja se «odlučuju predstelnik».

Čl. 5.

Čl. 19. briše se u cjelosti a umjesto istoga dolazi novi tekst koji glasi:

«Tajnik komore ili činovnik koji predstelnik odredi je likvidator sviju komorskih računa te nesmije likvidirati ni jedan izdatak, koji nije proračunom predviđen ili nema pokrile ili ne postoji proračunom zaključak odbora komore. On može obavljati konvencije blagajne, pri čemu mora voditi brigu, da se u blagajni ne nalazi veće gotovine, koje neki neophodno bilo potrebne za redovito poslovanje komore».

Likvidirani izdaci nesmiju se činiti bez naredbe potpredsjednika ili njegovog zamjenika a u smislu čl. 8. st. 2. ove Pravilnika, od česa su izasete opsežne činidbe odnosno izdaci određeni pozitivnim zakonskim propisima ili zaključcima odbora kao što su: plaće personala, stanovna, ogrjevn, osvjetljenje, telef. socialni doprinos, penzi i sl.»

Čl. 6.

U čl. 36. st. 2. briše se: «određuje tri člana, koji će kontrolirati naplatu članarine i podnositi predloge za donošenje odluke: te mjesto toga dolazi «po predlogu ekonomskog odbora donosi odluku».

Čl. 7.

Ove izmjene i dopune stupaju na snagu danom objave u «Narodnim Novinama» kad ih odobri Banjska vlast. Zagreb, 26. veljače 1941.

POZIV NA UPLATU ČLANARINE

Umoljavaju se članovi Zagrebačke inženjerske komore da uplate za prvo polugodište na račun članarine inos u razmjeru prema ednizeri za god. 1940, budući će višinu ovogodišnje članarine odrediti glavna godišnja skupština koja se sastaje u mjesecu ožujku a u međuvremenu su komori potrebna novčana sredstva za pokrivanje troškova poslovanja.

SPLITSKA INŽENJERSKA KOMORA

Novi ovlaštenici inženjeri

Ing. Jurdana Pavle, dobio ovlaštenje Banke Vlasti banovine Hrvatske, Odjela za tehničke radove br. 45.904-VIII-1940, od 10. listopada 1940. iz struke brodarke sa sjedištem u Dubrovniku.

Ing. Mikolaž Bruno, dobio ovlaštenje Banke Vlasti banovine Hrvatske Odjela za obrt, industriju i trgovinu u Zagrebu broj 83.265-VIII-1940, od 16. listopada 1940. g. iz struke tehničke hemije i tehnologije sa sjedištem u Splitu.

Disciplinski postupak protiv ing. Vladimira Kupčevskog iz Splita. Dne 27. VI. i 4. VII. 1940. Disciplinsko vijeće Splitske inženjerske komore održalo je glavni presjed po predmetu disciplinskog postupka protiv ovlaštenog građevinskog inženjera Kupčevskog Vladimira, u je obnašao, da je kriv za slijedeća djela, za koje je tužen:

1. Ito je ovrjorio u toku 1939. g. projekte, koje nije sam radio, niti sa radeni u njegovoj polovnici i od strane njegovog osoblja i pod njegovim nadzorom za stambene zgrade: 1. Pekovića Ivana u Bjankinjevoj ulici i 2. Petrića i družine u Frankopanskoj ulici i time povrijedio propise §§ 26. i 33. Zakona o ovlaštenim inženjerima od 30. VIII. 1937. Sl. Nov. br. 232 od 15. X. 1937.

2. Ito je dao tablu broj 103 za gradnju njihove zgrade u Civil Metodovoj ulici u Splitu i time se ogriješio o propise §§ 22. i 33. Z. o. i.

3. dok je vijeće obnašao, da ga oslobodi od optužbe da bi bio ovrjorio projekt za zgradu Alajević Trupe u Babukićevoj ulici u Splitu, i to zbog pomanjkanja dokaza. Za krivice pod 1, 2 i 3 koje se po propisima § 67. tačka 3. Z. o. i. imaju smatrati disciplinskim prestopom vijeće je obnašao, da ga na osnovu § 70. tačka 2. Z. o. i. osudi na novčanu kaznu od 2.000.— (dviije hiljade) dinara u korist potpornog fonda iz § 45. Z. o. i. i time, da se presuda, kad postane pravomoćna, u izvodu objavi u Službenom vjesniku Zagrebačke i Splitske inženjerske komore.

Protiv ove presude br. D 9/40 od 10. VII. 1940. Ing. Kupčevski podnio je žalbu na Vrhovno disciplinsko vijeće za ovlaštene inženjere kod Banke Vlasti — Odio za tehničke radove — u Zagrebu, koje je žalbu odbio kao neosnovanu i pobijenu presudu potvrdilo, te preaudito žalitelja i na smanjenje troškova postupka u iznosu od Rtn 5.180.—, koji iznos u novčanu kaznu od 2.000.— Din ima da položi kod Splitske inženjerske komore u roku od 8 dana po primitku presude pod prijetojmo pobjedica iz §§ 103 i 104 Zakona o ovlaštenim inženjerima.

Budući da protiv ove presude Vrhovnog disciplinskog vijeća br. 4/41 od 27. I. 1941. dalja žalba nije dopuštena, to je presuda postala pravomoćna, pak je Splitska inženjerska komora, u izvršenju zaključka Disciplinskog vijeća, u izvodu objavljuje u Službenom vjesniku.

OSOBNJE VIJESTI

Novi profesor strojarstva na tehničkom fakultetu u Zagrebu. Odlukom Banke banovine Hrvatske imenovan je

dr. phil. Ing. Jaroslav Havičlick za kontraktualnog redovnog profesora strojarstva sa inženjere rudarstva i za gradnje kotlova na tehničkom fakultetu u Zagrebu. Rođen god. 1879. u Garčnici svršio je Ing. Havičlick gimnaziju u Zagrebu god. 1887. a tehničku visoku školu u Zürichu god. 1901. Svršivši stručne nauke razvio je brodatno svestrano i dalekosežno inženjersko prkavio i to u elektrostrojarskoj industriji u Dresdenu i u Beču, a zatim posloj od god. 1905. kroz dugi niz godina kao šef strojarskog i industrijskog odjela Vitkovičkih rudnika kanonog ugljena u Moravskoj Ostravi. Naročito od god. 1935. upravljao je kao tehnički ravnatelj Vitkovičkog topioničkog i rudarskog društva, energetičkim gospodarstvom tog velikog poduzeća, gdje je Ing. Havičlick tokom svog tridesetpetogodišnjeg rada osnovao i gradilo uređaje najvećeg opsega. God. 1920. do 1940. bio je članom ravnateljstva Moravsko-ileških elektrana d. d. u Moravskoj. Ing. Havičlick odlikovao se i svojim naučno istraživačkim radom kao član znanstvenog vijeća Masarykove akademije u Pragu i kao član internacionalne konferencije za parne tablice. Neko vrijeme bio je predsjednikom Češkog elektrotehničkog saveza. God. 1937. do 1938. bio je honorarnim konzulom Kraljevine Jugoslavije u Moravskoj Ostravi, te je kao takav činio mnogo usluge toli našim studentima u inozemstvu koji našim vjani zaposlenom radništvu. Za tehnički fakultet u Zagrebu stekao je zaslugue već time, što je uz prof. Ing. Milana Čaloga i prof. Ing. arh. Martina Pilara bio članom kolegija trojice organizatora bivše Tehničke visoke škole u Zagrebu, kojoj je kod njenog postanka kumovao svojim velikim stručnim znanjem i praktičnim iskustvom. Imenovan je dr. phil. Ing. Jaroslava Havičlicka za redovitog profesora tehničkog fakulteta u Zagrebu naišlo je svagdje na simpatičan prijem, te se od njegovog rada sa pravom nadamo veliki koristi i pedignući ugleda hrvatske visoke tehnike.

Novi profesor snike zateške škole u Crkvičnici. Ing. Antun Jaklič, ovlašten inženjer arhitekture i član Zagrebačke inženjerske komore, dosada suplent Muške snatske škole u Crkvičnici, imenovan je odlukom Banke banovine Hrvatske od 31. listopada 1940. profesorom iste škole.

POKOJNICI

Ing. Franjo Horvat † Dne 6. siječnja o. g. umro je u Zagrebu. Ing. Franjo Horvat, ovlašten građevinski inženjer, dugogodišnji ugledni član Zagrebačke inženjerske komore. Njegovom je smrću ostalo iz redova naših inženjera markantnog predstavnika svoje struke, koji je stekao trajnih zaslugaa za svoj stalo.

Franjo Horvat rodio se u Kričevcima god. 1877. Svršivši srednje nauke u Zagrebu upisao se početom devetdesetih godina na Tehničku visoku školu u Beču, gdje je početkom ovog stoljeća spolovirao građevno-inženjerski odsjek. U Beču našao se u krugu brojnih drugova i Hrvatske i Dalmacije, koji su se svi u pozimjim godinama naročito istakli u tadanjem javnom životu Hrvatske. Mnogi iz ove plejade polnoh akademizara zauzeli su kasnije kao svrteni inženjeri ugledne položaje ne samo u

domovini nego i u inozemstvu, a sudbina ih je postije god. 1918. ponovno skupila u Jugoslaviju.

Po svršetku svojih studija djelovao je Ing. Franjo Horvat prvo u zemaljskoj službi a zatim kao gradski inženjer u rodnom si mjestu Kričevcima i kao nastavnik na tamošnjem gospodarstvom učilištu. God. 1912. napustio je javnu službu te se posvetio privatnoj praksi. Mnogo je radio na promicanju opkarske industrije, pa je u tu svrhu prije svjetskog rata poduzeo putovanje po Bugarskoj. Za vrijeme svjetskog rata vidimo ga na gradnji lične željeznice kao inženjera poručnika dodjeljenog nadzornoj sekciji u Otočcu. Postije svjetskog rata nastanio se stalno u Zagrebu gdje je razvio živu djelatnost koji

na stručnom toli na kulturnom javnom polju. Sudjelovao je u raznim industrijskim poduzećima, a naročito u upravi Bukavečkih ciglana d. d. U krugu inženjera i arhitekata postao je Franjo Horvat doskora jedna od najmarkantnijih ličnosti, koji redovito vidimo na svim godišnjim skupštinama, kongresima i na svim drugim priredbama prijatelje Udruženja jugoslavenskih inženjera i arhitekata, gdje je obnašao čast I. potpredsjednika kroz gotovo 15 godina. U bivšoj zagrebačkoj sekciji tog udruženja obnašao je čast predsjednika god. 1922.—1923. pa je na tom položaju radio mnogostrano djelatnost u interesu inženjerskog staleza. Pod njegovim predsjedništvom u bivšoj sekciji Zagreb. U. J. I. A. osnovana je god. 1934. Zagrebačka inženjerska komora, u kojoj je ostao izvršavao dugi niz godina, bilo kao član upravnog odbora bilo pako na drugim mjestima, kamo su ga zvali interesi staleza. Franjo Horvat rano je ispravno shvatio važnost racionalnog energetičkog gospodarstva pa ga doskora vidimo kao vrlo agilnog člana u Jugoslavenskom nacionalnom komitetu svršetke konferencije o energijama, u kojoj je ustanovi obnašao čast potpredsjednika a kasnije i predsjednika nacionalnog komiteta te predsjednika izvršnog odbora sve do svoje pravane smrti. Ugljed Bio ga je Ing. Horvat u javnosti silvao dalekoje činjenica da je god. 1935. imenovan vijećnikom gradskog zastupstva u Zagrebu, koje je čast obnašao sve do god. 1939. Na tom se položaju odlikovao neobičnom agilnošću i promicanju

građevnih interesa grada Zagreba kao član građevinskog odbora i kao član upravnog odbora gradskih poduzeća. God. 1935. postao je i narodnim zastupnikom za grad Zagreb te se kao takav naročito trudilo kako bi se tehničkim potrebama grada Zagreba poklonila dolična pažnja. Najvjetitija strana njegove parlamentarne djelatnosti jest njegova borba za ostvarenje Zakona o ovlaštenim inženjerima. Vrhuncem njegovog rada u tom pogledu možemo smatrati govor na ga je održao u parlamentu dana 18. ožujka 1937. prilikom debate i glasanja o Zakonu o ovlaštenim inženjerima. Ovim argumentima on je pred tim forumom prikazao važnost inženjerskog rada uopće a naročito neophodnu potrebu da se zakonskim propisima regulira položaj i djelokrug ovlaštenih inženjera kao nosioca samostalne odgovorne tehničke djelatnosti. Njegov je govor ostavio u parlamentu dubok utisak, pa je svakako i on sudionik zaslugaa oko donošenja tog zakona.

Franjo Horvat restle su vrline poštenog čovjeka, do broj drugaa i vjesejnog pripadnika svoga inženjerskog staleza. U našim situacijama, kad je često dolilo do oštih sukoba raznih mišljenja i shvaćanja, bio je Franjo Horvat onaj koji je koncilijantnim tonom, finim osjećajem i gospodskim taktom znao stiliati strasti i omogućiti skladnu saradnju. Društvo i vedar, sklon prijateljstvu i drugarstvu ostavio je Franjo Horvat prerano krug svojih kolega i polje svoga rada. Za sve njegove napore koje je vršio pošteno i nesebično pripada ga trajna zahvalnost inženjerskog staleza u Zagrebačkoj inženjerska komora zadržat će njegov lik u najljepšoj uspomeni. Zمني stasovao značajnog pokojnika sahranjenog na 8. siječnja o. g. u velikim sudjelovanjem kolega, prijatelja i potrovalaca a u ime društva inženjera oprostio se od pokojnika predjednik prof. Ing. Duro Stipešić, toplim riječima primanja i zahvalnosti, Slava uspomeni inženjera Franje Horvata!

S. S. N.

Dr. Ing. Franjo Hanaman. † Dne 25. siječnja o. g. preminuo je u Zagrebu Dr. Ing. Franjo Hanaman, profesor anorganske kemijeke tehnologije i metalurgije i predjednik rudarsko-metalurškijskog odsjeka tehničkog fakulteta. Njegovom smrću sasjede je našu mladuu kemijku i metaluršku nauku i praksu teški gubitak. Franjo Hanaman rođen god. 1878. u srijemskim Drenovcima svršio je kemijski studij na tehničkoj visokoj školi u Beču. Po svršenim naukama radio je kratko vrijeme u tvornici čelika u Ušvi odakle je prešao kao asistent na bečku tehničku gdje se upoznao sa drugim asistentom kemičarom dr. Aleksandrom Justom. Tu su se objeja počeli intenzivno baviti pitanjem poboljšanja električnih stajalica intenzivno utroška elektrifacije željeznice. Uprtom radom uspjejo im je postati traženo riješenje u uporabi volframa čime su jednaki epahali uspu na području razvijene tehnike. Tehnička proizvodnja ekonomske elektrifacije sijalnice dohivljaja je kasnije daljni nastup dok, koji se uglavnom oslonio na promaalsku Ing. Hanamana i njegovog druga Justa. Hanaman je kasnije razvio svestrano inženjersku i metaluršku djelatnost uglavnom u vezi sa problemom daljnije usavršenja volframove sijalnice. U tom je predmetu prije svršetka rada dvaputa boravio u Sjedinjenim državama Sjeverne Amerike, gdje je mnogo naučio i gdje je došao u neposredni dodir sa tamošnjim prvim stručnjacima i industrijalcima. Na-

kon barokva u Madžarskoj otišao je Ing. Hanaman god. 1911. u Njemačku gdje je djelovao kao tehnički konzultent u Augsburgu a zatim u Berlinu. Tu je istodobno naučno radio u institutu za metalurgiju željeza na tehničkoj visokoj školi u Charlottenburgu gdje je god. 1913. promoviran na čast doktora tehničkih nauka. Za vrijeme prvog svjetskog rata bio je dodijeljen aeronautskom arsenalu u Beču i Fischamendu gdje je osnovao centralni laboratorij za ispitivanje materijala potrebnog za avijaciju, koja je ispitivanja svojim vidoviteški već u ono vrijeme smatrao od temeljne važnosti za budućnost avijacije. Po dovršenju svjetskog rata vratio se u Hrvatsku gdje je u Zagrebu osnovao Jugoslavensku industriju motora te god. 1922. postao redovnim profesorom za aeromekaničku kemiju tehnologiju i metalurgiju na tehničkoj visokoj školi, na kojoj je u školskoj godini 1924/25. obnašao čast rektora. Za razvitak tehničke visoke škole i kamije tehničkog fakulteta u Zagrebu, naročito za ograničavanje potrebnih novogradnja, stekao je poklonik velikih zasluga te je bio jedan od najmaritantnijih predstavnika nastavničkog zbora, opće poštovanja radi svoje spremne i rjetkih sposobnosti a volju radi vršina koje su rešile njegov karakter. Smrt ga je zatekla u času kada je bio najviše zauzet organizacijom odjela za rudarstvo i metalurgiju na zagrebačkoj tehničkoj. Njegovom smrti nastalo je iz redova hrvatskih inženjera čovjeka širokog horizonta, duboke stručne spreme, velike energije i rjetkog poštenja. Veselo po svojoj naravi, društven i visoko nasoračen svagdje je bio rado viđen učenik u svojoj okolini vedrim i humor, a uz to i osjećaj najvrijemijih vrijedja preuzetih dužnosti. Jedna na oko sitnica nekog odlike karakterizira čovjeka Hanamana. Mjeseca studenoga 1930. bio sam sa pokojnikom u Zürichu na proslavi 75-godoljnice tehničke visoke škole i 50-godoljnice kvajcarskog zavoda za ispitivanje materijala. Nedočakivi završetak svečanosti, koji su tamo trajale više dana, prof. Hanaman je naglo odlučio da se vrati u Zagreb, jer se sjetio da njegova stara majka imala je sa dva dana rođenjem i jer je taj dan svake godine barmio sa njom i bio sam u ovom prilikom bio da ostane odušan. Radi nje ostao je i nekoliko dana, sa svu svoju pažnju i ljubav uzmagne posvetiti jedino njoj. To je evo sitna karakterizacija velikog pokojnika, koji je u plemenitosti svoje duše do u kasno muševno doba zadržao djetinju vedrinu. U Zürichu imao sam prilike da se lično osvjedočim o velikom poštovanju što ga je prof. Hanaman uživao širom učenoj svijeta. Zemni ostaci dragog pokojnika predani su materij zemlji 25. siječnja o. g. u veliko učestvovanje hrvatskih intelektualnih krugova u čijim je redovima on bio jedan od najmaritantnijih pojava. Njegovog ostanjaka lika je isto ali spomen na njega i zahvalnost sa sve ono što je on učinio za hrvatsku tehniku i za tehnički napredak čovječanstva ostati će trajni.

S. S. N.

Ing. Anton Tempel. † Dec 6. srpnja 1940. preminuo je u Zagrebu naglom smrću Ing. Anton Tempel, građevinski inženjer koji je uo sef tehničkog biroa Spšne službene družbe u Mariboru stao u trajnih znanja oko postavljanja temeljnih inženjerskih konstrukcija na cijelom području države. Rođen god. 1888. u Moravskoj visli

je građevno-inženjerski otdjek tehničke visoke škole u Brnu god. 1911. Nakon prakse kod velikih čeških firmi Wagner, Biro i Kurz te Tiedloff i Dietrich stupio je poslije svjetskog rata u službu fabrike mostova Griedl u Beču, gdje se naročito bavio omiviranjem većih mošnih konstrukcija za Jugoslaviju. Tako su po njegovim projektima izvedeni cestovni mostovi preko Morave kod Glogovca, Cuprije i Markovca te most preko Vardara kod Bevdolja. Koncem god. 1922. imenovan je predstojnikom tehničkog ureda Spšne službene družbe u Mariboru te je pogotovo od toga doba razvio veliku mostograđevnu djelatnost u Jugoslaviji, koja je god. 1924. dovela na polovaj višeg inženjera i prokuriste spomenute tvornice. Tu je Ing. Tempel bio glavni projektant velikih konstruktivskih radova u godini i čeliku što ih je Spšna službena družba tekom drugo i tri godine izgradila u našoj državi. Od velikih njegovih radova spominjemo tek najvažnije a to su mostovi sa rasponom od 30 m na željezničkom pruzama Raška-Kosovska Mitrovica i Raška-Kraljevo i mnogi drugi. Naročito treba naglasiti prvi potpuno završeni željeznički most u Jugoslaviji preko Tratinke ceste u Zagrebu. Nadalje je on izradio projekte i rukovodio gradnjama čeličnog skeleta nove električne centrale u Beogradu na Dunavu, gvozdenih konstrukcija vojnotehničkog zavoda u Kragujevcu, nadalje čeličnim tvorničkim konstrukcijama Krasnje industrijske družbe u Javorniku i Jesenicama, rudarskog poduzeća Trepa Mines Ltd. u Zvečanu, tekstilne industrije Tivar u Varasdinu, hangara tvornice aeroplana «Karus» u Zemunu, transformatorskih stanica i potpornih stambova električnih dalakodova visokog napona od Fala preko Laškoga do Zidanog mosta, raznih velikih reterova po cijeloj državi i t. d. U sve svoje uslužno, uspješno i dalekosežno djelovanje kao konstruktor modernih čeličnih gradnja pokojni Ing. Tempel radi svoje velike čednosti i povučenosti nije nastupao u javnosti, tako da je njegov mnogostran inženjerski rad bio poznat tek učem krugu. U svom opoheđuju koncijantian i susretljivi prvaka osome ostavlja za sobom lijepe upomene. Njegovim je smrtu nastalo jednoga od vrijednih i zaslužnih inženjera, koji su u god. državni modernoj upotrebi gvozda i čelika u inženjerskim konstrukcijama utrljali prve staze i zaduljili tim svojim pozitivnim stvaralačkim radom narod i državu, koja mu je postala drugom domovinom. Svi koji su ga lično poznavali zadržat će ga u lijepej upomeni. Počivao u miru!

Ing. Mira Rečnitzer i Ing. Mira Winkler. † Tragican odes i nedokučiva odluka Provincijom ugrabili su iz kruga inženjera kemije dva mlada i nadobudna člana toga stala. Ing. kem. Mira Rečnitzer i Ing. kem. Mira Winkler, koje su obje izgubile svoju mladi život u avionskoj katastrofi, na dan točnu u razmaku od dva mjeseca. Ing. Mira Rečnitzer poginula je u nesreći koja je 22. kolovoza 1940. zadesila avion tipa Lockheed udobnopolnog društva Acroput na Požežskom vrhu gordog Velebita, a na domaku našeg sinjega mora na letu za Split, dok je Ing. Mira Winkler izgubila svoj život padom putničkog aviona na pruzi Zagreb-Beograd i to blizu Bataovog aerodroma u Bosovu na plovidnom crvenom kanalu Slavonije.

Mira Rečnitzer rođena god. 1907. u Sarajevu polazila je kao činevničko dijete srednju školu u Der-

venti, Osijeku i Zagrebu gdje je maturirala god. 1925. Posvetivši se studiju kemiju ušla je u tehnički fakultet u Zagrebu kao inženjer kemije god. 1930. Budući ju je privlačio naučni i analitički rad ostaje kao asistent na katedri dr. Ing. Franje Hanamana profesora aeromekaničke tehnologije i metalurgije, gdje je imala prilike dokazati svoj talenat za struku koju si je izabrala životnim zvanjem. Kad je vladinom odlukom god. 1934. udan tim ženama u državnoj službi bila reducirana plaća u tolikoj mjeri, da su beriva udele žene kao diplomiranog inženjera kemije izmislila poprečno iznimo, koliko se u običnim građanskim životu plaća rad osobe bez ikakove stručne kvalifikacije, napuštala je svoje asistentsko mjesto na tehničkoj i posvetila se domaćem kućnom životu i opjuniti. Uvijek vedra i raspoložena, ljubitelja prirode, planina i zimskog sporta bila je u svom krugu dobro poznata, cijenjena i voljena, pa smo je često puta vedru i namirniju susreli u Božjoj prirodi a naročito u skitovima i gordim planinama susjedne Slavonije, gdje je zajedno sa svojim suprugom Ing. Antonu Rečnitzer, poskoničkim upraviteljem tvornice cementa «Croatia» u Podusedu živjela u ljepotama prirode, tog najvrijemijem i najvrijemijem hrama Božje stvaralačke snage. Nije joj bilo suđeno da dugo učiva u ljepotama prirode i da oko sebe širi osjećaj ljubavi, ljepote i vedrine.

Mira Winkler rođena je god. 1913. u Zagrebu. Svršivši srednjoškolske nauke upisala se god. 1932. na tehnički fakultet u Zagrebu gdje je god. 1935. svršila svoje nauke diplomom inženjera kemije odličnim uspjehom. Prvu svoju krađu vrtila je u Cinkarni d. d. u Celju odakle je kasnije prešla u službu I. hrv. slav. dišnog društva za industriju željeza u Osijeku u svojstvu pomoćnog kemičara, za vrijeme kampanje god. 1937-1938. Budući se odlikovala temeljitom stručnom spremom, marljivošću i savjesnošću bila je od 1. siječnja 1939. tamo namještena u definitivnom svojstvu inženjera kemije. Na letu u Zagreb gdje je svojim dolaskom htjela ravelisati svoje roditelje zadesila ju je tragična smrt takozna 2 mjeseca poslije njene kolegice.

Oplakujući preranu smrt obiju kolegica, od kojih je hrvatska kemijska nauka i praksa u pravom smislu toga očekivala inženjera kemija i čitav inženjerski stalež zadržat će ih u svijetloj upomeni, a to neka bude utjehom njihovim najbližima. Počivale u miru!

Ing. Gavro Turina. † Neumljivja smrt opet je ugrabila iz redova članova Zagrebačke inženjerske komore vrijednog predstavnika starije generacije Ing. Gavro Turina, koji je preminuo u Zagrebu dne 6. veljače o. g. Pokojnik odošao je 2. travnja 1938. u Kraljevicu iz stare i ugledne primorske obitelji, koja je hrvatskom narodu dala brojne odlične mušterje i pomorce. Kemijske nauke svrčio je na Češkoj visokoj tehničkoj školi u Pragu gdje je god. 1907. položio diplomu strojarškog inženjera. Stupivši u državnu službu sprovao je u njoj sav svoj vijek od 1. kolovoza 1909. do svoga umirovljenja 15. studenoga 1938. i to do god. 1922. kao referent za strojarstvo i elektro-tehniku i povjerenik za ispitivanje parnih kotlova a od god. 1922. nadalje kao inspektor i tehnički viši savjetnik za parne kotlove. Za svoje vrijeme svoja službovanja odlikovao se savjemenim vršenjem svojih dužnosti, koje bi mnogim mladima moglo poslužiti uzorom. Stupivši u mirovinu

dobio je ovlaštenje za vršenje javne prakse strojarškog inženjera god. 1939. pa je od toga doba u svoje smrti bio članom Zagrebačke inženjerske komore. Porijeklom primorac zanimao se vazda za sva pitanja koja su u vezi sa promicanjem našeg mora i pomorstva a naročito kao ovlašten inženjer mnogo se trudio oko razine staliških interesa i eliminacije neovlaštenih lica sa područja pomorskog strojarstva. Živo se zanimao za prijedlog da se kod Banske vlasti banovine Hrvatske osnuje odes za pomorstvo, budući je bio uvjeren da je banovina Hrvatska bez takavog odjela imati premla ingerenciju na područje pomorskog strojarstva. Mnogo se bavio pisanjem posuđenih i informativnih članaka o raznim pomorskim pitanjima, a naročito o problemu modernog ribarstva. Umro je prerano, kada bi njegovo stručno znanje i dugogodišnje iskustvo moglo poslužiti banovini Hrvatskoj kod preuzimanja nadležnosti i reorganizacije našeg pomorstva. Svi koji su pokojnika poznavali zadržat će ga u žanoj upomeni.

Ing. Stjepan Reljić. † Dec 1. X. 1940. umro je u Katedi Novom iad Splita ovlašten građevinski inženjer Stjepan Reljić rođen 23. II. 1869. pothao je splitku realku, gdje je položio maturu, a zatim odes kao stipendist biagopok. Kralja Petra I. u Rusiju, gdje je u Petrogradu diplomirao i diplomirao na Visokoj tehničkoj školi. Ing. Reljić bio je jedan od glavnih inženjera, pod čijim nadzorom je u državnoj službi izgrađena sibirska željeznica. Nakon dovršenja te izgradnje bio je duže vremena zaposlen kao pogonik i nadzorni inženjer na jednoj većoj stanici dulj pomenute pruge. Osim toga Ing. Reljić je sudjelovao pri gradnji najduljeg mosta u Rusiji, preko Volge u blizini Samare (Samarski most). Bio je oženjen, ali su mu supruga i sin poginuli prilikom revolucije u Rusiji. Pošto je uspeho bioje u Jugoslaviju, bio je dvije godine namješten kod Direkcije Drž. željeznica u Beogradu. God. 1924. stupio je u službu kod tvornice cementa «Dalmatija» u Kufu Saracur, kod koje je bio namješten neprekidno do rujna 1937.

Ing. Svetozar Arandolović. † Mjeseca rujna 1940. god. preminuo je u Beogradu Ing. Svetozar Arandolović, ovlašten građevinski inženjer i vidni član Beogradske inženjerske komore. Rođen god. 1875. u Jagodini svrlio je 1897. tehnički fakultet na tadašnjoj visokoj školi u Beogradu. Stupivši u službu bihiv srpskih drž. željeznica prvoo je na tom položaju dugi niz godina radeći na traširanju i gradnji željezničkih pruga u predratnoj Srbiji, iskazavši se pri tome odličnim spremom i velikom spremnošću u svladavanju najvećih terenskih poteškoća. Ing. Arandolović bio je jedan od prvih koji je projektirao i gradio mostove od armiranog betona u Srbiji. Napustivši kasnije državnu službu postaje ovlašten inženjer i građevni poduzetnik, razvili su na tom polju vrlo opsežnu djelatnost. U krugu svojih kolega učivao je Ing. Arandolović opće poštovanje i ugled pa ga vidimo među prvim osnivačima Beogradske inženjerske komore i dugogodišnjim članom njene uprave. Ing. Arandolović bio je i predsjednikom U. J. I. a sekcije Beograd, a kolege koji su ga lično poznavali zadržat će ga kao odličnog stručnjaka te vrijednog i dobrog čovjeka u lijepej upomeni.

Ing. Vladimir Šterk. † Kako prerao sam naključak redakcije saznamo umro je 6. ožujka o. g. u Zagrebu Ing.

Vladimir Sterk, ovl. inženjer arhitekture i dugogodišnji član Zagrebačke inženjerske komore i njenog upravnog odbora. Perana smrt got vrijednog kolege koji je odjeknuo u krugovima ovlaštenih inženjera, bolno se u pokoljima izgubili predanoj i neumornoj radnici i trudbenici na području unapređenja interesa inženjera arhitekture i arhitektonске struke uopće. Na život i rad dragog koležika, koji je posljednja dva decenija radio u Zagrebu vidno arhitektonski i projektantsku djelatnost, ovratnu čemo se u slijedećem broju.

POTRAŽNJA INŽENJERA

Drutvo Slavonske podravke željeznice potražuje građevinskog inženjera kao čefa sekcije za održavanje pruge na otkusku od Osijeka do Belišća. Osim stana, ogrjeva i osvjetljenja u naravi primat će reflektant mjesečno plaću od Din 2.500.— do 3.000.—. Potrebno je poznavanje hrvatskog i njemačkog a poljoko također i mađarskog jezika. Interesenti neka se hitno obrate na adresu: Ing. Vilim Neuhajr, ovl. građevinski inženjer, gl. građevnog odjeljenja Slav. podravke željeznice Bešice.

ZAKONI, UREDBE, NAREDBE, PRAVILNICI, NORME

Uredba o provedbi proračuna banovine Hrvatske i o banovinskim prihodima za 1941. god. Narodne Novine god. CV broj 1, 2. siječnja 1941.

Uredba o građanskom porezu na zemljišta. Narodne Novine god. CV broj 1, 2. siječnja 1941.

Pravilnik o industrijskim željeznicama (programa i koeficijenta). Narodne Novine god. CV broj 2, 1, 3, 4 i 4. siječnja 1941.

Naredba kojom se proteže Uredba o izradi i upotrebi glijbi i izolacijskih električnih vodova i izolovanih cijevi za pribor od 10. V. 1940. na područje banovine Hrvatske. Narodne Novine god. CV broj 13, 17. siječnja 1941.

Naredba o prikupljanju podataka za statistiku novogradnja, prigradnja, nadogradnja, pregradnja i o porušenim zgradama. Narodne Novine god. CV broj 14, 18. siječnja 1941.

Naredba o redovnom sabiranju podataka za statistiku poljara. Narodne Novine god. CV broj 14, 16. siječnja 1941.

Pravilnik za izvršenje uredbе za zakonskom snagom o rekviziciji. Narodne Novine god. CV broj 14, 18. siječnja 1941.

Naredba o imenju Uputstva za izbor radničkih i namještničkih povjerenika u poduzećima, koja podpadaju pod Zakon o zaštiti radnika. Narodne Novine, god. CV broj 16, 21. siječnja 1941.

Naredba o organizaciji Općeg stručnog savjeta za laptivnu liječava. Narodne Novine, god. CV broj 16, 21. siječnja 1941.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o skupnom porezu na poslovni promet od 14. III. 1931. Narodne Novine god. CV broj 16, 21. siječnja 1941.

Naredba o kontroli izvora tehničkih masnoća biljnoj i životinjskog porijekla, koprе, kolonije i vode. Narodne Novine, god. CV broj 16, 21. siječnja 1941.

Naredba o antrosvjetu i djelokrug Stalnog balneološkog savjeta banovine Hrvatske. Narodne Novine god. CV broj 17, 22. siječnja 1941.

Rješenje o utvrđenju popisa predmeta pod nadzorom cijena za područje banovine Hrvatske. Narodne Novine god. CV broj 17, 22. siječnja 1941.

Imenovanje stalnog balneološkog savjeta banovine Hrvatske. Narodne Novine god. CV broj 17, 22. siječnja 1941.

LITERATURA

Stetni utjecaji kemije prirode na cement i beton. Od Ing. V. M. Anšlovara, Skoplje, tehnički direktora tvornice cementa General Janković, izšlo kao poseban otiatak članka istapanog u Građevinskom Vjesniku.

Kod čitanja ove vrlo interesantne brošure sjetio sam se jednog slučaja iz prakse: Građevinski poduzetnik reklamirao je, da cement ne valja, jer da beton, pripravnik za čim, ne veže. Na licu mjesta ustanovljeno je, da je cement bio potpuno u redu, dok je lijanak bio vrlo emulziran glinom i organskim nečistoćama. Na pitanje, da li je građevni poduzetnik do kemijski ispitati lijanak, odgovorio je isti ponosno: „Ja lijanak već dugi niz godina nabavljam uvijek od jednog te istog seljaka.“ Taj isti građevni poduzetnik statično račune zcijelno ne daje izraditi od seljaka! Ako se kod betonske gradnje posveti pažnja svim faktorima a lijanak se ne ispitia, može se desiti da beton ne otrvrdne. Kažuje posljedice ova na oko mala sepažnja u takovom slučaju može imati, nije potrebno posebno istaći. Čini se, da je pisac knjige došao u svojoj dugogodišnjoj praksi do slinčnog iskustva, jer je baš u „Građevinskom Vjesniku“ napisao članak o štetnim utjecajima kemije prirode na cement i beton, dake člank namjenjen napose građevnim poduzetnicima i svima onima, koji rade sa cementom i betonom. Već i same oznake za izradnju građevina iz betona upozoravaju, da lijanak, kao i voda za pripravljivanje betona moraju biti i kemijski ispitani. Ali pitamo se: tko se u praksi zaista i drži tih propisa, koji se tako nemapadno nalaze u tim normama? Zato moramo najtoplije pozdraviti odluku piščevu, da je svoj članak dao posebno otlampati kao brošuru, koja bi se u svojoj valnosti morala nalaziti uz ostale priručnike na stolu svakog projektanta i izradnika betonskih građevina. Sama rasprava vrlo je pregledno napisana, te sadržava uglavnom slijedeće: Potrebe kemijske kontrole betona. — Utjecaj, god kojima se beton kemijski oštećuje. — Vrste cementa, obzirno na kemijsku otpornost betona. — Poimenošne navredave kemijskih supstancija, koje razaraju beton. — Svrada za zaštitu betona protiv štetnih utjecaja. Studij ove brošure može se svima zainteresiranim najtoplije preporučiti.

Ing. R.

Prof. Ing. Stjepan Horvat: Praktična geodezija III. knjiga. — Uvraženi nal trudbenik na geodetskom području Ing. Stjepan Horvat, profesor geodezije na tehničkom fakultetu u Zagrebu prema izdanje serije od 4 knjiga

je područja praktične geodezije od kojih će sadržati I. knjiga: matematsko osnova geodezije, II. knjiga: geodetske instrumente za mjerenje dužina, kutova i visina, III. knjiga: horizontalna i visinska snimanja, sastav planova i računanje površina i IV. knjiga: primjenu geodeziju. Okosnicu drage predstavlja predavanja pisca na tehničkom fakultetu u Zagrebu iz predmeta geodezije i geodetsko računanje. Grada knjiga sredena je onako kako se zahtjeva radovi u praktičnom životu. Je važnih praktičnih rasloga izadje je najprije III. knjiga, kako bi se što hitnije zadovoljilo potrebama praktičnog života. Opseg III. knjige pod naslovom „Praktična geodezija“ izmomi će od prilike 30. štampanih araka a djelo će izadti iz tiska do konca lipnja o. g. Cijena u preplati iznosi za III. knjigu Din 175.— ukoliko se preplata uplati u cijelosti ili u obrocima najduže do 1. srpnja o. g. Narudbu se šalju na adresu pisca: prof. Ing. Stjepan Horvat, Zagreb, Labudova 2. — Na ova važna i svremenu publikaciju upozoravamo sve naše čitatelje za interesantno preporučamo da se čim prije preplati i time pomognu piscu oko izražanja tog važnog stručnog djela u našoj domaćoj inženjerskoj literaturi.

„Pogon“, izdaje Klub strojarških i elektrotehničkih inženjera. — Klub strojarških i elektrotehničkih inženjera Društva inženjera u Zagrebu započeo je 1. rujna prošle godine izdavanjem stručnog lista pod gerujim naslovom, koji će izlaski jedamput mjesečno za najmanje 32 stranice tekstova. Svaha je lista da listu Hrvim krugu čitatelja bez visoke tehnike nabavljati pruži mogućnost da se solidno obavještava o raznim pitanjima savremene tehnike, i to prvenstveno na polju strojarstva i elektrotehnike, a prema mogućnosti i na području drugih tehničkih grana. List je prema tome namijenjen tehničarima strojarstva i elektrotehnike struke, a povrh toga i obrazovanim laicima, dacima srednjih i njima sličnih škola, koji se zanimaju za tehnika pitanja. No i stručnjaci inženjer, naročito ako je u pogonskoj praksi, naći će u listu mnogo pomoći i korisna. List uređuje redakciono odbor koga sačinjavaju: Ing. Danilo B. i anava, Ing. Edin i anava, Prof. dr. Ing. Franjo Bošnjaković, Ing. Vlado Dabac, Ing. Simen Mordovina, Ing. Fedor Puček i Ing. Vladimir Štrepel. Godišnja preplata iznosi Din 50.— a šalje se na adresu uredništva: „Pogon“, — Zagreb, Pioterjeva ul. 4. Inženjerski dom. Oprema i tisk listava sa bespikornu. Ovaj nal novi stručni strojarško-elektrotehnički časopis možemo svakom interesentu najtoplije preporučiti.

Nauka i tehnika. — Časopis za naučno obavještavanje u unapređenju nauke i tehnike. — Društvo „Nikola Tesla“ za unapređenje nauke i tehnike u Beogradu u izvršenju svog zadatka pokrenulo je 1. siječnja o. g. mjesečni časopis „Nauka i tehnika“ za naučno obavještavanje i unapređenje nauke i tehnike. Časopis će izlaski mjesečno osim u srpnju i kolovozu a cijena mu je preplata Din 60.—. Ta nisna preplata utvrđena je namjerno, kako bi se i najširim krugovima čitalačke publike omogućilo obavještavanje u unapređenju nauke, tehnike i privrede. Predsjednik redakcionog odbora je Vojin Đuričić ministar u m i predsjednik Društva „Nikola Tesla“, dok su članovi tog odbora istaknuti stručnjaci i profesori beogradskog univerziteta. Uredništvo i uprava nalje se u Beogradu, Kr. Aleksandra 18/1. kamo se šalje preplata.

Geodetski list. — Časopis za geodetsku struku. — Na ovom mjestu ponovo skraćemo pažnju naših čitatelja ovlaštenih inženjera i pripravnika na Geodetski list koji izlaski u Zagrebu već drugu godinu i koji u našoj praksi i računaju geodetskoj struci vrlo u volnu funkciju, jer u njemu saraduju naši najpoznatiji stručnjaci. Preplata na časopis iznosi tek Din 50.— godišnje, a budući je dosada odvoj preplata prilično slab to želimo i sa ovom naglašiti da je naša inženjerska djelatnost da preplatom a i razradjenim poduzetno važna mlinaju tog stručnog časopisa u banovini Hrvatskoj.

PREGLED ČASOPISA

TEHNIČKI VESNIK. — List za prikaze, novosti i radove iz tehnike prakse i nauke. — Službeni organ Beogradске inženjerske komore. Beograd 1940.

Broj 7. — Sagoravanje lignita (Ing. D. M. Savić). — Sumarsko-policijska služba u kraljevini Jugoslaviji (Dr. Ing. D. St. Jovanović). — Opšti uslovi u Nemačkoj (nastavak). — Administrativne i sudske odluke. — Zakoodavstvo. — In memoriam (Ing. Svetozar Arandelić). Službeni deo.

Broj 8. — O uzročima viškova pri izvršenju arhitektonskih objekata (Arch. D. Z. Juričić). — Stan kao inicijator čovekove aktivnosti i progressa (Ing. M. Ivacić). — Sagoravanje lignita (Ing. D. M. Savić). — Imena, koje se nameću (Ing. Al. Acović). — Administrativne i sudske odluke. — Beletke. — Socijalno osiguranje. — Nove knjige. — Službeni deo. — Pregled štampe.

TEHNIČKI VESNIK. — List za prikaze, novosti i radove iz tehnike prakse i nauke. Službeni organ Beogradске inženjerske Komore. Beograd 1941.

Broj 1. — Eričko u tehničkom (Ing. Al. Acović). — Sagoravanje lignita (Ing. D. M. Savić). Izbrani sud Beogradске inženjerske komore (D. Jovanović). — Da li nacrt Uredbe o izvođenju regulacionog plana Beograda ima pravne važnosti? (Ing. J. Obradović). — Beletke. — Naši na poslu. — Administrativne i sudske odluke. — Nove knjige. — Pregled štampe. — Službeni deo. — Iz uredništva.

Broj 2. — Park za telesno vaspitanje (Dr. Ing. K. Petrović). — Livenje bronce i aluminijuma za vazduhoplovstvo (Dr. Ing. I. Hercigonja). — Imena, koje se nameću (Ing. Al. Acović). — Problemi uređenja Beograda. — Beletke. — Naši na poslu. — Administrativne i sudske odluke. — Nove knjige. — Službeni deo. — Pregled štampe.

Broj 3. — Na početku građevinske sezone (Ing. I. Kostić). — Za reorganizaciju naše željezničke statistike (Ing. S. Matić). — Izrada dubokog šabta kolektora u divnom pesku (Ing. K. V. Stanković). — Livenje bronce i aluminijuma za vazduhoplovstvo (Dr. Ing. I. Hercigonja). — Imena ugovora — Naš izdavač (Ing. A. M. Simić). — Iz ministarstva građevina (Ing. Al. Acović). — Naši sudinari (Arch. B. Marinović). — Naši na poslu. — Beletke. — Nove knjige. — Administrativne i sudske odluke. — Službeni deo. — Pregled štampe. — Iz uredništva.

INŽENJER. — Glasnik Saveza inženjerskih društava Kraljevine Jugoslavije, Zagreb 1940.

Broj 5 i 6. — Iz uredničke perspektive. — Dopisi uredništva. — Društvene vijesti. — † Ing. Novak Popović. — Iz naše industrijske i građevne djelatnosti. — Privredne i tehničke vijesti. — Zakoni, norme i propisi. — Prilog A: Poprečni profili rečnih pristaništa (Ing. M. Jančić). — Vodogradbeni laboratorij zavoda za vodne zgrade univerze v Ljubljani (Ing. M. Goljčević). — Nova metoda proračuna armiranog betona (Ing. P. Kečerežević). — Vile paznje kulturno vrata (P. Ugoš). — Pregled knjiga. — Stručne vijesti. — Prilog B: Najveće valjanje lasne isparice sbrtnog kola Fransisove turbine (Ing. S. D. Kerež). — Novije turbine električnih centrala (Ing. V. Kristan). — Moderna teorija kvantne mehanike i njena primjena na teoriju kemijskih valencija (Ing. D. Blanača). — Novi metalurški zavodi u Braunauvju i Lincu. — Stručne vijesti. — Kratke vijesti.

Broj 7 i 8. — Iz uredničke perspektive. — Dopisi uredništva. — Društvene vijesti. — Iz naše industrijske i građevne djelatnosti. — Privredne i tehničke vijesti. — Prilog A: Novogradnja kolodvorske pošte u Zagrebu (Ing. arh. E. Steinman). — Današnje spoznaje o dilatacijama na linjskim spojevima (Ing. I. Katičić). — Arhitektonsko-konstruktivna arhitektura (Ing. arh. N. Molnar). — Arhitektonski natječaji i kriza u arhitekturi (Ing. arh. V. Antolčić). — Pregled knjiga. — Dopisi uredništva. — Stručne vijesti. — Prilog B: Novi putovi srednje elektrotehničke nastave povodom izgradnje elektrotehničkih uređenja Srednje tehničke škole u Zagrebu (Ing. Z. Richtmann). — Moderna teorija kvantne mehanike i njena primjena na teoriju kemijskih valencija (Ing. D. Blanača). — Novije turbine električnih centrala (Ing. V. Kristan). — Pregled knjiga. — Stručne vijesti. — Kratke vijesti.

Broj 9 i 10. — Iz uredničke perspektive. — Stanovništvo jugoslavenskih inženjera i arhitekata po pitanju podizanja stadiona u Beogradu. — Veliki pojmovi. — Društvene vijesti. — Pregled knjiga. — Iz naše industrijske i građevne djelatnosti. — Privredne i tehničke vijesti. — Prilog A: Dvije nove važne mostogradnje u Jugoslaviji I. dio: Tehnolška svojstva materijala. Konstruktivne pojedinosti. Dovoljeni naponi (Prof. Dr. M. Roš). — O dimenzioniranju ločnih konstrukcija na uklan (Ing. S. Lapajne). — Primorska turistička cesta Kraljevica—Novi (Ing. A. Perc). — Pregled knjiga. — Stručne vijesti. — Prilog B: Mogućnost kemijskog ikoristišanja metana s ovrtnom na noviji razvoj kemijske termodinamike (Ing. I. Brichša). — Corvra za izkake motore (Ing. L. Jaeger i cand. Ing. A. Jaeger). — Kontinuirana proizvodnja superoforta (Dr. Ing. R. Podhoršky). — Pregled knjiga. — Stručne vijesti.

GLASNIK JUGOSLAVENSKOG DRUŠTVA ZA PUTOVE. Beograd 1940.

Broj 9. — Novi materijal građevina Danilo Valovič. — Mogućnost izmene oblika u istoj vanjskoj izmjenjivosti pruga i putova prelazima iznad ili ispod pruge (Ing. N. Laseva). — Uspoređenje varijanta pri izboru pravca novog puta (Ing. P. Serdžijev). — Ka Elanku g

Ing. Petra Serdžijev: »Uspoređenje varijanta pri izboru pravca puta«. — Prioritetnost u politici gradjenja modernih kolovoza na putovima (Ing. D. Kapf). — Autobusom kroz Italiju i Svajcaruku (Ing. D. Petrović). — Bibliografija. — Vesti i saopštenja iz Društva. — Nadzornici putova i putari u službi održavanja putova.

Broj 10. — O javnim radovima na putovima kod nas (Ing. B. Stanojević). — Principi za kategoriziranje putova u pogledu trase, elementa i kolovoza (Ing. B. Stanojević). — Izvođenje zemljanih radova na putovima sa savremenim kolovozima (Ing. S. Stambolić). — Autobusom kroz Italiju i Svajcaruku (Ing. D. Petrović). — Bibliografija. — Vesti i saopštenja iz Društva. — Iz strane stručne literature. — Nadzornici putova i putari u službi održavanja putova.

Broj 11. — Planarna sedmica Jugoslovenskog društva za putove. — Akcija javna uprave Jugoslovenskog društva za putove za ostvarenje zaključaka donetih na planiranoj sednici. Predaja rezolucije poštovnom Ministru građevina. — Aktuelna potreba boljeg održavanja državnih i banovinskih putova (Ing. B. Bouček). — O putnoj mreži u Dalmaciji i saleda (na teritoriju Ispostave Banke vlasti banovine Hrvatske) (Ing. D. Stella). — Autobusom kroz Italiju i Svajcaruku (Ing. D. Petrović). — Vesti i saopštenja iz Društva. — Konferencija o putovima u Splitu. — Iz strane stručne literature. — Pregled knjiga i časopisa. — Belemke. — Nadzornici putova i putari u službi održavanja putova.

Broj 12. — Prvi decembar. — O programu za uređenje putova u Dumavoj banovini (Ing. D. Gasparini). — O prihodima i stanju državnog fonda (Ing. M. Marković). — Trasanje izgradnja drž. puta br. II. dionice Zagreb—Samobor—Slovenska granica (Ing. V. Bedeković). — Građenje međunarodnog puta London—Istanbul kroz Jugoslaviju (Ing. B. Stanojević). — Autobusom kroz Italiju i Svajcaruku (Ing. D. Petrović). — Vesti i saopštenja iz Društva. — Belemke. — Pregled knjiga i časopisa. — Nadzornici putova i putari u službi održavanja putova.

GLASNIK JUGOSLAVENSKOG DRUŠTVA ZA PUTOVE. Beograd 1941.

Broj 1. — Uticaj sabiranja na razvrat gradjenja putova. — Značaj modernih putova. — Rad društva sa putove u vezi sa putogradnjom (Ing. B. Stanojević). — Nekoliko reči o izradi novog državnog puta Beograd—Zagreb (Ing. P. Serdžijev). — Kontrola sastava betonske mešavine (Ing. M. Vučković). — Autobusom kroz Italiju i Svajcaruku (Ing. D. Petrović). — Iz strane stručne literature. — Vesti i saopštenja iz Društva. — Pregled knjiga i časopisa. — Most na razi Taci kod Budvećev. — Nadzornici putova i putari u službi održavanja putova.

Broj 2. — Građenje modernih kolovoza u Beogradu (Ing. Z. Rudić). — Pomeranje trase puta po poprečnim profilima u krivinama, usled promene poluprečnika (Ing. R. Sokić). — Kontrola sastava betonske mešavine (Ing. M. Vučković). — Autobusom kroz Italiju i Svajcaruku (Ing. D. Petrović). — Vesti i saopštenja iz Društva. — Lične vijesti. — Pregled knjiga i časopisa. — Nadzornici putova i putari u službi održavanja putova.

S. E. P. — Časopis Saveza električnih proizvođača Kraljevine Jugoslavije. Beograd 1940.

Broj 18. — Elektrifikacija Jugoslavije in načrt Uredbe o pospešivanju proizvodnje električne energije (Ing. T. Levičnik). — Oho postupka pri odobranju planova za male električne instalacije (Ing. V. Petrović). — Polaganje rečnih kablova u Dunav za dalekovod Zemun—Pančevo (Ing. V. D. Veljković). — Optični ulovi za isporuku električne energije. — Magnetsko polje Gos fi (Ing. M. Milovanović). — Finansijski i pravna obaveštenja. — Privredni indeksi. — Razne vesti. — Statistika. — Personalne vesti. — Knjige i časopisi. — **Broj 19.** — XI. Glavna skupština saveta električnih preduzeća kraljevine Jugoslavije. — Gene električne energije u vezi sa povećanjem vrednosti uticajnih faktora. — Magnetsko polje — Gos fi (Ing. M. Milovanović). — Dva nova uređaja u primenjenoj elektrotehnici (Ing. D. Petrović). — Nesretni slučajevi u električnim postrojenjima (Ing. J. Ledvinka). — Jednobrazno elektrotehničke oznake. — Finansijski i pravna obaveštenja. — Privredni indeksi. — Razne vesti. — Personalne vesti. — Knjige i časopisi.

ELEKTROTEHNIKA. List za elektrotehniku i strojarstvo. Zagreb 1941.

Broj 1. — Opis automatskih tlačnih sklopa prema patentu Vogel-Pumpwerke i postrojenja za opskrbu vinkovačkog kolodvora vodom, koje je isporučila tvrtka «Elin» d. d., Zagreb u god. 1939. — Automatske hidrocentrale. — Kako treba izvesti električnu instalaciju u kinematografu. — Svačice. — Radiotehnika. — Društvene vijesti.

Broj 2. — Utjecaj tehnike i stroja na ljudsku kulturu (Prof. Dr. E. Sladović). — »Dvadeseto stotele — stotele automata« (Kand. ing. S. N. Stojković). — Opis automatskih tlačnih sklopa prema patentu Vogel-Pumpwerke i postrojenja za opskrbu vinkovačkog kolodvora vodom, koje je isporučila tvrtka «Elin», Zagreb u god. 1939. — Literatura. — Utičaji sa Hipikaljama za priključne kutije. — Automatski telefoni. — Društvene vijesti.

SUMARSKI LIST. Zagreb 1940.

Broj 11. — Motivi za studij šumarstva (Dr. N. Neidhardt). — Suma i meteorska voda (Ing. R. Rošić). — Manuelni rad u šumskoj privredi (Ing. S. Frančičković). — Saopštenja. — Lične vijesti (Uspomeni Ing. Jovana Metelca). — Promjene u službi. — Iz Društva. — Polovnik za onvanje i rad klubova Hrvatskog šumarskog društva. — Iz administracije.

Broj 12. — Kosa i šuma (Ing. A. Perušić). — Savremeni problemi uređivanja šuma u Njemačkoj (Ing. S. Frančičković). — Saopštenja. — Lične vijesti. — Iz društva. — Književnost.

HRVATSKI SUMARSKI LIST. Zagreb 1941.

Broj 1. — Šumarsko-dendrološke bilješke iz područja Malinska—Glastvok na otoku Krku (Prof. Dr. A. Perušić). — Drvo i rat (Ing. V. Koprivnik). — Saopštenja. — Iz društva. — Lične vijesti. — Ispiti. — Književnost. — Razno.

Broj 2. — O »trećem« aralu Pančičeve omerike u

Drobnjacima (Ing. P. Fukarek). — O danima posumljanja u Americi (Ing. V. Delić). — Lične vijesti. — Iz društva. — Književnost. — Razno.

Broj 3. — In memoriam Tomi Zaharovicu. — Računanje koordinatnih razlika u poligonimk vlačima kan i nekih drugih razisa logaritmičkim računalom (Dr. M. N. Neidhardt). — Uzroci bespravne vjeze drveta i njihovo uklanjanje (Dr. Ing. Z. Vajda). — Saopštenja. — Iz društva. — Lične vijesti. — Promjene u službi. — Književnost. — Razno.

GEODETSKI LIST. Zagreb 1940.

Broj 3. — Poprečne cilindrične konforme koordinate (Prof. Ing. S. Horvat). — Ispitivanje deformacija na fotografskoj ploči, snimljenoj iz aviona, sa primjenom Tissot-ove indikatrikse (Prof. P. N. Abakunović). — Presjecanje naprijed na mašini (Prof. N. Neidhardt). — Dijeljenje trapeza paralelno sa srednjicom (Prof. Ing. S. Horvat). — Informativni dio.

Broj 4. — Opća privredna karta ili katastarski premjer (Prof. Ing. Stj. Horvat). — Ispitivanje deformacija na fotografskoj ploči, snimljenoj iz aviona sa primjenom Tissot-ove indikatrikse (Prof. A. P. Nikolaj). — Agrarne operacije (Ing. R. Golobovič). — Računanje i dijeljenje table raznog boniteta (Prof. Ing. Stj. Horvat). — Računanje sa jednom nepravilnom medom (Prof. Ing. Stj. Horvat). — Stručne vijesti. — Vijesnici naših društava. — Knjige i časopisi. — Osobne vijesti.

GRAĐEVINSKI VIJESNIK. List za arhitektonsko i tehničko gradnje. Zagreb 1941.

Broj 1. — »X. godišnje «Građevinskog vjesnika. — Adaptacija »Velike kavane« u Zagrebu (arh. H. Vichra). — Konstrukcije za adaptaciju »Velike kavane« u Zagrebu (Dr. Ing. P. Krajičniković). — Natječaji. — Zakonodavne i pravilnici — uredbes. — Vijesti. — Tehničke vijesti. — Literatura. — Pregled časopisa. — Pregled javnih licitacija i privatne građevne djelatnosti.

Broj 2. — O toplinskoj tehnici u našem graditeljstvu (Ing. arh. E. Steinman). — Unska pruga Bihać—Kain (Ing. B. J.). — Građevna katastrofa u Zagrebu (Ing. D. L.). — Prof. Ing. Josef Rieger — umro. — Savremeni problemi. — Natječaji. — Tehničke vijesti. — Literatura. — Pregled časopisa. — Pregled javnih licitacija i privatne građevne djelatnosti.

CIGLARSKI VIJESNIK Saveza ciglara banovine Hrvatske. Zagreb 1941.

Broj 1. — Opekarska privreda i novo doba (Prof. Ing. F. Brozović). — Mehaniziranje i savremeni strojevi u opekarskoj industriji (R. Raupach). — Zaključna sjednica vijeća Industrijske komore u Zagrebu u godini 1940. — Građevna djelatnost. — Građnja tehničkog fakulteta u Zagrebu. — Narodno gospodarstvo i socijalna politika. — Stručne obavješnice bilješke.

Broj 2. — Ilači zahvat Banke vlasti u privredi. — Mehaniziranje i savremeni strojevi u opekarskoj industriji (R. Raupach). — Drvo kao orogjev (Ing. A. Perušić). — Građevna djelatnost (Prof. Ing. F. B.). — Nova regulatorna osnova. — Narodno gospodarstvo i socijalna politika.

METALURGIJA. — List za unapređenje industrije i trgovine gvožđa i metala. — Beograd 1941.

Broj 1—2. — Natjecanje oko „Jugoslovenskog željeza“ (Z. Martinković). — Nalaz privreda sutra (D. Pejić). — Sovjetski Savez pristupa gradnji fabrike tekstilnih mašina. — Razmatranja povodom sanjivanja „Pohiba“ (Prof. V. Rosenber). — Racionalno iskorištavanje uglja u Neuačkoj. — Bile kovine (Ing. A. Kokorev). — Odrjeđivanje dimenzija visokih peći (Prof. M. A. Pavlov). — Oplemenjenji gvozdni liv (Ing. D. Veličković). — Otko finansiranja izdatka za zemaljsku odbranu. — Aktuelne glase. — Racionalno iskorištenje mašina alata (Ing. M. G. Martić). — Petgodišnji plan Beogradske opštine za poboljšanje saobraćaja. — Ulicaj natrijum-hidroksida na lijevanje pluća od legure aluminija (Ing. M. B. Pavjević i Ing. Z. D. Pratić). — Izrada lanaca bez savijanja. — Pregled štampe. — Domaći pregled. — Inostrani pregled. — Javni radovi. — Malo o Albaniji. — Izvještaji s tržišta.

Broj 3. — Jalov posao (Z. Martinković). — Posljednja predratna godina u našoj metalurgiji (Prof. V. Rosenber). — Državna fabrika cementa (Dr. A. Despić). — Odrjeđivanje dimenzija visokih peći (Prof. M. A. Pavlov). — Najnovija turbo-električna parna lokomotiva jačine 5000 KS (Ing. D. Herzmantirjević). — Sprečavanje mašinskih potresa (Ing. E. D. Džimić). — Fabrikacija gvožđa. — Aktuelne glase. — Neoksidirajući čelik i njegova primena (Ing. S. A. Marković). — Pregled štampe. — Domaći pregled. — Inostrani pregled. — Javni radovi. — Izvještaji s tržišta.

OD UREDNIŠTVA

Vijesnik inženjerskih komora banovine Hrvatske predstavlja se ovdje svojim čitateljima u novom rahu. Promjena članarine, reorganizacija lista te priprema i sredstvoje izvještaja za godišnju glavnu skupštinu bili su uzrokom da „Vijesnik“ u ovoj godini nije mogao izaći ranije. Ove godine uređivačstvo ponovo apelira na članove komora i prijatelje, da ih odmah uplate u komorskom vijesniku, koji treba da bude ogledalo ruda i

SADRŽAJ: *Posvi na glavne godišnje skupštine. — Donošenje novih ustava za izvođenje građevnih radova u banovini Hrvatskoj (Ing. Stj. Savits-Nossan). — Unapređenje tehničke djelatnosti kod nas (Dr. M. Pasinković). — Konferencija privrednika o normativizaciji u Zagrebu (Ing. D. Math). — Izvještaj o savjetnom putu E. Štepanovića zaklade Ing. Rudolfa Neumanna (Ing. V. Blavner). — In memoriam inženjera Ing. Muzara. — Stručne vijesti. — Tehničke vijesti. — Privredne vijesti. — Razne vijesti. — Školske vijesti i smjelenja. — Pobjinici. — Pogovori i izdavanja. — Zakoni, uredbes, naredbe, pravilnici, norme. — Literatura. — Pregled časopisa. — Od uredništva.*

Vlaski i izdavač: Međukomorski odbor inženjerskih komora banovine Hrvatske. — Izlazi mjesečno. — Pretplata godišnje: Din 60.—, polugodišnje Din 30.—, pojedinačni broj Din 10.— Uredništvo i uprava u Zagrebu, Pirovčičeva ul. 4. Inženjerski dom. — Glavni i odgovorni urednik: Ing. Stjepan Savits-Nossan, Zagreb, Trnčkova ulica 11. — Tiskar: „Zaklade Tiskare Narodnih Novina“ u Zagrebu. — Za tiskaru odgovara Anđelko Delak, Vuko-tinovičeva ulica 7.

težnja volatelnih inženjera kao samostalnih odgovornih djelatnika na tehničkom području. Nije moguće da uredništvo sama uspije ispuniti list za potrebnim sadržajem te je za to potrebna saradnja svih. Tom prilikom apeliramo i na inženjere u javnoj službi, koji želimo zainteresirati za Vijesnik inženjerskih komora banovine Hrvatske i kojima stupce nekoga glasila rado stavljamo na raspoloženje.

Da se usmogne osigurati financiranje komorskog vijesnika potrebno je, da oglašni dio bude lita opseljni, pa se i za ovoga mjeseta male volatelnih inženjera građevini poduzetnici, poslovođe i tehnički upravitelji u poduzećima. Da svoje privredne izvole oglašiti putem našeg vijesnika. Tim isti vijesnik, a i rad inženjerskih komora, dobio je privredni akcent, a bilo bi pomoglo tehničar i Međukomorskom odboru hrv. inženjerskih komora oko usklađivanja zvanstnih troškova članarine glasila.

Nema sumnje da je inženjerskim komorama potrebno vlastito glasila, pa zato treba svatko da poradni na svom mjestu, da bilo saradnjom, preplatom ili oglašivanjem moratno i materijalno podpomogne glasilni svoga stelača u banovini Hrvatskoj.

Tvribe i poduzeća, koja oglašuju u našem vijesniku, usmerno i za ovog mjeseta najtoplije preporučiti svim članovima inženjerskih komora, da se pri nabavi svojih potrebitna preventivno njima posluše.

POZIV NA UPLATU ČLANARINE!

Umoljavamo se članovi Zagrebačke inženjerske komore da uplate na račun tekuće godine 1941. polugodišnju članarinu prema osnovici iz god. 1940. — Za pokrivenje troškova komore potrebnom je redovito uplaćivanje članarine. Nove odmjera članarine za god. 1941. uslijediti će nakon održane godišnje glavne skupštine prema predlozima pojedinih stručnih sekcija.

Tajništvo komore.

IMENIK

ČLANOVA ZAGREBAČKE INŽENJERSKE KOMORE

(STANJE I. SIJEČNJA 1941.)

I. Građevinski inženjeri

- Ing. Adler Koloman,* Pakrac.
Ing. Aljinović Josip, Zagreb, Derentinaova ul. 29. Tel. 32—61.
Ing. Babić Leo, Sušak, Strossmayerova ul. 6. Tel. 4—17.
Ing. Bakrač Ante, Zagreb, Medvedgradska ul. 64. Tel. 23—550.
Ing. Balley Vladimir,* Zagreb, Masarykova ul. 18. Tel. 23—484.
Ing. Baretić* Ivan, Nova Gradiška.
Ing. Basler Dragutin, Vinkovci.
Ing. Bezić Marin, Zagreb, Ivankičeva ul. 6. Tel. 39—35.
Ing. Božičević Melko, Zagreb, Goljak 30-A. Tel. 31—55.
Ing. Brozović Franjo, Zagreb, Medveščak 45. Tel. 87—81.
Ing. Bulić Ivo, Zagreb, Ilica 155.
Ing. Caraculati Amadeo, Zagreb, Vukotinovičeva ul. 7. Tel. 32—94.
Ing. Cernjak Stjepan,* Zagreb, Jelačićev trg 15. Tel. 24—176.
Ing. Crnić Mate,* Zagreb, Dvorničeva ul. 3. Tel. 23—933.
Ing. Čvrlina Ilija, Zagreb, Radišina ul. 9. Tel. 69—76.
Ing. Cap Vladimir, Ogulin.
Ing. Dimitrijević Nikola, Zagreb, Petrova ul. 40.
Ing. Dominik Maks,* Krapina.
Ing. Draganić Antun, Karlovac, Zrinski trg 12. Tel. 61.
Ing. Dubsy Jaromir, Zagreb, Kraljice Marije ul. 32. Tel. 69—04.
Ing. Dvornik Dragutin, Karlovac, Zrinski trg 8.
Ing. Dvoržak Rikard, Zagreb, Palmotičeva ul. 13. Tel. 67—60.
Ing. Emeljanov Sergej, Zagreb, Kumčićeva ul. 1.
Ing. Fijember Mirko, Zagreb, Borovina ul. 4. Tel. 67—07.
Ing. Fleck Vladimir, Zagreb, Karadićeva ul. 1. Tel. 33—97.
Ing. Franjetić Radoslav, Zagreb, Trg Kralja Petra 5. Tel. 73—51.
Ing. Freundlich Ljudevit, Osijek.
Ing. Friedländer Mihajlo, Varaždin, Masarykova ul. 8. Tel. 15.
Ing. Friedmann Armin, Zagreb, Vlaška ul. 68-A. Tel. 22—505.
Ing. Fuchs Antun, Belišeć.
Ing. Funtak Fran,* Vukovar, Aleksandrova ul. 22.
Ing. Gavrin Pavao, Šašine—Durdanovac, Nalička industrija dora d. d.
Ing. Greiner Teodor, Zagreb, Gajeva ul. 17. Tel. 93—26.
Ing. Gross Gustav, Zagreb, Masarykova ul. 11. Tel. 75—40.
Ing. Heček Filip, Karlovac, Zrinski trg 8.
Ing. Helebrant Miroslav, Zagreb, Borovina ul. 19. Tel. 71—80.
Ing. Helfman Albreht, Zagreb, Dukljaninova ul. 1—III. Tel. 22—935.
Ing. Heruc Vilko, Zagreb, Praska ul. 8. Tel. 35—78.
Ing. Herzer Andrija, Slav. Brod, Gunduličeva ul. 5.
Ing. Herzmansky Eduard, Zagreb, Molinska ul. 18. Tel. 23—693.
Ing. Holub Ladislav, Slav. Brod, Svačićeva ul. 2.
Ing. Horvat Franjo, Zagreb, Pavlinovičeva ul. 14. Tel. 23—373.
Ing. Horvat Josip, Zagreb, Maruličev trg 18. Tel. 23—260.
Ing. Janaček Emil, Zagreb, Vlaška ul. 70/A. Tel. 37—85.
Ing. Jeričević Radoslav, Borovo, »Bata« d. d.
Ing. Juranović Ivan, Zagreb, Vovčina ul. 11. Tel. 98—65.
Ing. Juričić Vlado,* Velika, kraj Slav. Požege.
Ing. Jusbičić Stanko,* Osijek, Pejačevićeva ul. 29. Tel. 27—94.
Ing. Kabanik Nikola, Zagreb.
Ing. Kaderavek Artur,* Varaždin, Gajeva ul. 22. Tel. 22.
Ing. Kaiser Alexander, Zagreb, Gajeva ul. 4. Tel. 69—05.
Ing. Keller Ferdo, Zagreb, Vramčeva ul. 21. Tel. 55—20.
Ing. Kollibaš Franjo,* Zagreb, Bolkočičeva ul. 7. Tel. 43—42.
Ing. Korenić Makso,* Zagreb, Zajčeva ul. 31. Tel. 32—03.
Ing. Košak Adolf, Zagreb, Dvorničeva ul. 20. Tel. 45—32.
Dr. Ing. Krajinović Petar, Zagreb, Dukljaninova ul. 1/IV. Tel. 70—84.

- Ing. Krecković Dragan, Zagreb, Dvojničeva ul. 10. Tel. 230-930.
- Ing. Kurtović Ivan, Zagreb, Ratkoga ul. 9. Tel. 24-326.
- Ing. Lang Samuel, Nova Gradiska.
- Ing. Lisovsky Pavle, Slav. Brod, Mešićeva ul. 10. Tel. 81.
- Ing. Mark Nikola*) Cernomelj.
- Tel. 26.
- Ing. Marinović Josip, Sulak.
- Ing. Marčič Nikola*) Cernomelj.
- Ing. Narančić Dušan, Zagreb, Sv. Duh 46.
- Ing. Neuberger Leo, Zagreb, Vrbančićeva ul. 7. Tel. 32-18.
- Ing. Neujahr Vilim, Belišće, Slav. podravske Fejzнице.
- Ing. Neumann Josip, Zagreb, Jelačićev trg 15. Tel. 24-176.
- Ing. Nikolijsky Peter, Zagreb, Bogličeva ul. 10.
- Ing. Novak Ante, Zagreb, Pantovčak 19. Telefon 74-22.
- Ing. Novič Feodor, Zagreb, Boškovičeva ul. 10. Tel. 42-98.
- Ing. Parac Petar, Zagreb, Račičeva ul. 1.
- Ing. Petaj Veljko*) Zagreb, Martićeva ul. 8. Tel. 44-32.
- Ing. Petrović Branko, Karlovac, Stancecova ul. 3. Tel. 79.
- Ing. Piri Ivan*), Osijek, Huttlerova ul. 22. Telefon 33-41.
- Ing. Rechnitzer Otto, Zagreb, Draškovičeva ul. 15. Tel. 22-251.
- Ing. Res Dragutin, Zagreb, Praška ul. 8. Tel. 33-78.
- Ing. Rieszner Valerijan, Zagreb, Tuškanc 21. Tel. 22-935.
- Ing. Saucha Vilim, Daruvar.
- Ing. Scheibel Oskar, Zagreb, Ilica 21.
- Ing. Schwalba Davor, Sulak, Vidikovac 6.
- Ing. Schwalba Milan, Sulak, Strossmayerova ulica 16.
- Ing. Spiller Aurel*) Zagreb, Karadžićeva ul. 3. Tel. 25-422.
- Ing. Stiasny Robert, Zagreb, Braonirova ul. 25.
- Ing. Suchanec Ivan*) Zagreb, Medveščak 35/a.
- Ing. Sudić Marijan, Zagreb, Preradovičeva ul. 3/V. Tel. 74-40.
- Ing. Svjet Georg, Zagreb, Lopašićeva ul. 14. Tel. 38-97.
- Ing. Stubenvol Otto, Vukovar.
- Ing. Szavits-Nossan Stjepan*) Zagreb, Trenkova ul. 11. Tel. 55-05.
- Ing. Szöke Dezider, Zagreb, Pod Zidom 10. Tel. 81-79.
- Ing. Šega Ferdo*) Zagreb, Gajeva ul. 4. Tel. 65-05.
- Ing. Šević Ljudevit, Zagreb, Martićeva ul. 6. Tel. 53-81.
- Ing. Širota Branko, Zagreb, Kumičićeva ul. 2. Tel. 22-412.
- Ing. Sparger Oskar, Zagreb, Krinjavoga ul. 25. Tel. 48-93.
- Ing. Špiler Dragutin*) Zagreb, Gunduličeva ul. 34. Tel. 46-98.

- Dr. Ing. Tartaglia Bruno, Zagreb, Schrotova ul. 11. Tel. 32-09.
- Ing. Trepper Elemer, Zagreb, Zrinjski trg 5. Tel. 73-54.
- Ing. Valujev Boris, Slav. Brod, Tvornica vagona. Tel. 84.
- Ing. Vesely Josip, Crikvenica.
- Ing. Werner Oto, Beočin.
- Ing. Wolkenfeld Hans, Zagreb, Kraljice Marije ul. 2. Tel. 49-50.
- Ing. Zuber Marijan, Zagreb, Vlaška ul. 95. Tel. 23-183.
- *) Opaska: Članovi označeni svježicom imaju ovlaštenje za izvođenje javnih geodetsko-geometrijskih radova po Uredbi 1100-V.

II. Inženjeri arhitekture:

- Ing. Aksmanović Vladoje, Osijek, Strossmayerova ul. 44. Tel. 33-98.
- Ing. Albin Alfred, Zagreb, Demetrova ul. 5. Tel. 56-97.
- Ing. Badovinac Ilija, Zagreb, Ilica 92. dvor. agr. III.
- Ing. Benedič Slavko, Zagreb, Tuškanc 14. Tel. 32-93.
- Ing. Brozina Nikola, Crikvenica.
- Ing. Bučar Stanko, Zagreb, Zagrebački Zbor. Tel. 22-235.
- Ing. Bunić Branko, Zagreb, Vinkovičeva ul. 3. Tel. 24-063.
- Ing. Čota Franjo, Zagreb, Preradovičeva ul. 5. Tel. 96-84.
- Ing. Čorko Josip, Zagreb, Vodnikova ul. 3. Tel. 36-92.
- Ing. Delenardo Milan, Zagreb, Jukičeva ul. 6. Tel. 89-74.
- Ing. Denzler Juraj, Zagreb, Vlaška ul. 43. Tel. 84-16.
- Ing. Doič Emanuel, Zagreb, Mešička ul. 7.
- Dr. Ing. Duić Pavao, Zagreb, Gajeva ul. 2/B. Tel. 79-04.
- Ing. Falus Vjekoslav, Zagreb, Svačićev trg 13. Tel. 97-39.
- Ing. Franječić Zorislav, Zagreb, Baruna Jelačića ul. 3/IV. Tel. 23-036.
- Ing. Gabrić Franjo, Zagreb, Kraljice Marije ul. 23. Tel. 31-77.
- Ing. Gomboš Stjepan, Boškovičeva ul. 36. Telefon 99-51.
- Ing. Greiner Ante, Zagreb, Mošinog ul. 39. Tel. 93-26.
- Ing. Grčić Ante, Zagreb, Preradovičeva ul. 2. Tel. 93-50.
- Ing. Haberle Marijan, Zagreb, Baruna Jelačića ul. 2. Tel. 93-30.
- Ing. Hönigsfeld Ervin, Zagreb.
- Ing. Ibler Drago, Zagreb, Borovina ul. 15. Telefon 79-07.
- Ing. Jaklič Antun, Crikvenica.
- Ing. Kalda Leo, Zagreb, Svačićev trg 4. Telefon 24-166.

- Ing. Kastl Duro, Zagreb, Gunduličeva ul. 34. Tel. 46-98.
- Ing. Kliska Stanko, Zagreb, Preobraženska ul. 2. Tel. 73-31.
- Ing. Kuzić Anđeko, Zagreb, Zvonimirova ulica 23a/V. Tel. 56-51.
- Ing. Korka Jovan, Zagreb, Hatzoza ul. 7. Telefon 60-70.
- Ing. Kunst Rudolf, Zagreb, Tehnički fakultet. Tel. 33-51.
- Ing. Lorber Mozes, Zagreb, Topnička cesta 19. Tel. 67-22.
- Ing. Löwy Slavko, Zagreb, Masarykova ul. 22. Tel. 90-93.
- Ing. Lučić Franjo, Borovo, Tvornica »Bata«.
- Ing. Meixner Ivan, Zagreb, Gajeva ul. 17. Tel. 50-34.
- Ing. Marčelija Ivan, Zagreb, Bašanova ul. 13. Tel. 50-14.
- Ing. Molnar Nikola, Zagreb, Ilica 17. Tel. 96-09.
- Ing. Morandini Valent, Varšidin, Kolodvorska ul. 10.
- Ing. Ostrogović Kazimir, Sulak, Strossmayerova ul. 6.
- Ing. Petrović Bogdan, Zagreb, Novakova ul. 28. Tel. 92-66.
- Ing. Poljorsky Stjepan, Zagreb, Marulićev trg 3. Tel. 34-77.
- Ing. Potočnjak Vladimir, Zagreb, Kozarčeve stube 20. Tel. 77-27.
- Ing. Strgar Oto, Zagreb, Bauerova ul. 26/II.
- Ing. Stričić Zdenko, Zagreb, Račičeva ul. 5. Tel. 73-70.
- Ing. Šterk Vladimir, Zagreb, Pejačevićev trg 17. Tel. 32-92.
- Ing. Superina Božidar, Zagreb, Smičklassesova ul. 19. Tel. 23-887.
- Ing. Tomičić Milan, Zagreb, Trg. Kr. Tomislava 9. Tel. 78-83.
- Ing. Vidmar Vlatko, Sulak, Vila Vidmar.
- Ing. Viličić Vjekoslav, Zagreb, Boškovičeva ulica 24/III. dvorište. Tel. 55-73.
- Ing. Vrkljan Zvonimir, Zagreb, Tehnički fakultet. Tel. 33-51.

III. Kulturalno-tehnički inženjeri:

- Ing. Brückner Julio, Slavonska Orahovica.
- Dr. Ing. Franković Ante, Zagreb, Marulićev trg 17/II. Tel. 54-77.
- Ing. Stadoljev Miho, Zagreb, Kraljice Marije ul. 10. Tel. 22-930.
- Ing. Tolman Aloja, Zagreb, Mošinog ul. 33. Tel. 48-42.

IV. Geodetsko-kulturalno-tehnički inženjeri:

- Ing. Averin Evgenije, Zagreb, Stossova ul. 20. Tel. 82-23.
- Ing. Belacković Ivan, Nova Gradiska.
- Ing. Eki Božidar, Zagreb, Sumarski fakultet. Telefon 33-39.

- Ing. Filičić Nikola, Osijek, Gunduličeva ul. 11.
- Ing. Frolov Viktor, Bjelovar.
- Ing. Mušina Bruno, Osijek, Reinceroza ul. 34. Tel. 23-43.
- Ing. Palčić Branko, Dugošela.
- Ing. Rapajić Vlada, Osijek, Tirišova ul. 17.
- Ing. Treuer Duro, Sl. Brod, Trg. Kralja Petra 16.

V. Strojarski inženjeri

- Ing. Aksmanović Otokar Dragutin, Zagreb, Vrbančićeva ul. 7. Tel. 36-05.
- Ing. Blauhorn Bela, Zagreb, Jurkovičeva ul. 1. Tel. 61-30.
- Ing. Bononclj Josip, Zagreb, Tehnički fakultet. Tel. 38-92.
- Ing. Bresslauer Adolf, Zagreb, Gajeva ul. 5. Tel. 22-641.
- Ing. Crlenjak Milan, Krapina, Krapinska tekstilna industrija d. d. Tel. 6.
- Ing. Crlenjak Vilko, Zagreb, Lopašićeva ul. 11. Tel. 87-69.
- Ing. Crnić Miodrag, Zagreb, Jurkovičeva ul. 8. Tel. 50-72.
- Ing. Deusch Robert, Zagreb, Crničeva ul. 43. Tel. 47-10.
- Ing. Goldscheider Erich, Zagreb, Ivkaničeva ul. 16. Tel. 24-196.
- Ing. Gorjan Aurel, Zagreb, Dalmatinska ul. 6. Tel. 57-19.
- Ing. Gross Stjepan, Osijek, Putnikova ul. 4. Tel. 29-63.
- Ing. Grünwald Josip, Slav. Brod, Trg. Kralja Petra 5.
- Ing. Heinsel Dragutin, Zagreb, Mešuličeva ul. 4. Tel. 23-689.
- Ing. Hergelić Vladimir, Vinkovci, Kralja Aleksandra ul. 93.
- Ing. Hugo Oskar, Zagreb.
- Ing. Jagić Ivan, Zagreb, Ratkajev prolaz 1. Tel. 87-55.
- Ing. Jamnicki Ivan, Đurđinovac, Našička industrija drva d. d.
- Ing. Klančič Aleksander, Zagreb, Grahorova ul. 10. Tel. 50-59.
- Ing. Klein Kornel, Osijek, Vukovarska cesta 27. Tel. 28-74.
- Ing. Koller Robert, Zagreb, Heinslova ul. 40. Tel. 92-74.
- Ing. Koporčić Pavao, Zagreb, Savska cesta 154. Tel. 60-67.
- Ing. Kovat Baltazar, Sulak, Strossmayerova ul. 3/I.
- Ing. Langraf Vladimir, Radišna ul. 18. Telefon 44-60.
- Ing. Marošević Mihovil, Zagreb, Kumičićeva ul. 2. Tel. 63-19.
- Ing. Math Donat, Zagreb, Vramčeva ul. 2. Telefon 43-71.
- Ing. Meiko Viljem, Filipovićevo prilaz 20.
- Ing. Mihajlinec Ivan, Zagreb, Savska cesta 18. Tel. 71-90.
- Ing. Neuberger Pavao, Zagreb, Jelačićev trg 5.
- Ing. Neutra Josip, Slav. Brod, Aleksandrova ul. 2.

- Ing. Novaković Josip, Zagreb, Buconjićeva ul. 25. Tel. 22-490.
 Ing. Njemečovsky Benjamin, Zagreb, Solovjevljeva 18. Tel. 37-38.
 Ing. Prica Svetislav, Zagreb, Palmotićeva ul. 32. Tel. 50-72.
 Ing. Purić Josip, Zagreb, Petrova ul. 153. Telefon 24-005.
 Ing. Rajh Pavao, Osijek, Jegerova ul. 8. Tel. 29-63.
 Ing. Reich Ivan, Osijek, Ljvjevska ul. 29-63.
 Ing. Rifer Dragutin, Bos. Brod, Standard Vacuum Oil Comp.
 Ing. Rihtman Ivan, Zagreb, Ilica 17. Tel. 96-09.
 Ing. Rubinstein Antun, Zagreb, Buljićeva ul. 12. Tel. 22-559.
 Ing. Simović Krunoslav, Zagreb, Boškovića ul. 32. Tel. 63-06.
 Ing. Singer Eugen, Zagreb, Klaićeva ul. 30/I.
 Ing. Somogyi Teodor, Sušak, Tvornica papira.
 Ing. Sonns Rajmund, Zagreb, Posilovića ul. 6.
 Ing. Szabo Mladen, Zagreb, Margaretkina ul. 3.
 Ing. Škrinjarić Zdravko, Zagreb, Kraljice Marije ul. 16. Tel. 51-42.
 Ing. Šrepić Vladimir, Zagreb, Jurjevska ul. 18. Tel. 32-10.
 Ing. Tolnauer Karlo, Zagreb, Vlaška ul. 133. Tel. 81-85.
 Ing. Vasić Kamenko, Zagreb, Martićeva ul. 21. Tel. 90-48.
 Ing. Zaharia Robert, Zagreb, Gundulićeva ul. 34. Tel. 46-98.
 Ing. Zoričić Mladen, Slav. Brod, Lisinskoga ul. 8.

VI. Brodarski inženjeri

- Ing. Silović Stanko, Sušak, Pećine 24.

VII. Elektrotehnički inženjeri

- Ing. Bjeļovoučič Petar, Zagreb, Medulićeva ul. 40. Tel. 21-908.
 Ing. Borolić Zvonimir, Zagreb, Svačićev trg 8. Tel. 22-051.
 Ing. Bradat Mirko, Zagreb, Trg. Kralja Tomislava 4.
 Ing. Čekuš Juraj, Zagreb, Žerjavićeva ul. 12. Tel. 66-33.
 Ing. Centić Franjo, Karlovac, Gradska električna centrala.
 Ing. Curtin Ivan, Zagreb, Vlaška ul. 6. Tel. 48-89.
 Ing. Damaška Vladimir, Varaždin, Tekstilna industrija d. d. Tel. 7.
 Ing. Filipović Bolidar, Zagreb, Palmotićeva ul. 35. Tel. 76-23.
 Ing. Galetović Stjepan, Buljićeva ul. 3. Telefon 24-196.
 Ing. Gere Andrija, Zagreb, Gundulićeva ul. 40. Tel. 24-908.
 Ing. Gorjan Rikard, Zagreb, Cavtatska ul. 18.
 Ing. Grass Džordž, Beočin, Fabrika cementa.
 Ing. Gregorić Teodor, Borovo »Bata« d. d.
 Ing. Gross Friedrich, Zagreb, Lopašićeva ul. 11. Tel. 22-055.

- Ing. Hankonyi Stjepan, Zagreb, Svihovac, 10. Tel. 97-81.
 Ing. Herrmann Ivan, Zagreb, Bijenička cesta 21. Tel. 22-748.
 Ing. Horvat Juraj, Zagreb, Tehnički fakultet. Tel. 33-51.
 Ing. Horvat Vinko, Zagreb, Gundulićeva ul. 63. Tel. 23-233.
 Ing. Izaković Ivan, Zagreb, Trg. Kralja Tomislava 14. Tel. 83-56.
 Ing. Jenko Oskar, Zagreb, Buconjićeva ul. 13. Tel. 46-82.
 Ing. Killer Vilko, Zagreb, Bogovićeva ul. 1. Jugo. Siemens d. d. Tel. 22-146.
 Ing. Korporić Hrvoje, Zagreb, Zvonimirova ul. 57. Tel. 23-077.
 Ing. Krajinac Karel, Podušec, Tvornica portland cementa.
 Ing. Krschmer Edo, Zagreb, Buljićeva ul. 6. Tel. 69-68.
 Ing. Leskovar Marijan, Zagreb, Drakovića ul. 62. Tel. 41-74.
 Ing. Majer Vjekoslav, Zagreb, Blaškova ul. 4. Tel. 24-444.
 Ing. Mandić Dragutin, Zagreb, Dvorničićeva ul. 16. Tel. 71-90.
 Ing. Marčić Novak, Dugareska, Tvornica prednja i tkanja pamuka d. d.
 Ing. Martelić Petar, Zagreb, Medulićeva ul. 40. Tel. 24-908.
 Ing. Mihajlov Juraj, Zagreb, Vinkovića ul. 33. Tel. 73-62.
 Ing. Milošević Ljubomir, Borovo, Bata Jugoslav. tvornice gume d. d.
 Ing. Montina Edgar, Osijek, Jegerova ul. 10. Tel. 5-87.
 Ing. Moretti Ivan, Zagreb, Dvorničićeva ul. 25. Tel. 64-50.
 Ing. Obuhov Boris, Zagreb, Medulićeva ul. 40. Tel. 24-908.
 Ing. Pehovnik Miroslav, Osijek, Tvornica šibica.
 Ing. Plavec Viktor, Zagreb, Babušićeva ul. 10. Tel. 74-41.
 Ing. Polak Josip, Zagreb, Beogradska ul. 14.
 Ing. Radulović Ivan, Sušak, »Elektra« d. d. Tel. 18.
 Ing. Reich Feliks, Zagreb, Bogovićeva ul. 3. Tel. 35-35.
 Ing. Ribić Božidar, Zagreb, Križanićeva ul. 15. Tel. 82-90.
 Ing. Richtmann Zvonimir, Zagreb, Podolje 24. Tel. 54-77.
 Ing. Singer Ernest, Zagreb, Jagićeva ul. 11.
 Ing. Singer Ljudevit, Karlovac, Banija 8. Tel. 1-66.
 Ing. Soukup Miroslav, Zagreb, Binkinjeva ul. 21. Tel. 63-20.
 Ing. Stern Danko, Zagreb, Ilica 104.
 Ing. Vutač Ivan, Zagreb, Bosanska ul. 21. Tel. 95-02.
 Ing. Zahradka Raoul, Zagreb, Gundulićeva ul. 36.
 Ing. Zepić Vladimir, Zagreb, Gregorijanceva ul. 46. Tel. 46-41.

VIII. Rudarski, rudarsko-mjerjački i topionički inženjeri

- Ing. Gaisko Emil, Caprag, Rudarsko udruženje talionica.
 Ing. Galetić Ante, Varaždin, Vrazova ul. 31.
 Ing. Ivanek Ivan, Bodinčina, »Udruženje rudnici i talionica a. d.«
 Ing. Jančić Leon, Beočin, Fabrika cementa.
 Ing. Klemenčić Alojzije, Zagreb, Dubrovačka ul. 72.
 Ing. Klac Jozef, Zagreb, Veberova ul. 1.
 Ing. Kulyk Roman, Zagreb, Zvonimirova ul. 7.
 Ing. Mešarović Ladislav, Zagreb, Gajeva ul. 47.
 Dr. Ing. Raubar Dragutin, Zagreb, Palmotićeva ul. 27/IV. Tel. 49-89.
 Ing. Robož Oskar, Beletinec, z. p. Turčin.
 Ing. Schüberl Eugen, Galuhovec, »Goluhovečki ugljenici d. d.«
 Ing. Tomac Miroslav, Novi Sinsk, Vrazova ul. 8. »Rudarsko udruženje talionica«.
 Dr. Ing. Turina Ivan, Zagreb, Zelengaj 39. Tel. 80-21.
 Ing. Uhljić Otokar, Ivanec, »Hrv. rudarsko d. d.«
 Ing. Urbanec Karlo, Pitomača.
 Ing. Wenko Josip, Zagreb, Malinova ul. 12. Tel. 22-548.

IX. Inženjeri za tehničku kemiju i tehnologiju

- Ing. Alajpović Radovan, Zagreb, Lorkovića ul. 10. Tel. 60-72.
 Ing. Arnsstein Hugo, Zagreb, Solovjevljeva ul. 16. Tel. 23-558.
 Ing. Bahić Zvonimir, Sušak, Prijestolonasljednikovo štaliste 31.
 Ing. Bašč Andor, Zagreb, Samoborska cesta 20. Tel. 33-91.
 Ing. Brajković Vladimir, Zagreb, Tomatićeva ul. 1. Tel. 59-46.
 Ing. Brichta Ivan, Zagreb, Radnička cesta 43. Tel. 24-548.
 Ing. Dracenko Marija, Zagreb, Erdeljeva ul. 9/I.
 Dr. Ing. Dreksler Josip, Beočin, Fabrika cementa.
 Ing. Ečićević Velizar, Borovo »Bata« d. d.
 Ing. Fischer Ferdo, Zagreb, Zvonimirova ul. 19. Tel. 24-357.
 Ing. Fischer Walter, Caprag, Anglo-jugosl. petrol. d. d.
 Ing. Fuča Nikola, Zagreb, Kraljice Marije ul. 21. Tel. 74-41.
 Ing. Fugger Vjekoslav, Zagreb, Derečinova ul. 27. Tel. 85-01.
 Ing. Gergely Ernest, Osijek, Masarykova ul. 4.
 Ing. Jamnický Fedor, Zagreb, Vinkovića ul. 24. Tel. 24-286.
 Ing. Kabiljo Danilo, Borovo »Bata« d. d.
 Ing. Karaman Mirko, Zagreb, Vojnovićeva ulica 38/II.
 Ing. Kavčnik Leon, Topusko.
 Ing. Krajovan Vojislav, Zagreb, Bauerova ulica 16/IV. Tel. 36-51.
 Ing. Liebermann Marko, Sinsk, Preradovića ul. 2. Tel. 76.

- Ing. Lorković Radoslav, Zagreb, Radnička cesta 43. Tel. 24-548.
 Ing. Lukjanov Arkadij, Zagreb, Marulićev trg 13. Tel. 59-46.
 Ing. Matušter Mihajlo, Zagreb, Branimirova ul. 39. Tel. 23-858.
 Ing. Moser Ervin, Zagreb, Mesnička ul. 13. Tel. 77-70.
 Ing. Podnar Đuro, Osijek, Frankopanova ul. 95.
 Ing. Rado Stjepan, Zagreb, Heinzelova ul. 33. Tel. 29-841.
 Ing. Rečnitzer Antun, Podušec, Tvornica portland cementa. Tel. 23-359.
 Ing. Rendeli Viktor, Zagreb, Radnička cesta 43. Tel. 24-548.
 Ing. Spalatin Ivo, Savski Marof, Tvornica česte i pjene.
 Ing. Šiftar Ivan, Caprag, Anglo-jugosl. petrolejsko d. d.
 Ing. Schmeidek Slavko, Zagreb, Domobrankska ul. 11. Tel. 84-53.
 Ing. Schwarz Artur, Zagreb, Fijanova ul. 10.
 Dr. Ing. Taussig Ivan, Zagreb, Langov trg 2/II. Tel. 41-70.
 Ing. Vukelić Milan, Zagreb, Gundulićeva ul. 34. Tel. 76-94.
 Ing. Zerdik Mladen, Zagreb, Boškovića ul. 3. Tel. 22-241.

X. Kemičari filozofi

- Dr. phil. Kornfeld Pavle, Beočin, Fabrika cementa.
 Dr. phil. Ladany Eugen, Zagreb, Cankarova ul. 28. Tel. 30-90.
 Dr. phil. Marić Albert, Bosanski Brod, Standard Vacuum-Oil Comp.

XI. Šumarski inženjeri

- Ing. Asančić Ivan, Drenje, srez Dakovo.
 Ing. Belov Dimitrije, Nalčice.
 Ing. Ficko Dragutin, Trnava, srez Dakovo.
 Ing. Ebenšoh Ivan, Hok.
 Ing. Jofovec Adolf, Zagreb, Marulićev trg 18. Tel. 23-452.
 Ing. Juvančić Ivan, Biliće.
 Ing. Kajič Drago, Zagreb, Medulićeva ul. 32. Tel. 45-06.
 Ing. Kolibaš Rudolf, Zagreb, Fijanova ul. 12. Tel. 30-54.
 Ing. Kučić Vilim, Skrad.
 Ing. Prutoklitov Nikolaj, Biliće, S. H. Gutman d. d.
 Ing. Rohr Petar, Našice.
 Ing. Rukavina Branko, Pakrac.
 Ing. Samić Josip, Valpovo.
 Ing. Sulimanović Drago, Zagreb, Savska cesta 158. Tel. 45-96.
 Ing. Stefović Josip, Križevci.
 Ing. Wundsam Aleksander, Zagreb, Trg. Kralja Petra I. Tel. 44-30.

XII. Ovlašteni inženjeri geodeti

- Atlas Samuel, Kutina.
 Bećirović Husin, Derventa.

Durski Dragutin, Zagreb, Vlatka ul. 94a. Telefon 36—26.

Gušparović Kuzma, Zupanja.
Gjetvaj Božo, Zagreb, Srebrnjak 56. Tel. 92—28.
Hoge Ivan, Vinkovci.
Letfuss Otokar, Slavonski Brod. Trg Kralja Petra 11.

Mariani Frano, Vukovar.
Robek Ivo, Slavonski Brod.
Smallbegović Salja, Dakovo.
Škiljan Ivo, Križevci.
Solc Ivan, Dakovo.
Vinčetić Blaž, Osijek, Pejačevićeva ul. 14. Tel. 28—10.

Vučičić Stjepan, Osijek, Trirava ul. 17. Tel. 20—43.
Zechner Ljudevit, Bjelovar.

XIII. Ovlašteni inženjeri koji se privremeno ne bave inženjerskom praksom:

Ing. Bauer Hinko, ovl. inž. arh. Zagreb, Baruna Jelčića ul. 3.
Ing. Crneković Stjepan, ovl. maš. inž. Zagreb, Pod Židom 3/V.

Ing. Galečević Danka, ovl. inž. arh. Zagreb, Hatzoza ul. 12. Tel. 29—674.

Ing. Golubović Rene, ovl. geodetsko-kulturnoteknički inž. Zagreb, Heinzelova ul. 1a. Tel. 83—58.

Ing. Hoffmann Teodor, ovl. grad. inž., Zagreb, Ljubljanska ul. 6. Tel. 55—22.

Dr. phil. Horvat Velimir, ovl. kemičar filozof. Zagreb, Mihanovičeva ul. 54. Tel. 22—120.

Ing. Neumann Zlatko, ovl. inž. arh. Zagreb, Vlatka ul. 69. Tel. 75—82.

Ing. Oset Simon, ovl. maš. inž., Zagreb, Dolac 9. Tel. 55—87.

Ing. Rašić Božidar, ovl. grad. inž., Ličko Ljeté, Pilana Ltd.

Ing. Sen Edo, Zagreb, Gunduličeva ul. 34. Telefon 22—327.

Ing. Turina Gavro, ovl. maš. inž., Zagreb, Smitičklova ul. 13.

Dr. phil. Vilović Fran, ovl. kemičar filozof. Zagreb, Baurcova ul. 25/III.

Brojno stanje članova Zagrebačke inženjerske komore:

1. Građevinski inženjeri	102
2. Inženjeri arhitekture	4
3. Kulturnoteknički inženjeri	4
4. Geodetsko-kulturnoteknički inženjeri	10
5. Mašinski inženjeri	52
6. Brodarski inženjeri	1
7. Elektrotehnički inženjeri	48
8. Rudarski, rudarsko-mjerski i topionički inženjeri	16
9. Inženjeri za tehničku kemiju i tehnologiju	35
10. Kemičari filozofi	5
11. Sumarski inženjeri	16
12. Geodeti	15

Ukupno 357

IMENIK

ČLANOVA SPLITSKE INŽENJERSKE KOMORE

(STANJE 1. SIJEČNJA 1943.)

I. Građevni inženjeri:

A) Projektanti

1. Ing. Bradanović Petar, Split, Marmontova ul. 3. Tel. 23—28.
2. Ing. Kargotić Mihovil, Split, Hektorovića ul. 17. Tel. 25—11.
3. Ing. Sponza Siljivo, Split, Zorančića ul. 8.

B) Preduzimači

1. Ing. Batulić Slavo, Knin.
2. Ing. Dešković Zarko, Split, Aleksandrova poljana 2. Tel. 20—41.
3. Ing. Ferić Jerko, Split, Vojvode Stepe obala 3. Tel. 27—34.
4. Ing. Fleck Konrad, Dubrovnik.

3. Ing. Ilić Petar, Split, Wilsonova obala 27. Tel. 23—98.

6. Ing. Ivaničević Vjekoslav, Split, Trumbićeva obala 4. Tel. 22—24.

7. Ing. Krstulović Lovro, Split, Zvonimirova 25. Tel. 23—40.

8. Ing. Kukanov Ivan, Knin.

9. Ing. Kupčević Vladimir, Split, Lazarica 6.

10. Ing. Machiedo Pero, Split, Ban Jelčića 1. Tel. 24—14.

11. Ing. Manola Lovro, Split, Zrinjska ul. 18. Tel. 22—38.

12. Ing. Matolić Dane, Split, Klarina ul. 9. Tel. 22—21.

13. Ing. Musliadin Hija, Dubrovnik.

14. Ing. Senjašević Mate, Split, Klaićeva poljana 4. Tel. 21—54.

15. Ing. Stapp Maurižije, Buzjoo.

16. Ing. Šakić Ivan, Split, Vlatka 16. Tel. 21—87.

17. Ing. Šperac Feliks, Split, Duhrovačka ul. 5. Tel. 21—55.

18. Ing. Suhević Vladimir,*) Šibenik.

19. Ing. Zagar Dorislav, Split, Na Gorici. Tel. 29—16.

C) Profesori:

1. Ing. Baldasar Anton, Split, Put Firula 19. Tel. 27—22.

2. Ing. Šmodlaka Hranko,*) Split, Vrasova ul. 18. Tel. 24—77.

D) Privremeno se ne bave praksom:

1. Ing. Novak Mihovil, Split, Starčevića 6. Tel. 28—24.

2. Ing. Terzić Anton, Split, Lastovski prilaz 13.

*) Imaju i ovlaštenje za geod. geometarsku praksu.

II. Inženjeri arhitekture:

A) Projektanti:

1. Ing. Drulčić Milorad, Split, Aleksandrova poljana 2. Tel. 20—41.

2. Ing. Gamaulin Kuzma, Split, Trumbićeva obala 15. Tel. 21—85.

3. Ing. Kaliterna Fabijan, Split, Trumbićeva obala 4. Tel. 22—24.

B) Preduzimači:

1. Ing. Dobrović Nikola, Dubrovnik, Logud.

2. Ing. Kodri Josip, Split, Kukuljevićeva ul. 19. Tel. 20—50.

3. Ing. Nonveiller Sergej, Split, Put od Firula 25. Tel. 31—60.

4. Ing. Perković Lovro, Split, Rokova ul. 1.

5. Ing. Zagar Danilo, Split, Kačićeva ul. 3. Tel. 28—84.

C) Profesori:

1. Ing. Baldasar Helen, Split, Put Firula 19. Tel. 27—22.

2. Ing. Mihajlović Ljubika, Split, Tyrčevo šetalište 11. Tel. 27—22.

3. Ing. Dr. Tončić Zdenko, Split, Slavićeva ul. 35. Tel. 22—56; 22—94.

D) Privremeno se ne bave praksom:

1. Ing. Ciciliani Emil, Split, Dobravska 1. Tel. 27—74.

III. Mašinski inženjeri:

A) Projektanti i privatni namještenici:

1. Ing. Levi Jakov, Mostar, Kralja Petra ul.

B) Poslovođe i tehnički upravitelji:

1. Ing. Prokurjakov Aleksandar, Siverić, Monte Promina.

2. Ing. Roje Marin, Split, Vlatka ul. 16. Tel. 20—56; 20—51.

IV. Brodarski inženjeri:

A) Projektanti:

1. Ing. Ercegović Stjepan, Split, 11 puka ul. 6/I. Tel. 20—56.

2. Ing. Majcen Gabriel, Split, Francuska obala 2. Tel. 20—32.

3. Ing. Siminiati Boce, Split, Francuska obala 11. Tel. 24—08.

B) Poslovođe i tehnički upravitelji:

1. Ing. Jordana Pavle, Dubrovnik 2, Vila Kosovka.

C) Privremeno se ne bave praksom:

1. Ing. Mardečić Pavao, Split, Brankov prilaz 12. Tel. 20—56.

V. Elektrotehnički inženjeri

A) Preduzimači:

1. Ing. Bonatić Srećko, Split, Sarajevska ul. 1. Tel. 22—53.

B) Profesori:

1. Ing. Götz Aleksandar, Split, Vlatka ul. 25. Tel. 27—22.

2. Ing. Jutronić Nedorad, Split, Vojvode Mišića 8. Tel. 27—22.

C) Poslovođe i tehnički upravitelji:

1. Ing. Andoljšek Miroslav, Dugiraj «La Dalmatienne», Tel. 22—18.

2. Ing. Bulčić Ivo, Split, Zrinjska 6. Tel. 29—04.

3. Ing. Bogdanović Josip, Šibenik, «La Dalmatienne», Tel. 0—22.

4. Ing. Jutronić Petar, Split, 11 puka 6/III. Tel. 20—60; 29—37.

5. Ing. Radčij Hinko, Dugiraj, «La Dalmatienne», Tel. 22—18.

6. Ing. Krivaneč Valter, Šibenik, Losovac. Tel. 1—01.

7. Ing. Ljubičić Josip, Šibenik, Obala Kr. Aleksandra. Tel. 0—71.

8. Ing. Miličić Mate, Split, Poljska ul. 1. Tel. 29—37.

9. Ing. Morpurgo Josip, Solin—Majdan. Tel. 5—27, 10. Ing. Marković Stevan, Dubrovnik, Električna centrala, Tel. 041.

11. Ing. Skrivanić Bernardin, Makarska, Gradaka elektrana.

12. Ing. Turko Ante, Split, Poljička 10. Tel. 5—25

VI. Rudarski inženjeri:

A) Projektanti:

1. Ing. Grochowalski Kazimir, Split, Gospinica 20, «Adria Bauxis», Tel. 24—64.

B) Poslovođe i tehnički upravitelji:

1. Ing. Klepinin Sergej, Fojnica, «Nakovac».

2. Ing. Lapornik Franc, Široki Brijeg, «Dalmatia Bauxis».

3. Ing. Vučetić Slobodan, Drniš, Kontinentalno bau-
xinsko rudokopno industrijsko d. d.
4. Ing. Veršić Miroslav, Siverić, Monte Prumina.
5. Ing. Zunza Rudolf, Siverić.

VII. Inženjeri za tehničku hemiju i tehnologiju:

A) Poslovođe i tehnički upravitelji:

1. Ing. Barbetti Dragutin, Dugirat »La Dalma-
tienne«, Tel. 22—18.
2. Ing. Budačko Blaženko, Šibenik—Lazovac, Tel.
1—01.

3. Ing. Bulat Stjepan, Split, Istarska ul. 7, Tel. 5—23.
4. Ing. Hribernik Engelbert, K. Sušurac, Tel. 5—32.
5. Ing. Mikolaj Bruno, Split, Biankinijeva 17, Tel.
28—33.
6. Ing. Ostojić Petar, Vranjic — »Salonite«, Tel.
5—37.

B) Privremeno se ne bave praksom:

1. Ing. Morpurgo Viktor, Split, Hajduk Veljkov
put 23.

C) Hemičari koji imaju laboratorij:

1. Ing. Neuviller Lino, Split, Matije Gubca 3,
Tel. 27—22.

VIII. Hemičari filozofi:

- A) Poslovođe i tehnički upravitelji:
1. Dr. Phil. Somogy Viktor, Šibenik »La Dalmati-
cenne«, Tel. 0—22.

IX. Sumarski inženjeri

- A) Poslovođe i tehnički upravitelji:
1. Ing. Javor Milan, »Ugar« d. d. Turbe kod Travnika.

X. Geodeti:

1. Koščina Ivan, Split, Ban Mladenova ul. 15/A.

Pregled brojnog stanja:

1. Građevni inženjeri	26
2. Inženjeri arhitekture	12
3. Mašinski inženjeri	4
4. Brodarski inženjeri	4
5. Elektrotehnički inženjeri	15
6. Kolarski inženjeri	6
7. Inženjeri za tehničku hemiju i tehnologiju	8
8. Hemičari filozofi	1
9. Sumarski inženjeri	1
10. Geodeti	1
Ukupno	78

„ELIN“

JUGOSLAVENSKO DRUŠTVO ZA ELEKTRIČNU INDUSTR. D. D.
VLASTITE TVORNICE MOTORA, GENERATORA, TRANSFORMATORA I AGREGATA
ZA SVARIVANJE U WEIZU KRAJ GRAZA
APARATA ZA VISOKI I NISKI NAPON TE ISPRAVLJAČA STRUJE

BEOGRAD BRAČE JUGOVICA 191	ZAGREB STARČEVIĆEV TRG 6 TELEFON 22-19, 22-29	SARAJEVO ČUKOVICA 3
MARIBOR RAZLAGOVA UL. 74	LJUBLJANA GAJEVA 5	SPLIT JURJA BIANKINJA 53

**DOBAVLJA: PROIZVODE VLASTITIH TVORNICA TE
SAV INSTALACIONI MATERIJAL ZA JAKU STRUJU.**

PROJEKTIRANJE I IZVRŠENJE ELEKTRIČNIH POSTROJENJA ZA
GRADOVE I INDUSTRIJSKA PODUZEĆA SVAKE VRŠTE.

NORIS K. D.

VELETRGOVINA ELEKTRO-
TEHNIČKOG MATERIJALA
I STROJEVA

Z A G R E B

ULICA KRALJICE MARIJE 21
TELEFON 74-41 SERIJA

SAMOPRODAJA:
ELEKTROPROIZVOD K. D.
Z A G R E B

DOBAVLJA:
SVAKOVRŠNI
ELEKTROTEHNIČKI
MATERIJAL

Ozcel

VODEĆA MARKA PAPIRA ZA KOPI-
RANJE SVJETLOM I SUHIM PO-
STUPKOM. — IZVOLITE TRAZITI
BEZOBVEZNO UZORKE I BRO-
ŠURE. — TEHNIČKIM SAVJE-
TIMA STOJIMO RADO NA
RASPOLAGANJU.

»OZACEL«

Z A G R E B
SVAČIČEV TRG BROJ 6
TELEFON 64-03